

DÖNEM : II

YASAMA YILI: 1991/2

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

11'inci Birleşim
6 Aralık 1991, Cuma.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	857
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
- Tarım Bakanı Sayın İlkay Kamil'in Cypfruvex Yangını ile ilgili açıklayıcı konuşması.	858-860
III. ÖZEL GÜNDEM	
- 1991 Mali Yılı Bütçesi	
- 01; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi.	
- 02; Cumhuriyet Meclisi Bütçesi	
- 03; Başbakanlık Bütçesi	
- 04; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi.	860-989

I. GELEN EVRAK

YASA TASARILARI

1. Ateşli Silahlar (Değişiklik) Yasa Tasarısı
(Y.T.No: 139/2/91) (Başkanlığa Geliş Tarihi:
5.12.1991) (Hukuk ve Siyasi İşler Komitesine)
(Harçlarla ilgili 8'inci, 10'uncu, 13'üncü,
14'üncü, 15'inci ve 17'nci maddeleri Ekonomi,
Maliye, Bütçe ve Plan Komitesine) (Halkın bilgisine)
2. 1992 Mali Yılı Süt Endüstrisi Kurumu Bütçe Yasa
Tasarısı (Y.T.No:140/2/91)(Başkanlığa geliş Tarihi:
15.12.1991)(Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan
Komitesine.)

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.15

BAŞKAN - Başkan Vekili Vehbi Zeki Serter

KÂTİP - Kutlu Evren

KÂTİP - Ünal Üstel

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisi'nin II'nci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın 11'inci Birleşimini açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

KÂTİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır.

Sayın milletvekilleri; bütçe müzakerelerine başlamadan önce Tarım Bakanımız Sayın İlkay Kâmil "Cypfruvex Yangını" ile ilgili olarak kısa bir açıklama yapma talebinde bulunmuştur.

Buyurun Sayın İlkay Kâmil.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bilindiği gibi dün sabah Cypfruvex'in Güzelyurt'taki tesislerinde şu anda henüz nedeni kesinleşmemiş bir yangın olayı yaşandı. Bugün bir basın organında okuduğum bir yanlış haber üzerine Meclise daha kesin ve doğru bilgi verme gereğini duydum. Bir gazetede bugün sayım başlayacağı günlerde Cypfruvex'te yangın çıktı diye yanlış bir haber üreterek gerek kamuoyunu, gerekse bu konuda suçluların veya sonucu etkileyecek herhangi bir yanlış haberle üreticilerimizi ve kamuoyunu yanıltmaya çalıştı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cypfruvex'in mali yılı, her yıl 1 Ağustos'ta başlar, bir Eylül'de sona erer ve biz sayımımızı, teftişimizi, raporlarımızı, en küçük detayına kadar, iğneden ipliğe sayımımızı o tarihten önce gerçekleştirip, raporlarımızı çıkarıp ilgili mercilere sunduk.. Dolayısıyla Cypfruvex'deki dünkü yangın olayının...

BAŞKAN - Arkadaşlar dinleyelim lütfen.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Herhangi bir idari hatadan veya bu konuda yanlış bir hesaptan kaynaklanmadığı açıkça ortadadır.

BAŞKAN - Dinleyelim sayın milletvekilleri. Sayın Erbilen, Sayın Adaoğlu.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Bunun yanında tabii kesinleşmiş olmamasına rağmen, dünkü yangında sabotaj olma ihtimalinin çok büyük olduğunu söylemek istiyorum. Çünkü bir tesisteki yangın devam etti anda, bir başka tesisimizde paketlenmiş bulunan 834, henüz kesin sayım devam etmektedir, 834 karton narenciyenin üzerine lambasuyu dökerek, gazyağı dökerek onu da, o tesiste de bir yangın çıkarma düşüncesinde olan insanların olduğu saptanmıştır. Dolayısıyla şu anda ilk belirtilere göre sabotaj olduğu anlaşılan, yalnız kesinlik kazanmayan dünkü yangın olayının başka yönlere çekilmemesi gerekmektedir.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Evrak da yandı mı Sayın Bakan?

İLKAY KAMİL (Devamla) - Hayır. Bulunduğu yerde sadece karton ve paketlenmiş narenciye vardı Sayın Vehbi.

EMİN UZUN (Lefkoşa)(Yerinden) - Kundaklama Sayın Bakan, kundaklama.

İLKAY KAMİL (Devamla) - Evet, bu Meclisin kürsüsünden üreticilerimize de seslenmek istiyorum. Bu dünkü yangın olayı, üreticilerimizin ürününün değerlendirilmesine herhangi bir şekilde etkileyecek bir olay değildir. Polis, yangınla ilgili çalışmalarını sürdürmektedir. Detaylı bilgi araştırma sonucu tekrar kamuoyuna ve Yüce Meclise bildirilecektir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim sayın Bakan.

Sayın milletvekilleri; sunuş olmadığından gündem gereği doğrudan Bütçe Yasa Tasarısının görüşmesine geçiyoruz. Bugün ilk olarak Program 01, Cumhurbaşkanlığı Bütçesi görüşülecektir. Ödenekleri okuyunuz efendim lütfen.

KÂTİP -

Program 01 KKTC Cumhurbaşkanlığı. Alt Program 01: Yönetim Hizmetleri. Personel Giderleri:1.983.079.000; Cari Giderler: 6.053.260.000; Yatırımlar: 115.000.000. Transferler: 200.000.000; Alt Program Toplamı: 8.351.339.000; Program Toplamı:8.351.339.000 ₺.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mı? Sayın Kotak. Başka Efendim? Sayın Vehbi. Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK - Sayın Başkan,değerli milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesi, bunu Meclis Bütçesi, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı Bütçesi birbirini izlemektedir. Konu ağırlıklı olarak dış politika olacağı nedeni ile ben sadece Cumhurbaşkanlığı Bütçesi görüşülürken söz alıyorum, bundan sonra ilgili bölümlerle söz alacak değilim. Çünkü aynı konuları bu kürsüden tekrarlamamanın ve zaman almanın anlamı yoktur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;Kıbrıs'ta KKTC'nin yapı itibarı ile ve Anayasanın bazı maddelerinin verdiği yetki ile Cumhurbaşkanlığı dış politika konusunda ağırlıklı olarak Kıbrıs politikamızın saptanmasında, yürütülmesinde Bakanlar Kurulunun da üzerinde bir makam olarak bu işlevini sürdürmektedir. Bu biraz da Sayın Cumhurbaşkanının liderlik kapasitesinden ötürü gelmekte olan bir yetki olarak da görülebilir. Buna gerek hükümetler, ister koalisyon hükümetleri, ister UBP salt kendi hükümetleri olsun, gerekse Meclisler bu anlayış içerisinde bu güne kadar bu olaya böyle baktılar ve böyle bakmakta devam etmektedir. Bizim açımızdan da bir sakıncası olmadığını da buradan vurgulamak isterim. Çünkü 1985 Anayasası, özellikle devletin belirli fonksiyonları ve politikaları açısından Cumhurbaşkanlığına geniş bir hareket kabiliyeti tanımıştır. Dış politika konusunda ödeneklere baktığımızda ki, Dışişleri Bakanlığının olsun, Başbakanlık, Meclisin ve Cumhurbaşkanlığının olsun, dışa yönelik ödenekleri vardır. Bu dıştan davetli olarak gelecek zevaktın giderleri olarak görüldüğü gibi, tanıtma açısından büyük kalemleri olan, kalemlerle karşı karşıya, ayrıca dış temsilcilikler açısından ve bunların işlevlerini yerine getirmesi için ilgili ödenekler de yani buna ait örgütlenme bütçeye yansımaktadır.

Kalem, kalem de bazı temsilciliklerimiz giderleri arasında gözlemlemek olasıdır. Ancak bu Meclis içerisinde bunca iyi hizmet veren arkadaşlar bileceklerdir ki Dışişleri Bakanlığı örgütlenmesini tamamlamamış bir Bakanlıktır. Hiçbir zaman bunun üzerinde ciddi olarak belirli dönem eğinildiğini de görmek, tanık olmak olası değildir. 1982 Ulusal Birlik Partisi Demokratik Halk Partisi Koalisyon Hükümeti döneminde teşkilât yasaları geçirilirken, Bakanlar Kurulundaki arkadaşlar ve Meclistekiler o kadar önem verdiler ki bu Bakanlığın Teşkilât Yasasına öncelik tanıdılar ve gerçekten de kabul edildi. Ondan sonra tabii ilk çıkan ilkeler defalarca değiştirilmek sureti ile tekrar geiye çekilen maddeler de oldu. Ancak teşkilât oradadır ama yetersizliği 1992 yılına da sarkacaktır. Aradan 10 yıl geçmiştir. Eğer daha geri gidersek, 1974'lere, aynı kısır döngünü yaşarız. Cumhurbaşkanlığı Bütçesinde bunun için söylüyorum. Cumhurbaşkanlığı bir makamdır ve dış politika- da hayli üretken olduğunu da herkes bilmektedir. Kıbrıs konu- sunun içeriğine geleceğim ancak önce etrafında neler ol- maktadır ve neler olması gerekmektedir. Başbakanlığın da bu sıkıntısı olacaktır. Çünkü dünyanın her tarafında aynıdır, kabinenin sorumluluğu, işleri yürütmesi doğrudan , doğruya bir makama bağlıdır o da tek sorumlu Meclise karşı Başbakandır. Dışişleri Bakanlığı bir nevi teknik posta olarak görülebilir. Kadrosu ile beraber politika üretecektir, dünya ülkeleri geriden değil, ileriden izleyecektir, çok ilerisinden iz- leyecektir ki kendi hükümetini, kendi örgütünü ve Meclisini uyarsın, kendi devleti ona göre politikalar üretsın. Böyle bir olaya biz tanık değiliz. Bunu burada vurgulamak istiyorum. Hatta Kıbrıs konusunda bile ya Rum basın özetlerinden elde edilen bazı bilgiler, ya bazı merkezlerde gerçekten kendini kanıtlamıştır, zaman zaman geçmişte ve bugün bazı kişilerin son derece gözü açık olması ve yaptığı temaslar sonucunda elde ettiği bilgilerdir.

Dış temaslar konusunda Dışişleri Bakanlığının Meclise paralel büyük bir katkısı olduğunu söylemem olanaksızdır. Geçmiş temaslar içerisinde bizim gözlemlediğimiz nokta şudur. Dış temsilciliklere gittiğinizde kanayan yarayı orada sizlere söylerler. Biz Cumartesi günü bir evrağı Kıbrıs'a faksладыımızda veya bildirmeye kalktığımızda o Dışişleri Bakanlığında buna bakacak tek bir personel yoktur. Pazartesi günü herkes sütünü kahvesini içtikten sonra öyleye kadar eğer birşeyler geliştirebilirlerse ve ilgili Bakanı bulabilirlerse veya vekilini, bize gereken talimat ve temaslar gelir. Neresidir bu? Newyork'tur, Washington'dur, Londra'dır. Bekleyecek olay yoktur ama biz bir Dışişleri Bakanlığında bırakınız günlük işlevleri bir nöbetçi sistemini bile getiremedik. Dolayısıyla dış politika konusunda ne beklediğimizi söylemek yerine en basit bir olayı gözlerinizin önüne sermek isterim. Dışişleri Bakanlığı her ne pahasına olursa olsun örgütlemesini tamamlamalıdır. Adam yetiştirme konusuna gelince biz toplum olarak adam harcama meraklısıyız. Yetiştirme meraklısı değil. Yetiştireni hasbel kader. Kendi kendine yetiştireni de harcamakla ünlüyüz. Kurucu Meclis döneminde Sayın Sayıştay Başkanı burda olduğu için söylemiyorum. Bu Meclis kürsüsünden Newyork'ta bir değişiklik yapmayınız diyen ve sonuna kadar ısrar eden kişiyim. Irak'ın bir temsilcisi vardı bir zamanlar Barudi. Adam orada son nefesini verdi. Görevini yaptı. Ben demiyorum bütün temsilcilikler sonuna kadar gittikleri yerde kalsınlar. Hayır. Ama o temsilci orada başarılıysa sizin orda onu tutma göreviniz vardır arkadaşlar. Sözü Washington temsilcisine getireyim. Mayıs ayında sanıyorum dış temas için Sayın Atasayan ve Sayın Meclis Başkanı ile beraber Londra-Washington ve Newyork'ta temaslar yapıyoruz ve Sayın Bülent Ali Rıza Washington'da gözlemliyoruz ki Sayın Nail Atalay'ın kalıbında birkaç, girmediği kapı yok, yapmadığı temas yok, vermediği bilgi yok ama biz gittiğimiz gün masasının üzerinde Dışişleri Bakanlığında bir yazı sizi geri alıyorum. Meclis heyeti gidiyor. Meclis heyeti gidiyor, Dışişleri Bakanlığı bir yazı gönderecek Meclisin bir heyeti geliyor, lütfen gereken ilgiyi gösteriniz, gereken temasları yapın. Çünkü Cumhurbaşkanlığından

ve Sayın Başbakan'dan gereken talimatı alarak da gitti bu Meclis Heyeti oraya.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Civa gibi adam.

İSMET KOTAK (Devamla) - Kıbrıs konusunda dikenin bir oluşu, bir musluğu açmak için çaba harcayacaktır. Ve kapıyı girdikten sonra sizin temsilciniz Civa gibi adam dedi Sayın Coşar evet. Civa gibi adam çok başarılı ve burdan da takdirlerimi tekrar tutanaklara geçiririm görevden kendisini alma yazısını aldı bizim karşımız geldi. Ben devam edeyim mi sizinle? Ben devam edeyim mi bu anda sizinle yoksa? Yardımcıma da Kıbrıs'a geri gel dediler. Yardımcısına da Kıbrıs'a geri dönmesi bildirildi. Yani biz Washington'a gidiyoruz, Washington'dan temsilciliği kapıya kilit vuruyor. Kiminle kalıyoruz? Orada soför ve sekreterle. O da mahalli istihdam. E biz ısrar ediyoruz, diyoruz ki gereken temasları yapacağız. Geçtikten sonra Sayın Başbakanı da İstanbul'da da Sayın Cumhurbaşkanı meğer geri geliyor temaslarda. Ocak'ta UBP grubundan ki arkadaşları beklemeden ben kendim isyan ettim. Eğer Dışişleri Bakanlığı böyle elliyor meslekleri ki yaşadık onda da biraz daha geri gideceğim. Sayın Atakol burda yok ama vekili bunları not ediyor tahmin ederim. Dışişleri Bütçesinde tahmin ederim bana cevaplar verme gereğini duyacaklar. Ben tümünü burdan söylemek istiyorum. Kimi yaşadık bir zamanlar? Maliye Bütçe komisyonunda söyleme gereğini duydum. Yine Londra'da basın ateşesi Mustafa Adiloğlu kulakları çınlasın Londra'yı Rumlara aşağı yukarı, Londra'yı Rumlar açısından sıkıntıya sokan adam.

Girmediği kapı yok, çalmadığı kapı yok, BBC'den iki günde bir sesimiz duyulur, Kıbrıs'a İşçi Partisi milletvekillerini yüklenir getirir, Muhafazakâr parti milletvekillerini yüklenir getirir ve biz mükâfatını hazırladık, inceledik bütçeyi ve dedik ki sen kontratılıydın, kontratın da bitti, özür dilerim sana kontratını yenilemiyorum. İşte bir harcama daha. Ne oldu, doldurdunuz mu yerini? Londra'ya gidenler bilirler, doldu ise beni de inandırın. Yoktur böyle bir olay. Tabii bunu Ankara'ya , İstanbul'a taşıyabilirim. Şimdi dışişleri örgütünün yeterli memurları tarafından devralınması doğaldır. Temsilciliklere geldiğinde, büyük elçilikler düzeninde geldiğinde her hükümet gerçekten kendi politikasını götürecektir ve başaracak yani bir nevi kızak, bir nevi ödüllendirme değil biz Ankara'yı öyle görüyoruz tamamen açık söylüyorum, yahut başka yerleri. Ben böyle görmüyorum eğer gerçekten artık, benim partilimse, bakanlık yapamıyor ama inanıyorum ki dinamiktir, lisanı tamam, teması tamam, ben onu dış göreve atarım. Türkiyede zaman zaman generalleri bile gönderdikleri olmaktadır. Mutlaka memurları yine alınacaktır. Varsa o düzeyde hiçbir itirazım çyok onun seçilmesine karışmam. Elbette Türkiye mezunu, hukuk mezunu, ilgili Ortadoğu ve diğer üniversitelerin, Boğaziçi'nden mezun insanların elbette bu Dışişleri Bakanlığında artık yetişkin hale getirilmeleri, politika üretecek bir örgüt haline gelmesi lâzımdır. Bu dört makama, dört ayrı makama bilgi verecektir. Meclis Strazburg'a heyet gönderecekse, Dışişleri Bakanlığının sayısı kadar olacak. Lafla gemi yürümez. Bilmem Sayın Ergün Vehbi ne söyleyecek ama ben gittiğimde, bizim itişimiz, kakışımızla Dışişleri Bakanlığında yarım saat bir toplantı oldu ve bizim bilmediğimiz bir şey söylenmedi bize. Biz her şeyi biliyoruz, biz öyle bir iddiade değiliz. Ama bilmediğimiz bir şey de söylenmedi, elimize tutuşturdu üç, beş kâğıt.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şeffaf bakanlık olduğu için her şeyi...

İSMET KOTAK (Devamla) - Avrupa Koseyi atar nabızdır çünkü Avrupa Topluluğunun da mekanizmasının yarısı oradadır. En azından parlamentonun. Bir temsilcinin orada fiilen bulunması lâzım 24 saat öyle bir ihtiyaç olmasa Türkiye en seçkin büyük elçilerini oraya göndermez. Bir hata var orada. Çünkü bir şeyi öğrenelim arkadaşlar, bu dünyada saygın olan seçilmiş olandır. Zaten Soviyetler Birliğinde çatlayan, yıkılan imparatorluk...

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Atanmış olmalarından.

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Meclisin dışında olan ana muhalefet partisi

İSMET KOTAK - Biz hiçbir zaman evet Meclis dışında ana muhalefet partisi yaratıldı, ben de ona hayret ettim. Dolayısıyla gerçekten ilginç. Tabii herhalde yanlış bilgilendirdiler Sayın Demirel'i tabii o arada o cümle çıktı ben de hayret ettim. Belki bir defa daha Yeni Düzen'de böyle bir şey çıkmıştı yeni kendileri yazmıştı bunu. Ana muhalefet bilmem miras değildir bu. Mecliste eğer temsil ediyorsan...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 90 da takvimler durdu.

İSMET KOTAK (Devamla) - Olabilir. Sayın Başbakan, değerli milletvekilleri; Ben yine aynı konuya devam edeceğim. O halde Türkiye

kendi parlamenterlerini işte karın karına seçim oluyor, Müntaz Soysal seçim kaybetti diye haber var bugün Avrupa Konseyine gidecek heyette. Seçilmedi, İsmail Cem ve diğerleri seçildi. Neden? Büyük bir olay, Strazburg'a giden grup ve temsilci ve aynısını seçer . Bizde . adet olmadı, bizde değişiktir. Özür dilerim Ulusal Birlik Partisini bu bakımdan da eleştiriyorum. Daha önce de söyledim. Belirli merkezlere gidecek insanı oturur grup seçer, en azından bir yıl, iki yıl o insanın gitmesini sağlar. Orada dostlar hazırlamak, dostlarla temas halinde olması, ancak bundan telefon etmek ve belirli, yani Matsis'in yaptığı görevin bu Meclisin belili heyetinin de yapması gerekir, benim öngördüğüm budur.

HÜSEYİN CURCIOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) , Başkan gidiyor, Başkan devamlı gidiyor ya.

İSMET KOTAK - (Devamla) - Ben başkanı konuşmadım efendim. Başkanın gitmesinde de isabet vardır onu da söylemem çünkü gerçekten dış temasta Meclis Hükümete ve Cumhurbaşkanlığına dış politika açısından büyük yarar sağlar. Türkiye'de de artık bu gerçek kavrandı. Eskiden Türkiye basınında bir parlamento heyeti dışarı gittiğinde, haberlerde görürdünüz ki parlamenterlerimiz geziye gidiyor ve başları ne kadar ödenek aldıkları ve geri gelirken de bir, iki resim çekerlerdi ki ne kadar eşya geri getirdiklerinin reklamını yapsınlar.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bavul.

İSMET KOTAK - Artık Türkiye basınında bazı yeninin bir yerde zannedirm eğitti ve Avrupa Konseyinde olsun, geri kalan toplantılara da ses vermediğimizde döner o milletvekillerini eleştirir.

Onun için yani Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kendi davasına sahip olmak isterse Meclise dışı açık hangi örgütü varsa temsil temsil edilmelidir. Para vardır yoktur meselesi değildir. Gerekirse milletvekilleri de fedakârlıklarına yapacaklardır ve o yerlerde bir an önce söz söyleme hakkının sürekli olarak bizim de elimizde olmasını sağlamalıyız. Dışişleri Bakanlığının burada Brüksel'de temsilcisi var. Sanki nato üyesiyiz. Bir zaman Avrupa Topluluğu diyerek orda açılmıştır. Brüksel'in bilemem daha bundan fazla bir yararı var mı yok mu ama açılmıştır. Ben bir şeyin kapanmasını önermem. Ama her halükarda Strazbourg'da bir temsilcimizin olması gerekmektedir 24 saat. O görevi yapacak olan arkadaşların orada daha önce Newyork'ta Birleşmiş Milletlerde Sayın Karay'ın, Sayın Nail Atalay'ın diğerlerinin yaptığı gibi şahıs tanıyarak bir diplomasi yürütmeleri veya Washington'da Bülent'in yaptığı gibi yine aynı şekilde senatörleri, temsilcileri direk bilerek ve zaman zaman evine davet ederek, zaman zaman beraber dışarıya çıkarak bu konuları işlemesi gerekir. Karşımızdakiler bunun daniskasını yapmaktadırlar. Yunan lobileri işbirliği halinde dünya kadar Yunan iş adamları bu gezileri, bu temasları sürdürmektedirler.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Gizli.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bizim elbette. Bizim kısıtlı düşündünüz ki kimsenin aklına gelmedi Cuellar'ın gidişi ve Gali'nin gelişini gidip el sıkmak için ve Vadiliu bir dışişleri memuru gibi yollara düştü. Yollara düştü o tabii kendine göre bir avantaj sağlama peşindedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dışişleri Bakanlığı örgütlenmelidir. Bu ana kadar yapılanların üzerine daha ciddi boyutlarda bir örgüt oturtulmalı ve politika üreten bir mekanizma haline getirilmeli ve bu politikayı da uygulayacak kadrolara sahip olmalıdır. Önümüzde yeni bir ufuk var. Bugün basında da çıktı. Ben nüfuslarını sayacak değilim her gazetede bulursunuz. Toplum olarak ikinci bir Türkiye nüfusu eklenmektedir Türk Cumhuriyetleri olarak. 60 diyebilirsiniz, 65 filan civarındadır toplulukları. Bunun içerisinde Kuzey Kıbrıs

Türk Cumhuriyetinde 7 milyonla bir tek Azerbaycan kâfidir ekonomisini düzeltmek için 7 milyonla. Türkiye ile yapılacak görüşmelerle artı Azerbaycan'da yapılacak girişimlerle biz ürettiklerimizi kendimize yetmez. Bu girişimleri başlatabilmenin yolu istikbarattır. Benim Dışişleri Bakanlığım bugüne kadar herhangi bir konuda Ticaret Odasına, Sanayi Odalarına, Kooperatiflerin veya büyük dışa açık ihracat yapmakta olan firmalara en küçük bir bilgi akıttı mı? Bilmiyorum varsa burda gelsinler açıklasınlar.

ERGUN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Köstek var İçişlerinde de destek yok.

İSMET KOTAK (Devamla) - Dolayısıyla örneğin bir Londra bürosu ki kalabalıktır bu bilgileri derleyip ilgili makamlara gönderip mekanizma harekete geçirebiliyor mu? Rumların Güney Kıbrıs olarak pazarlamaları konusunda an ve an bilgiler veriyor mu? temasları konusunda verebiliyor mu? Mesele budur. Gidiş geliş karşılıklı bilgi akımı ile ancak bu sağlanır. Bu da örgüt demektir. Ben bu ana kadar bunu bağlamak istiyorum. Örgütsüz dış politika götürülemez. Örgütsüz savunmanın götürülemeyeceği gibi. O halde buna ağırlık vermek gerekiyor. Ben kişilerle de konuşmuyorum. Her zaman için mümkün olduğu kadar kaçınıyorum. Ben Dışişleri Bakanı Ahmet'tir Mehmet'tir beni ilgilendirmez. Beni ilgilendiren burada bir dönem geçiriyoruz büyük bir imkân çıkıyor ortaya ve gayet isabetli Nahcıvan'a bir tır dolusu yiyecek götürmek, göndermek güzel bir karardı. Tıpkı Güney Doğuda bir zaman zelzele olduğunda biz muhtaçken burada depolarımızdan Kızılay yardımı dahi olsa kendimizin topladığından burdan bir yardım edilmesi gibi. Bu karşılıklı yardımlaşmadır. O Nahcıban halkı bunu unutmaz ve nitekim cesurhane bir karar vererek kim ne derse desin o bizi biz onu tanıdık. Kim ne derse desin arkadaşlar. Bu dünyada tanımanın da çok önemli bir olay olduğuna ben her zaman için de bu cümleyi söylerim. Tanıma ilişki ile olur. Tanıma yardımlaşma ile olur. Üçüncü Ülkeler nezdinde işbirliği ile olur. Tayvan'ı tanımadılar da ne oldu? Tanımayı geri çektiler de ne oldu? Dünyanın en sayılı ekonomik yapısı güçlü ülkelerdendir.

Bizim üzerinde durmamız gereken sanıyorum bir yandan ayak üzerinde durabilmek, öteki yandan bu dış ilişkileri en büyük boyutlarda götürmektedir. Türkiye Cumhuriyetleri konusunda değil Türkiye Cumhuriyeti, Soviyetleri çatırdatan yetkiyi, yetki içerisinde bir bakıyoruz ki Güney Kıbrıs son heyeti gitmiş, bize bir bölge ayırınız biz turizm yapacağız burada diyebilmişler. Şimdi geçen gece burada da egemenlikle ilgili Mülkiyemin Kuruluş Yıldönümü dolayısı ile seminer, açık oturum yaptık ve konuşmalar sürüyor. Arkadaşlar dinleyiciler arasından iki tane yabancı devlet temsilcisi oturmaktayız. Geldiler ellerinde defterleri, kalemleri ile gittiler, oturdular ne söylendi ise notunu aldılar . Bunun görevi budur. Gitti kendi büyük elçisine raporunu verdi, kendi merkezine gönderdi. Herhalde alkışların kaç saniye sürdüğüne kadar veya nereye ağırlık verildiği, bir federasyon kelimesi bile söylenmediği orada çok ilginçtir. Eskiden federasyoncular fazlaydı o toplantıda, federasyon sorusu da sorulmadı, tamamen bağımsız, tamamen egemenlik hakkı üzerinde duruldu. Tamamen yeni politika üretmek üzerinde duruldu. Peki şu anda bizim Dışişleri Bakanlığımızın yetkileri gelip bu kürsüden bize, beyler ben acele Nahcivan'a bir temsilci gönderdim, Ankara'dan Azarbeycan'a bir temsilci gönderdim bu bilgileri derledi işte kitap halinde getirdik, 200 sayfalık rapor. Bunların ihtiyacı nedir, biz ne karşılayabiliriz, politikada bizimle nereye kadar ilerleyebilirler? Güçleri nedir, sorunları nedir, böyle bir inceleme bunu gazeteciler mi yapacak, Meclisten belli arkadaşlar heyecan duydu biran önce bir Meclis heyeti çıksın gitsin diye.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Tabii.

İSMET KOTAK (Devamla) - işte sunuyorum, devlet olmanın yükümlülüğü budur ama bu ödevi yerine getirmek örgüt işidir, uzak görüşlülük işidir. Bütün bunlar bizim nasıl, e, biz suçu üçüncü taraflara atmak meraklısıyız. Efendim Rumlar bunu yapar, Rum lobisi bunu yapar. Peki işte dün dinledim Yahudilerin İspanya'dan Türkiye'ye 500'üncü göçü dolayısı ile Türkiye hedef seçildi. Türkiye'de bazı Yahudi lobileri, İsrail lobileri ayaktadır. Buraya da geldiler, buradaki toplantılar dolayısı ile gelenler zaten baştaki Kâmi Yahudi. Alatorlar vesaireler ve bugün Türkiye'de bir atar nufustur 92...

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Büyük bir olaydır.

İSMET KOTAK (Devamla) - Büyük bir olaydır ve iyi ilişkiler içerisindedir ve haberi bir yerde yakaladık Kıbrıs konusunda İsrail Türkiye'ye kredi tanıyacak noktaya geldi politikada. Haber olarak da yayınladık onu. Bilmem Dışişlerinin dikkatini çekti mi, önemli olan o? Peki bizim ne ilgimiz vardı? Bizi tepeleyen, bizim yüzümüze doğru Rum politikasını savunan Arafat, bizim kardeşimiz ama İsrail bizim düşmanımız. Bizim İsrail ile ne derdimiz vardır? Burada Yahudi politikası yapmıyorum. Ben Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bağımsızlığını ve kökleşmesini hangi düzeyde yapabileceğim o politikaları üretmek zorundayım. 15 Kasım'a ilân ederseniz Filistin devletini, olmayan devleti, biz size diyeceğiz filan filan. Türkiye ilk tanıyanlardan KKTC kendi dertlerine bakmaksızın Filistinini tanımaktadır. Sonuç? Filistin dönüp bizim yüzümüze bile bakmadı.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Onunla kalsa birşey değil.

İSMET KOTAK (Devamla) - En azından ben devlet yapısı olarak Filistin'den daha öndeyim. Toprağım var, sınıırım var, otoritem var, Meclisim topraklarım üzerinde toplanır, Hükümetim sürgünde değil. Bütün bunlar benim leyhime beni tanıyan yok. Filistin beni tanımıyor ama ben İslâm Ülkeleri ki tümü Güney'de temsilci, en azından olmayanlar da açtı. Ürdün ve Suidi de açtı. Uçakları bağlantılı değildi, en son onlar da Güney'e gitmek zorunda kaldılar ve yaptılar. Bunun nedeni kendilerine aittir. Bir İslâm Dünyası içerisinde ve dış politika üretmeye kalkmak hatadır. Dünya esasına dayalı dış politika yoktur. Ne dersiniz deyin dünya çağa bakmaktadır.

Onun için dini örgüte biz de müslümanız, o halde bütün müslümanlar bizimle. E İran nerdedir? Şu yeşil bant asar da cennete gidecek dediler kurşuhlanır. Nerdedir? Yanınızda mıdır? Hiçbir zaman almadı. Hiçbir zaman. Cumhuriyet ilân edildikten sonra evvela bir haberle hacı yaptılar eğer gelinirse yani Tahran'da en azından Bakan o zaman Sanayi Bakanı olarak en azından bu ilişki içerisine girilecektir. Resmi davet ondan sonra gelmedi. Biz duyurduk cevap bile vermediler ve o ilişki de ortadan kalktı. Güya ticari vesire gider. Sanayi Odası Başkanı gitmişti onun vasıtası ile geldi biz buna rağmen girişim yapmaya kalktı başaramadı. Libya ne oldu? Libya Kardeşlik Cemiyeti kuruldu burda tabelasını da söktüler aldılar gittiler. Dolayısıyla Kuveyt olayını tekrarlamak istemem. Kuveyt'de yaşadı. Türkiye her türlü sıkıntıyı çekti halâ çekmektedir onlar namına.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) -
mesajına dahi layık görülmedi.

İSMET KOTAK (Devamla) - Ve Güney Kıbrıs'ı destekleyen bir ziyaret ve mesajla karşılaştık. En sıkıntılı dönem içerisinde Kuveyt. Bugün Güneye en büyük dövizi akıtmakta olan islâm ülkesi Kuveyt'tir. Trodos...

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bankası da var.

İSMET KOTAK (Devamla) - Bankası da var. Trodos dağlarında malikaneleri vardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Ya şeylerin kredisini kim verdi, oto yolların?

İSMET KOTAK (Devamla) - Oto yollarinkini de verdi evet.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dış politika yürütürken bu islam gurubu bizimdir, geriye kalan bizim değildir. Cyle ise biz yahudi ile ticaret de yapmayız, kapıyı kapatırız. İsrail orda Doğunun şusudur busudur diyorsunuz, değildir arkadaşlar. Dünya finansman kaynağını yönlendiren İsrail'dir.

Eğer Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti bir an önce İsrail'le ticareti başlatmalıdır. Bu yasak ortadan kalkmalıdır. Güney Kıbrıs bir yönden Arap'la diğer yandan İsrail'le hem tanınma hem de ilişki içinde, hem de ekonomi süratle ilişki içerisindedir. Bugün gemiler İsrail'den pekâla Güneye gitmektedir, alış-veriş de sürüp gitmektedir. Suriye'den de gidiyor Mısır'dan da gidiyor. O halde Sayın Eroğlu Hükümetinin bir an önce İsrail'le olan ekonomik ilişki yasağını kaldırılması gerekmektedir. Bu cevap olmalıdır Filistin Orgütüne de, Arap ülkelerine de. Arap ülkelerinin benimle ne alış-verişi vardır onu da söylesinler? Hiçbir alış-verişleri yoktur. Çok azı alış-verişleri vardır ve o da yine mal, sanki Türkiye ile yaptığımız gibi yolcu beraberisi işte Lübnan'dan arada bir kaçıp gelen bir iki sandal, bir iki motorlu taşıt aracından sınırlıdır. Bilinmektedir ki bir zamanlar feribot Mağusa Limanından Laskiye'ye yük ve yolcu taşımakta idi. Rumların müdahalesi ile o da kaldırılmıştır. Onun için gerçekçi politikalara dönme zorunluluğu vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kıbrıs konusunun temelime gelince. Bir Kıbrıs'ı Araştırma Komitesi kuruldu kalabalık bir kadro ile. Arkadaşlarla birlikte "uzun bir süre çalışıldı. Zannediyorum bir ayı aşkın bir süreden sonra Meclise bir taslak karar getirildi. O kararı Hür Demokrat Partisi olarak olduğu gibi benimsemekteyiz. Gizli bir çalışma ürünü olduğu için burada o kararın içeriğine girmeyeceğim. Ancak Türkiye'de bir Doğru Yol ve Sosyal Demokrat Parti Koalisyon Hükümeti kurulmuştur. Gözlemliyoruz ki Ankara yoluna düşenler kalabalıklaştı. Onun için Hükümetin bir an önce bu resmi ziyareti yapmasını dileriz. Hür Demokrat Parti olarak biz Hükümetin resmi ziyaretinden önce bir ziyaret yapması uygun görülmedi ve parti olarak da bu rezervimizi tutuyoruz. Ancak hükümetin daha fazla gecikmesinde büyük hatalar olacağını burda belirtmek isterim. Bunun her halükârda bir an önce yapılması Kıbrıs konusu başta olmak üzere ekonomik konuların da ele alınması gerekmektedir. Sayın Cumhurbaşkanının ziyaretinin ne zaman olacağını bilmiyoruz ama bizim işareteetmeye çalıştığımız hükümetin ziyaretinin öne bir süratle yapılması ve öne alınmasıdır. Burdan varmak istediğim sonuç şudur. Kıbrıs konusu Cumhurbaşkanla, Hükümet ve Meclis arasında yeniden yapılandırılmak zorundadır.

Kıbrıs konusunda öyle de olur, böyle de olur, iki kesimli de olur, iki toplumlu da olur, yani biraz daha devam etsek kaç tane ikiyi yanyana getireceğimizi biz de çâşırıyoruz. 1984 Kurucu Meclis'te bu kürsüden bu söylenenlere karşı çıkan ve iki devlet temeline dayalı olmadığı sürece Kıbrıs'ta herhangi bir yapılanmanın olamayacağını söyleyen ve politika olarak da parti açısından da benimseyen bir kişi olarak şunu vurguluyorum ki artık dünyaya doğruları söylemeliyiz. Biz Güneyde federasyon isteyen bir toplum saptamadık parti olarak. Bizimle görüşmeyi yapan Rum liderlerinden çok azı bir federasyon benimsediğini, onun da kendine özgü bir federasyon olduğu tartışma içerisinde anlaşılabilir. Federasyonun belirli kıstasları vardır. Ben Kıbrıs'ta bir federasyonun kurulabileceğine ve yaşatılabileceğine inanmıyorum. Hür Demokrat Partinin görüşü budur. Biz Kıbrıs'ta kesinlikle Kuzeydeki Türk devleti ve Güneyde Rumların adını ne koyarlarsa koysunlar devletinin yanyana bugüne kadar yaşamakta olduğunu açıkça ifade ediyoruz. Geçtiğimiz günlerde de Amerikan Büyükelçiliğinde yapılan yirre bir Adalet Bakanlığının temsilcisinin davetli olarak geldiği yemekte de Rum temsilcilerinin hazır olduğu bu yemekte kendilerine artık siz de iki devletin yanyana bu kadar yıldan beri yaşamakta olduğuna kendinizi alıştırmayınız. Böyle iki kesimli, iki toplumlu masallarını bir yana bırakınız. Çünkü ne bizim size, ne de sizin bize güveniniz yoktur dedik. Bunu söylemek lâzımdır. Öyle ise Kıbrıs'ta niyetleri varsa bir konfederasyona iki halkın ayrı ayrı referandumla koşullarını kabul etmesiyle gidilebilir. Bunun ötesinde bir çözümün burada mümkün olduğunu, yani çözüm eğer beklenen bir konfederasyonsa anlamında söylüyorum, yoksa benim açımdan Kuzeyde bir Türk Devleti, Güneyde bir Rum Devleti, üçüncü bir yere birleşmedikleri sürece bana göre bir çözümdür.

Türkiye ile Kıbrıs konusunu sonuçlandırmak zorunda olduğumuzu söyledim, bunda ısrarlıyım. Aksi taktirde hatalar

tekrarlanacaktır. Sayın Cumhurbaşkanı Özal'ın yaptığı hataların bedelini hem biz ödemekteyiz, hem Türkiye. Osmanlı İmparatorluğundan beri gelmekte olan o köklü, görkemli Dışişleri Bakanlığını Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığını elinin tersiyle bir kenara itmek ve tek başına politikalar üretmek isanlara hata yaptırır. Eğer öyle olmamış olsaydı Amerikan sisteminde başkanlık olduğu halde tek başına Bush'un hiçbirinden bilgi belge almadan oturup da Kadıköy kadısı gibi politika yapmasına izin verilirdi. Bu mümkün değildir. Yoktur böyle bir olay. Bir Amerika Birleşik Devletleri başkanlık sisteminde başkan o kadar kendi başına karar verecek ve hiçbir belgeye ve bilgiye dayanmayacak yetkilere de sahip değildir. Kendini o Anayasa içerisinde yetki ve denge sistemi içerisinde durduran belirli mekanizmalar vardır. Elbette en sonunda bütün bu bilgiler alınıp en sonunda imzalayacak ve kararı verecek olan kendi olabilir, ama önünde seçenekler vardır. Sayın Özal önünde bir seçenek olduğuna ben inanmıyorum. Sayın Özal geçmişte yani son altı ayda Kıbrıs Türküne ve yönetimine bana göre kan kusturmuştur. Yaptığı hataların bedelini biz ödemekteyiz. Güney Kıbrıs'ın bütün mekanizması ve bugün dünyada söz sahibi olan devletlerin tümü Kıbrıs'ta büyük bir ödünün kabul edildiğini, bunu Ankara'nın kabul ettiğini ama Kıbrıs'ta Kıbrıs Türk halkının veya Denктаş'ın bunu kabul etmediğini ve oyunbozanlık yapmakta olduklarını bineanaleyh bunların üzerine gidilmesi gerektiğini yüzümüze söyleyecek temsilci çıkabilmiştir. Dış temsilcilerden partimizi ziyaret edenler masanıza kâğıt konacak ve aynen İsrail'e yaptıkları gibi ya bunu imzalarsınız, yahut da sizin dışınızda bu çözüm imzalanır ve yürürlüğe konur diyebilenler dahi çıkabilmiştir. Bu tehdit altına Kıbrıs Türk halkı girebilmiştir.

Çok şükür ki Türkiye'de bugün yep yeni bir iktidar vardır. Bu kürsüden Demirel-İnönü Hükümetinden Kıbrıs Türk Halkının egemenlik hakkına en azından o makamların saygı göstermesini beklediğimizi işaret etmek, vurgulamak isterim. Türk Ulusunun yüksek çıkarlarını Kıbrıs Türk Halkı gözetmeyecek olsaydı, ikinci Dünya Harbinden bu yana gelen bütün sıkıntılı yollarda bu mücadeleyi omuzlayıp götürmez ve hatta zaman zaman Türkiye'de gelen bazı bakan ve başbakanlar hatta cumhurbaşkanlarına rağmen ulusal davadan ödün vermemekte direnmezdi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu dört makamı ilgilendiren bir de demokrasi olayı vardır. Meclis dışında kalan muhalefetin söyledikleri var. Şu anda Türkiye'ye gidip normal dosthane ziyaretler içerisinde belirttikleri var, bir tutanağa sahip olmadığımız için ne konuşulduğunu bilmiyoruz ama basına yansıyanları değerlendiriyoruz. 1990 seçimlerinde DMP'den aday olan ve o günün koşulları içerisinde üç parti arasında imzalanan protokolda önemli görev yapan kişi olarak şunu vurgulamak istiyorum ki 1990'da üç partinin imzaladığı protokol üç aylık bir iktidarı öngörmekteydi. 30 Eylül'e kadar seçimden sonra eğer iktidar bulunduğu takdirde yeni bir Seçim Yasası hazırlanacak, demokratik yeni bir seçim yasası hazırlanacak, Kıbrıs konusunda kurulacak Hükümet herhangi bir elleme yapmayacak, Kıbrıs konusu dondurulacak, aynen madde böyleydi ve yeniden 30 Eylül'den sonra veya 30 Eylül içerisinde yetiştirilebilirse bir erken seçim yapmak suretiyle tam demokratik bir yasayla yani tam oranlı, barajsız oranlı bir seçim sistemi getirerek iktidara kim kazanırsa bu görev devredilecekti. İlke, anlaşma ve üç taraf arasında imzalanan metin budur arkadaşlar. Seçimde meydana gelen olayları beraber yaşadık. Ben yeniden defter açmak niyetinde değilim. Kimin hatası vardı, kimin yoktu. Bunu da basında yazdık, çeşitli röportajlarda söyleyebildik. Bir cumhurbaşkanı gündemde değilken DMP anlaşmalarına cumhurbaşkanlığı makamına karşı aday göstermek bunun kapsamı içinde değilken siz gösterirseniz tabii fincancı katırlarını ürkütür ve bu seçimlerin

sonucunu da sineye çekersiniz. Buraya kadar gelişten sonra Meclise girememesi hataların en büyüğüdür. Herkes kendi yolunu kendi seçer. CTP ve TKP'de bazı insanların etkinliği Meclise girmemek suretiyle biz dünya platformlarında ve Türkiye'de sesimizi duyuralım, gereken değişiklikler yapılsın ve erken bir genel seçime gidilsin yolu seçilmiştir. Bizim öngördüğümüz 16 milletvekili Meclise girmelidir DMP ismi altında ve bu mücadeleyi Meclis çatısı altında vermeli. Yeni seçim yasasını da önermeliydi ve bu mücadele bu çatı altında demokrasi çarkı içerisinde götürülmeliydi. Bu görüşü benimseyen arkadaşlar Meclise girdiler, benimsemeyenler Meclis dışında mücadelelerini sürdürmektedirler. Her mücadeleye karşı demokratik olduğu sürece saygılı olduğumu burada belirtmek isterim.

Bu makamları konuşurken, bugün toplumun en büyük gereksinimi aynen Türkiye'deki gibi bir yeni bir Anayasa hazırlamak olduğunu belirtmek isterim. 1975 Anayasamız, Federe Devlet Anayasası 1970-71 Türkiyesinin veya 72 Türkiye'sinin içinde bulunduğu ortamdan etkilenecek ortaya çıkmıştır. 1985 Anayasamızın temeli 12 Eylül Türkiye Anayasasının aşağı yukarı benzeridir. Bir çok maddeyi alınız, bütün olumsuzluklar orda yatmaktadır. Türkiye'de yeni bir Anayasaya gidileceği gözlemlenmektedir. Öyleyse herşeyden önce yapılması gereken orada bir demokratikleşme süreci Anayasadan başlatılmışken burada da anayasada bir demokratikleşme süreci başlatılmalıdır. Anayasanın olumsuzlukları kaldırılmalı ve Anavatan Türkiye'ye paralel olarak da burada artık Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 1990'lardan sonra 2000'e doğru ilerlerken ihtiyacına cevap verebilecek bir anayasa yapılmalıdır.

Bunun bir yiğın mahzurlu tarafını iktidar da görebilmektedir. O kendi açısından değerlendirecektir. Geriye kalanlar da kendi açısından ve bu Anayasa hazırlanmasında dünyanın her tarafında yapıldığı gibi yalnız Meclis içinde bir çalışma değil, toplum içerisinde bir büyük katılımıla bir çalışma yapılmaktadır. Geçmişte de bu çalışmaların yapıldığına tanığız. O BRT ki bazı konularda çok tutuk davranmaktadır ve 1985 Anayasasında açık oturum bile yayınlayabilmiştir. Dolayısıyla toplum kesiminde bunların tartışılması ve oluşturulması kaçınılmazdır. Birçok bakan arkadaş vardır. Her yeni gelen göreve belirli maddelerin elini kolunu bağladığını söyler. Belirli yasaların elini kolunu bağladığını söyler ama genellikle de Meclislere böyle bu el kol bağlanan veya ileriye götürücü yasaların da çok büyük değişikliklere uğratıldığına ben tanık değilim. Hatta bu Meclis işte aradan bir yıl geçti, kendi içtüzüğünü değiştirip kendi kendine özgürlüğünü bile vermeye yanaşmaktadır. Yapmadı. Bir komisyon oluşsun, oluşmuyor. Bir çalışma yapılsın, yapılmıyor. Ama her oylamada, her komisyon toplantısında, her girişimimizde burda herkes UBP ve geriye kalan parti temsilcileri bu içtüzükle ne diyebilmektedirler. Arkadaşlar önce ageliniz kapımızın önünü süpürelim. Ondan sonra Anayasa olayını gündeme getirelim ve tartışalım. Elbette Türkiye'deki gelişmeleri de bekleyelim. Çünkü orada ben inanıyorum ki bu Hükümet Programı ki dünyada artık bu yapılar gelişmektedir ve insan tabiatına en uygun yapı budur. Sınırlar değildir. Ama anarşi de değildir. Bunu da belirtmek isterim. Çok şükür Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 1975 Anayasasının birçok maddesi Türkiye'nin 1960-61 Anayasasından alınma olduğu halde biz böyle olaylar yaşamadık. Türkiye memuruna grev hakkı vermeye çaballıyor. Bana bir gazeteci arkadaş geldi ve bu soruyu sordu. Dedim ki bu ülkede yıllarca Çalışma Bakanlığı yaptım, ben burda memurun, öğretmenin, çalışanın grev hakkı oldu ve bu memlekette işler sifıra düştü, hiç çalışılmadı gibi bir olay ve bir aksaklık görmedim. Evet zaman zaman grev de olur, zaman zaman ihtarlar da olur. Ama eğer taraflar o yasal

çerçeve kalır, müzakereleri çalıştırmanın, sonuçlandırmanın da bu çizginin gereği olduğunu bilirler veya gece yarısı beş kişi toplanıp da saat 12.00'de yarın sabah grev yapacağız diye saat 7.00'de ilgililerin önüne böyle bir metinler koymazsa bu hak da en iyi şekilde kullanılır. Çünkü sendika ve işveren arasında ve çalışma örgütü arasında bir çizgi cengilmen anlaşmalarıyla yürüyen yılları da yaşadık bu ülke içinde. Yasa dışında gerek 1963 öncesinde Cumhuriyette, gerekse 1969'dan sonra ülkemizde Kuzeyde bu mekanizmalar bu şekilde çalışmıştır ve ciddi sendikalar bu maddelere uyabilmiştir. Yani bir ay önce ihbar, bir hafta önce ihbar, 48 saat önce ihbar, 24 saat önce ihbar işleyebilmiştir. Ama bunu yapmayan sendikalar yok mudur, vardır? Sendikacılığın mezarını onlar kazdı. Onu yapanlar ideoloji karıştıranlar dış politikada bazı karışıklıkları istismar ederek sendikacılığa da bunu bulaştıranlar sendikaları güdük hale getirme sorumluluğunu beraberinde taşımaktadırlar. Öyleyse bu dört makama düşen görevlerden bir tanesi de Meclis dahil, Anayasadır. Bu Anayasa İsviçre'de ve bazı ülkelerde olduğu gibi halkın seçme ve seçilme hakkının asgari bir kuralını Anayasaya koyacaktır. Kurucu Mecliste burada mücadelemizi verdik ve ne acıdır ki seçilenler değil, tayin edilenlerin oylarıyla bizim önerimiz burada komisyonda kabul edildiği halde normal burada dıştan gelenlerin oylarıyla reddedildi. Bugün kanayan yara budur. Çünkü orada bizim ısrarımız neydi? Buyurunuz belirli koşulu nu, demokrasiyi yaşatmanın belirli koşulu nedir? Her partinin Mecliste aldığı oy oranında temsil edilmesi.

Budur. O halde bir yığın engeller ortaya koymaktansa bir oranlı sistemin olduğu Anayasaya girmeliydi ve onun ötesini benimsemek gerekmekteydi. Dolayısıyla Türkiye'de de gördük, Kıbrıs'ta da gördük. Seçim yasalarıyla oynama başladığında demokrasi daha fazla çığırından çıkar ve şikayet edenlerle kendini savunanlar da artık bir yerde diyalog içerisinde bile kalamazlar. O çizgiden dışarı çıkarlar. Öyleyse Anayasamız siyasal partilerin ve seçim sisteminin belirli kurallarını da içermelidir. Bu ülkede rejim bunalımlarına neden olunmamasını sağlayacağı en azından regülatörüdür. Rejim bunalımları ben iktidarım istediğim yasayı yaparım dediğiniz anda kıyamet kopmaktadır. Siyasal partiler bu kadar başı boş olamaz. Siyasal partilere de belirli kurallar getirmek gerekmektedir. Ben bu kadar senedir parti yönetirim, açık söyleyim size, partinin gelir giderini benden isteyen bir makam çıkmadı. Biz kendimiz her kurultaydan sonra göndermekteyiz. Halbuki bu Yasanın içerisinde bile madde vardır. Hele şimdi Bütçeden yardım almakta olan partiler olarak hepimizin bunu bilançolarını çıkarıp yıl sonu belirli makama vermemiz gerekmektedir. Bu Siyasal Partiler Yasası altında halen faaliyette olmayan ama ismi orda durmakta olan ordadır Yüksek Anayasa Mahkemesinin belirli kayıtları da vardır, yirmi dörde yakın zannederim burda ismi vardır orda yahut da yirmiye yakın. Bunların niye silinmediğini sorduğumuz gün, siz bir dava açınız da silelim dediler. Biz vatandaş olarak ilgili makamlara gideceğiz dava açacağız ve şu kadar parti şunları yerine getirmiyor, kapatın. Bu olacak iş değil. Sizin elinizde bir yasa vardır. Ve bu Yasa belirli mükellefiyetler getirmektedir. İki yılda bir kurultay yapacaktır. Yapan var mı? Adını kaydetmiştir, kurultay yapmamıştır. Beş sene, altı sene, yedi sene. Halâ ismi ordadır. Bu kaydını yapanlar başka partilere girmişlerdir veya içinde olanlar yurtdışına girmişlerdir. Halâ ismi orda durmaktadır ve tabii ki gidip ordan listeyi alanlar ondan sonra ülkede yirmibeş tane parti ve yirmi tane parti var gibi sloganlar baraj getirmektedirler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis olayına gelince, Meclis kendi kendini evvelâ bu yapı içerisinde bir yenileme konumundadır. Yeniden komisyonlar oluşması yetmez. Tekrar işaret ediyorum kendi iç Tüzüğünü yapmak, Dışişleri ve Başbakanıyla paralelliğini kurmak ve uluslararasındaki Meclise paralel her örgüte üye olmak zorlamasını yapmak durumundadır. Eylül ayında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu toplanmaktadır. Bunca zamandan beridir soruyorum arkadaşlara. 1900, en son gönderdiğimiz heyet 1981'dedir. 1981'de Genel Kurula katkıda bulunmak üzere bir heyet gönderildi ondan sonra da gönderilmedi. Oysa Birleşmiş Milletlerde yeni bir oluşum gündemdedir. Yıllardır çalışması yapılmaktadır. Seçilenlere daha fazla ağırlık vermek olayı Birleşmiş Milletlerde de yaşanmaktadır ve dünya parlamentosunu oluşturabilir miyiz diye bu çalışmalar sürüp gitmektedir. Ama Genel Kurul toplantılarına cumhurbaşkanları, zaman zaman başbakanlar, dışişleri bakanı ekibiyle gitmektedir. Ama parlamento heyeti olayı minimum 3-4-5 kişiyle katılmakta ve onlar orda toplantılar yapmaktadırlar. 81'de bizi kabul ettiler etmediler biz kapıyı açtık girdik oturduk, toplantıyı da yaptık, fişimizi doldurduk ondan sonra Rumlar protesto ettiler başka. Ama başka defa zorlama yaptık mı? Sayın Nail Atalay'ın gününde olan bir olaydı ve onun zorlamalarıyla epeyi de mesafe alındı. Ama günün sonunda geriye kalan örgütler gibi üye olduk veya olmadık ayrı bir olay. Ama gittik söz söyledik ve o gün temsilcilerimizden birini de kürsüye çıkarttık ve Kıbrıs'ı temsilen konuşuyorum cümlesini de söyledik, tabii bir müddet sonra o ona, o ona fısıldaşmak suretiyle bizim Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti o zaman Federe Devleti temsil ettiğimizi en nihayet ortaya çıktı, Rum heyetleri telaşa kapıldılar. Buna rağmen yine o ilgi devam etti, geceleyin yapılan sosyal toplantılara, davelere de heyetimiz davet edildi. Söz söyleyebildik. En azından orda kırka yakın bir yığın devletin temsilcileriyle görüşebildik,

ama biz zannediyorum belirli sahalara bu harcama yapılmakta, ama zorunlu olarak dışa açılma yönünden olanları harcama yapmamayı tercih ederek ne yapalım, Rumlar bizden daha gırgindir ama biz uzaktan bakıyoruz. Uzaktan baktıran biziz. Biz baktırıyoruz kendi kendimize bu şekilde.

Efendim sözlerimi bağlamak istiyorum. Ana politikaları bu dört makamda gözden geçirmek ve Kıbrıs konusunda içimizde olanı politika olarak ortaya dökmek mecburiyetindeyiz. Geçmişte Rumların reddetme esasına dayalı olarak üretilen politikaların hata olduğunu ve bizim hanemize ödün olarka yazıldığını unutmayalım. Bu ülkeden 29 Mart Belgeleri geldi geçti. Kabul etti Kuzey taraf, Kiprianu son dakika reddetti. Ama o 29 Mart Belgesini bugün biz reddetmek için neler feda etmekteyiz. Geçmişte bunu kabul edebilirim, şimdi etmiyorum demek zorundayız. Olabilir, bu da bir politikadır. Zarara uğramaktansa, ben geçmişteki koşullar yoktur, bunu reddettim demek olasıdır. Onun için diyoruz ki Anavatan Türkiye ile bu dört makam bir an önce Kıbrıs konusunu ve ekonomik konuyu görüşmeli ve bir karara bağlamalıdır. Kıbrıs'ta dün bizden sonra Sayın Başbakan da konuştu, Sayın Maliye Bakanının takdiminde de vardır. Ben yatsımıyorum, belirli ekonomik olumsuzluklar var ve sürmektedir. Ama bunu sürdürme keyfiyeti önemlidir. Sürmektedir. Sıkıntılar vardır. Kaynak yetersizliği vardır. Maliye Bakanımızın iki eli bağlıdır bellidir rakamlardan. 350 rakamı içerisinde kalan bir yatırımın ve onun da ciddi olarak birçoğu altyapı yatırımları makine, teçhizata gidecek olan yatırım kaleminin bu ülkede ek iş alanları yaratmak veya refaha biraz daha katkıda bulunmak gibi işlevi olamaz. O halde Türkiye ile masa başına oturup tartışmamız lazım. Türkiye'deki birkaç Holding'in Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yapacağı bu ihracattan kazanabileceği çok sınırlı bir kâr vardır. Buna değmez. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti aleyhine 146 milyon dolarlık ticaret açığı olmamalıdır. Bu bizim lehimize bir rakam haline dönüştürülmelidir.

Bunu da yapmanın yolu Ankara'da ciddi temas yapıp o bürokrasi, o işadaminın, o Holdingcinin çok küçük kısa kârları uğruna Kıbrıs davası feda edilmemelidir. Bundan böyle eski düzen ortadan kaldırılmalı, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yapılacak ve Türkiye tarafından finanse edilecek raporların, ihaleleri Kıbrıs'ta yapılmalıdır. Yer burasıdır. Para sarfiyat yeri burası olmalıdır. Ankara'da, İstanbul'da ödenen firmaların Kıbrıs'taki banka kredilerini bloke edip kullanmalarıyla burada bir sonuç alamayız. En büyük proje Elektrik Projesidir. İhalesi Türkiye'de yapılmıştır, parası Türkiye'de ödenmektedir. Bu mümkün değildir arkadaşlar. Çünkü bu devletin belirli mekanizmalarının çalışması, ek iş alanı yaratılması gerekmektedir. Bundan böyle eğer bu ülkede teknik düzeyde olsun, düz işçi olsun, mühendislik kaleminde olsun insan fazlası vardır. Bunlardan istifade etmek gerekmektedir. Efendim ben ordan getiriyorum, çünkü benimki 10 saat çalışır, 12 saat çalışır. Bu geçti, tarihte kaldı. Buranın koşullarına, buranın çalışma yasalarına uyacaksınız. Eğer orada sen işsiz kitlesinin fazlasından yararlanmak suretiyle getirip burada istediğin koşullar altında çalıştıracaksan hata edersin ve buna Türkiye'nin de izin vermemesi gerekmektedir. O halde burada yapılması gereken bellidir. İstihdam da burdan yapılacaktır, ihale de burda yapılacaktır. Eğer bu ihalelere girmek isteyen Türk firmaları varsa gelip burda kaydolacaklar, bu yasalar altında bu ihalelere katılabileceklerdir. O halde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti egemenlik hakkını İsrailiye, Filistinliye veyahut Ruma veyahut da İngilize, Amerikana karşı savunmanın ne anlamı kalır. Eğer Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin kendinin ayrı bir devlet olduğunu biz kendimiz kanıtlamazsak. Kaldı ki bu yine davayı güçlendirici, ekonomiyi güçlendirici bir iddiadır. Onun için bir an önce buna dönmek mecburiyetindeyiz.

Savunma Başbakana bağlı bir mekanizma olarak görülmektedir. Anayasa açısından, içişleri ve savunma açısından bizim doğrudan doğruya bir müdahalemiz yalnız bütçeyle olmaktadır. Türkiye'de savunmada yeni stratejiler geliştirilmiştir. Basında görüyoruz, Hükümet gerçekten yirmi dört saat çalışmak suretiyle kararlarını son derece süratli vermektedir. Dün verdiği kararlarla Türkiye'de şu kadar yıldan beri yapılmış olan bir reform yapılmıştır kadın hakları dolayısıyla. Savunmada Irak olayı Türkiye'ye çok büyük bir ordu değil daha küçük ve son derece atış gücü yüksek hareketli bir orduyu getirmiştir. Profesyonel orduyu beraberinde getirmiştir. belirli birimin. Biz de bu kürsülerden defalarca söyledik, kimse dikkate almadı ilgili komisyonda yasalar konuşulurken de bunu söyledik. Kıbrıs çok küçüktür. Türk Mukavemet Teşkilâtı bu ülkede görev verdiği dönemde bile biz profesyonel askerlik ve subaylık yapılabileceği için karar aldık Meclisler bütçelerini geçiriyor ve uygulandı. Bizim nüfusa ihtiyacımız vardır. Bizim uzun süreli, iki yıllık bir askerlikten ötürü bu ülkeden şu veyahut bu nedenlerle işsizlikte dahil olmak üzere ayrılan gençlerin Kıbrıs'la bağını koparmamanın bir yolu bir an önce belirli yumuşamaları getirmektedir. Evet geçen gün Meclise havale edilen ve yaz aylarında kısa süreli askerlik yapma çok güzel bir girişimdir. Bunun daha uzun, bir ay yerine ben yazda iki ay yapacağım diyene bile bu imkânı tanımakta çok büyük yarar vardır. Ama Kıbrıs'ta Güvenlik Kuvvetlerinin bir yandan atış gücünü artırırken diğer yandan da profesyonelliği getirmenin zamanı gelmiştir. Elbette Anavatan Türkiye'nin kaynaklarından belkide yararlanmak mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti topraklarını bizim bu nüfusumuzun çıkaracağı güçle savunma olanağı doğmaz. Dolayısıyla eski klasik güçleri uzun süreli askerliklerin bence düz bilgi sahibi erlerin bugünkü ordulara büyük yararı olduğunu kimse söylemesin. İşte bir Kuveyt savaşı izledik, filimlerini alıp izliyoruz ve hayretler içerisinde bu mekanizmanın nasıl işlediğine bakıyoruz. O halde yetişkin bir yığın mühendisimizin, yetişkin bir yığın elektronikçinin yurtdışına gidişine gözyumamayız. İhtiyaçlarımızı kendimiz karşılayacaksak ödeyeceğimiz parasını ve

istihdam edeceğiz. Yolu budur. Türkiye'de erbaşın üç milyon liraya yakın hatta üzerinde bir maaşla tekrar istihdam edilmesi basına girmiştir. Bunları dikkate almak mecburiyetindeyiz ve bu çerçevede içerisinde sözlerimi bağlar, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak.

Sayın Ergün Vehbi buyurun efendim.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün sözlerimin arasına doğal olarak Bayrak Radyo Televizyon Kurumunu da kattım. Geçmişte uzun seneler her kürsüye çıktığımda Bayrak Radyo Televizyonu ile başlar, BRT'yle bitirirdim. Hatta bazı milletvekili arkadaşlar bu konuda laf atarlardı. Ne kadar haklı olduğum ortaya çıkıyor gün geçtikçe. Her gün bu kanıtlanıyor. Her gün bu Kurumun davranışı sonucu bu kanıtlanıyor. İşte mal meydanda. Dün akşam seyrettik. Yani bir milletvekili doğaldır, şimdi Taşkent arkadaşım diyecek kendini görmek için oturdun ekranın karşısına. Her zaman oturmak fırsatı bulmuyoruz ama dün akşam bir bakalım dedik yani bir yenilik var mı yani şu memlekette. Bir demokratik tartışma ortamı getirmek niyetimiz var mı? Baktık burda çekim yaptı o arkadaş kurdu yazıktır para da ödendi kendisine, makineler de çok pahalıymış galiba, çekim yaptı. Ama şöyle bir eser, eski fotoğrafımızdan bizi gösterdi eski fotoğrafından Sayın Kotak'ı ve Hocayı gösterdi.

Birazcık da canlı Maliye Bakanının, o çektiği enstantanelerden, birazcık Sayın Maliye Bakanıyla Sayın Başbakanı verdi, bitti. Yani, burada parlamentoya geleceğiz. Gelmediğimiz zaman da eleştiriyorsunuz bizi. Doğal da, ne yapıyoruz burada? Ne yapacağız? Yani ne yapacağız? Geliyoruz, ne yapacağız? Burada basına yansıma olayı, çok, son derece sınırlı. Bazı partilerin kendi gazeteleri var. Onlar da ikna edici değil. Yani halka gerçekçi tartışmaları yansıtacak boyutta, ikna edici gazeteler değil. Çünkü parti gazetelerdir. Kendi borazanları olduğu açıktır. Kendi başkanları, kendi yetkilileri ne derse, onu büyüterek enine boyuna genişleterek yansıtmaktadır. Onun için kamuoyu o tür basını açık söyleyeyim ciddiye almıyor. Yani, tirajları son derece düşüktür. O tür parti gazeteciliği yalnızca kendi üyelerini tatmine yöneliktir. Kendi üyelerine moral vermeye yöneliktir. Onun dışında da bizim basına tartışmalarımızı yansıtacak olanaklarımız son derece sınırlıdır. O zaman, eğer gerekliyse, yaptığımız iş gerekliyse, yani bu parlamentoculuk bu milletvekillerinin çıkıp konuşması, bırakın bilgi vermeyi, bazı konuları enine boyuna didiklenmesi önemliyse, bunun kamuoyuna yansması lâzım. Yani bir milletvekilinin burada söylediklerinin hiç olmazsa bir bölümünün kamuoyuna yansmasını istemesi kadar doğal bir olay olamaz. Biz milletvekilleri, politikacılar kendilerini eğer halktan soyutlarsa, eğer toplumdan soyutlarsa, yaptıkları için bir anlamı yoktur. Ve bizim yaptığımız işin, Mecliste yaptığımız çalışmaların çok büyük anlamı yoktur. Açık söyleyeyim. Niye? Kamuoyuna, kitlelere mal olamıyor, yansıyamıyor. Burada söylenenler, kamuoyunda titreşim yaratamıyor, kamuoyunda tartışma ortaya çıkmıyor. Biz kendimiz burada havanda su dövüyoruz. Konuşuyoruz. Bazı konuları gündeme getiriyoruz. Zabıtlara stenolarımız alıyor, kaydediyor ve söylediklerimizi tarihe mal ediyoruz. Gelecekte, toplumumuz, gerçekten araştırmacı, gerçekten daha çalışan girişimci, yaratıcı insanlar yetiştirirse, onlar araştıracaklar, gelecekler Meclis zabıtlarına girecekler ve Sayın Atasayn'ın, benim veya başka bir sayın bakanın burada söylediklerini yazacaklar da topluma mal edecekler. Bunun için bu tartışmaların anlamı budur. Tarihe mal ediyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)-Orada da eram bırakmadın. Çok konuşuyorsun. O kadar şeyi kim görecek?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Canım, sadece benim söylediklerimi görmek zorunluluğu yoktur. Bir sürü insan az konuşur. Az konuşup, az söyleyenleri de bulabilir araştırmacılar ve onları da gün ışığına çıkarabilirler.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Orada kaybolacak onlar da.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden)- Zaten 25 dakika Erbileni eleştirdin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hayır, daha bugün Erbilin lâfını ağzımıza almadık Sayın Başbakan. Onun için ...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- O zabıtları okuyan, biçareyi bakalım ne ilân edecek?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Yani siz Erbilin'le ilgili birşeyler söylememi arzu ediyorsunuz galiba. Onun için.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla)- Dün söyledin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Dün söylediklerim yeterli. Onun için tamam. Ben, konuya girmeye çalışıyorum. Şimdi diyorum ki, bir gün, işte bitti. Bütçe on gün çgidecek, on beş gün gidecek, o bodrum katlarında aylarca sürüyor komitelerde, çalışılıyor. Niye? işte iyisini yaratalım, bir fayda sağlayalım, topluma, hiç olmazsa bu sene birşey yapamazsak, bu seneki tartışmalardan, konuşmalardan gelecek sene yararlanalım ve daha iyiye gidelim, güzele gidelim. Tartışmanın manası budur, anlamı bu. işte bunu yansıtalım diyorum kamuoyuna. Nasıl yansıtalım? Her yıl, her tartışmada bu kürsüden gündeme getiririm. Geçen yıl, en azından Meclis açısından temennilerimi dile getirdim. Sayın Başkanımız bunları not aldı. Güzel temennilerdir dedi. Neydi o temennim? Yansıtamıyoruz. BRT boykottadır. Bu Meclise karşı, bu devletin kurumu, devletin bütçesinden beslenen Bayrak Radyo Televizyon Kurumu, korku içindedir, personeli. Tedirginlik içindedir. Aman, bir hata yaparım da iktidarın, Ulusal Birlik Partisi Hükümetinin

Onun için suya sabuna dokunmamayı tercih etmektedir. Yansıtmıyor. Devletten milyarlarca lira katkı olan kurum işte birkaç cümle ile sadece bir görüntü, enstanstane vermeyi tercih etmektedir. Yazıktır, verdiğimiz paralara yazıktır. Halkın birikimlerinden aktardığımız kaynaklara yazıktır. Hade Bayrak Radyo Televizyon Kurumu vermeyecek. İşte dün geldi, çekim yaptı, arşivine koydu tartışmaları, bugün yok. Buradan işte alıyor muhabir arkadaşımızı da burada tabii o ne yapsın, benim söylediklerim personele, zati kişilere yönelik değildir, kuruma yöneliktir. O birşey yapacak değil. Alıyor notunu, not alıyor, işte yazılıyor, kayıt ediliyor bunlar da, bantlar da arşivlere giriyor. Hiç olmazsa geçen yıl, Meclis bir basın bürosu, bir basın kurumu oluştursun kendi içinde. Kendi personelinden, kendi çalışmalarını dışa yansıtacak, basına yansıtacak, Türkiye basınına da hatta yansıtacak, madem tanınma, tanıtma istiyoruz, öncelikle tanınmanın yolları Anavatandan geçer. Kendi kendimizi Anavatana bile tanıtamıyoruz.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Vardır Sayın Milletvekili.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ne vardır Sayın Doktor?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Bu maksat için. Meclisi aksettirir dışarılara.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet, evet. O kadar çok aksetti ki Meclis dışarılara artık millet şikâyet etmeye başladı basında hep hep Meclisle ilgili haberler çıkıyor, iktidarın bakanlarının veya milletvekillerinin veya muhalefetin söyledikleri habire yazılıyor, çiziliyor da şikâyet ediyor insanlar, biraz da başka şeyden bahsedin diye. Biz görmedik, yani eser denecek boyutta bile böyle tedbirlerin çıkması, Başkanın kendi demeçlerinin veya kendi girişimlerinin dışında Meclisin Genel Kurulunun veya komitelerinin çalışmalarının yansıtıldığını görmedik.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Etkinliği
Sayın Başkan temsil etmiyor mu efendim?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ediyor tabii. Ona Şikâyetim
yok, onu destekliyoruz, daha da büyük boyutta etmesinden
yanayız. O yönde de...

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Biraz da size
yarasınlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biraz da Meclisin çalışma-
larına, bize değil. Meclis bir bütündür. Muhalefeti ile,
iktidarı ile, bakanı ile, milletvekili ile, komitesi ile
bir bütündür. Bence tek bir kiŐiye özel kalem müdürünün
bazı notları basına yansıtması yerine gerçekten bu işte
görevli bazı arkadaşlardan oluŐan bir komite, bir organ
kurmak Şarttır. Meclis Bütçesini de görüşüyoruz. Hepsini
birlikte ele aldığım için konuşuyorum. Bakın Bayrak Radyo
Televizyon Kurumu Başbakan sorumludur, ilgilidir. Meclisin
basın etkinlikleri yine Meclis Bütçesi ile ilgilidir.
Yine Dışişleri Bakanımız eksik olmasın, örgütü ile Allah
uzun ömürler versin bir Enformasyon var. Yine oradaki
kişileri itham etmek istemiyorum, onlara toz kondurmak
istemiyorum. Onlara ne verirsiniz, ne isterseniz onu yapı-
yorlar ama o Enformasyon Bayrak Radyo Televizyon Kurumunu
da anlatacak boyutta suya sabuna dokunmamayı tercih edecek
bir yapıdadır. Hep bunlar eleŐtirilmesi, konuŐulması ve
gündeme getirilmesi gereken konulardır. Bizim dıŐımızda
kendini sokağa atmış olan muhalefet sesini çok daha fazla
duyurabilmektedir, çok daha fazla olanak bulabilmektedir.
Yazıktır, yapılan masraflara yazık. Bizim de sesimize
yazık, hazırlanmamıza yazık. Onun için bu söylediğim temen-
niler doğrultusunda hükümetin...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Ciddi demokrasilerde var mı ana muhalefet partisi, Meclis haricinde ana muhalefet partisi var mı?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Meclis haricinde ana muhalefet partisi mi olur efendim? Meclis dışında parti olur, ana muhalefet Meclis içindedir. ana muhalefet etiketi Meclisteki sayıya göre verilir. Bizde onu da belirlemek lâzım. Bizde iki aynı sayıda parti vardır. Hangisinin muhalefet partisi olduğunun da gerçekten ana muhalefet partisinin olduğunun da belirlenmesi gerekir. Ben birkaç kez bunu sordum. O da zannederim yine Dışişleri Bakanlığına bağlı olan Protokol Dairesi tarafından belirlenmesi, ya da en azından önerilmesi gerekir. Ama...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- ikisini de kabul ederiz.

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - ikisini de kabul ederiz.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Sayı aynıdır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Olmaz. Yani sayıya göre mi gidecek, aldığı oy oranına göre mi gidilecek, eski yeni şeyine göre mi gidecek ama bir yerde bir Mecliste, Meclis dışında ana muhalefet partisi olmayacağı gibi Meclis içinde de iki ana muhalefet partisi olmaz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Böyle bir garabeti de yaşatmayın bize. Yani, kimse, bunu belirleyelim ve ilân edelim.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Meclis dışındaki muhalefete, ana muhalefet partisi der. Dünyada yeni bir demokrasi örneği yaratıyoruz gibi geliyor bana da. Yani, acaba düşüncenizde nasıldır?

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- Özker öyle düşünür.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii. Ben kesinlikle bunu tabii, tasvip etmiyorum. Ama, niye onlar kendilerini, işte bütün söylediklerimle bağdaştırırsanız doktor, şeyi anlayacaksınız. Yani durumları anlayacaksınız. Niye halâ Meclis dışında kendilerini ana muhalefet gibi kabul edebiliyorlar ve bunun propagandasını yapabiliyorlar? Eğer siz Meclisinizle, protokolunuzla, Enformasyonunuzla, muhalefetinizle, Meclis içindeki muhalefetle, BRT'nizle bunu, bu olanağı bulamazsınız, yani, doğruyu yaymaya, doğruyu anlatma olanağını bulamazsanız, siz gaflet içindesiniz, siz aymazlık içindesiniz, tüm olarak, organlar olarak, o zaman Meclis dışındaki partiler de büyük bir garabetle, büyük bir tuhafılık, acaiplikle kendilerini muhalefet partisi ilân ederler. Sokakta muhalefet partisi mi olur? Ana muhalefet partisi, pardon. Muhalefet partisi olur da, ana muhalefet partisi mi olur? Olmaz.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla)- Arif Salih Kırdag'ı da kaldıracaksın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bu nedenle, bana göre bu yönden konuyu ele almamız lâzımdır. Bayrak Radyo Televizyon Kurumunun sakat olan bazı, Yasasında sakat olan bazı maddeleri vardır. Ama son derece iyi, olumlu, böyle gurur duyabileceğimiz maddeleri de vardır. Yasasını, Bayrak Radyo Televizyon Kurumunun Yasasını açın, okuyun. O Yasada açıkça kendilerine görev verilmiş. Meclis oturumlarını, Meclis komitelerini yansıtacaklar. Değişik düşüncedeki siyasal partileri, siyasal kişileri ekranlara getirecekler, masaya getirecekler, açık oturumlar yapacaklar.

Hep, bütün siyasal partilerin görüşlerini dengeli bir biçimde yer verecekler. Cevap hakkı tanıyacaklar falan filan, bütün bunlar vardır. Hiçbirini yerine getirmiyorlar. Neden? Çünkü korku içindedirler. Korkuttunuz. Hükümete hitabediyorum. Sayın Başbakana hitabediyorum. Korkuyorlar. Aman, muhalefetin söylediğini yansıtırsak başımıza bir iş gelir mi? İşte bizim demokrasimizi en çok darbeleyen, zedeleyen anlayış da budur. Bu yanlışlıktan, bu toplumu, bu halkı kurtarmak gerekir. Evet, iktidar partileri ellerindeki gücü seçimlerde olsun, politik faaliyetlerde olsun kendi avantajlarına kullanmaya çalışırlar. Ama bunu, topluma sindirecek yerde, bu gücü topluma sindirecek yerde, özgür düşünceleri açıklayamayacak boyutta sindirirseniz, korkutursanız, kullanırsanız, o zaman yanlış olur. O elinizdeki hamurla hiçbir şey yapamazsınız ve bırakın içte sürekli gerileriz, dış plâformlarda da devamlı tırtıklanır hale geliriz. Zemin kaybederiz ve çalışmalarımızda da zaman kaybederiz. Bu nedenle, özgür düşünceyi, Bayrak Radyo Televizyonunda da, üniversitede de, devlet dairelerinde de yerleştirmek mecburiyetindeyiz. Yani, bu ülkede öyle bir hale geldik ki, hiçbir sakınca duymuyorum. Birkaç milletvekili arkadaşşıma sabah konuşurken anlattım. İnsanları ne hale getirdik. Küçük bir yer kiraladım da gidip ağaç dikiyorum.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Vehbi geliyorum, siz devam edin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Buyurun sayın doktor. Lapta tarafında şöyle dönümün dörtte biri kadar malım da değil de kira, işte giderim arada bir kafamı dinlemek için böyle bir ağaç dikerim. Ama bir köylü, bana göre köylü tabii, elinde de av tüfeği, avdan geliyormuş. Ne işin var be dedi burada. Dedik, yahu işte, biz sorduk da, yani aman ha birinin olmasın. Aman ha işgal olmasın. Aman ha tahsis olmasın. Aman, hiçbirşey değil. Onun için kiraladık. Yok, burası benimdi. Yahu senin değil, senin olamaz. Dua et ki dedi, aynen böyle, dua et ki milletvekilisin. Ama ben de dedi sapına kadar dedi UBP'liyim dedi. Bana söylüyor bunu böyle orda ve bu işi dedi mutlaka halledeceğim ben dedi. Sen dedi milletvekiliysen, ben de dedi UBP'liyim arkadaş dedi bana.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - UBP'den aldı, sana verdi işte.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Aman Allahım. Elinde de av tüfeği. Yani soruşturdum tabii yani bir köylü, cahil bir köylü bu mantıkla bir milletvekiline hitap edebilir, olabilir. Olabilir yani bir çuval incirin içinde çürük de olabilir, cahili de olabilir tamam. Meğer devlet daire-sinde de memurmuş. Memur.

SALİH MİROĞLU (Girne)(Yerinden) - Vatandaş olarak eşitiz demek istedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Vatandaş olarak eşitiz demek istedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır eşit olsa birşey değil. Yani senin milletvekilliğin bana sökmez, çünkü ben de bu memleketin vatandaşıyım dese benim ondan şikâ-yetim olmayacak.

SALİH MİROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Onu demek istedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O güzel bir haktır ve doğ-rudur da. Doğru olan odur. Ama UBP'liliği bir imtiyaz olarak bir milletvekiline karşı kullanmaya başlarsa o memleket çökmüştür. O memleket içten içe eriyor demektir, çürüyor demektir. Bunu anlatmaya çalışıyorum. UBP'liliği, UBP'li olmayı bir milletvekiline karşı elindeki av tüfeği silâhı gibi kullanma yetkisinde görebiliyor kendisini bir yurttaş. Yanlış olan budur, sakat olan budur. Ben buna itiraz ediyorum. Yoksa...

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI NAZİF BORMAN (Yerinden)- Nüans farkı vardır. O şahısın söylemesinde fark var. Size kiralayan kim? Gene UBP.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - UBP Hükümeti size kiraladı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet tabii. Yani orada da birazcık adalet var diyorsunuz.

NAZİF BORMAN (Yerinden)(Devamla) - Söyleyebiliriz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten ben inanıyorum ki Meclis, parlamento, ülke sorunlarının tartışmasında temel, en azından temel bir kurum olmak mecburiyetindedir. Eğer öyle ise ve basına da özgür, bağımsız, hür çabasına da yeterince yansıyamıyorsa Meclis kendi mekanizmalarını geliştirmeli ve tartışmaları kamuoyuna yansıtmasını Bayrak Radyo Televizyon Kurumu veya diğer organlarla sağlamalıdır. Şimdi burada...

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- Her akşam sizi veriyor be Ergün BRT.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nedir verdiği?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Başka kimseyi göstermiyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Nedir verdiği doktor, nedir verdiği?

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Akıncı'yı da gösterdi.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Başka kimseyi göstermiyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bizi şöyle dediğim gibi eser bir şekilde veriyor.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Nasıl eser bir şekilde veriyor? Boy boy fotoğrafınızı gösteriyor.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hatta dün söylediğim, verdiğim araştırma önergesinin ismini bile değiştirme yetkisini görüyor kendisinde. Kardeşim sen ne diyorsun? Ben istersem bir yetkim vardır, bir milletvekili, bir parti, bir siyasal parti olarak her konuda ismini de ne istersem koyarım araştırma önergesi verebilirim ve sen o araştırma önergesini o isimle yansıtmak mecburiyetindesin. Onun ismini bile değiştiriyor ve kendine göre daha sakıncasız, daha az zararlı, kendine göre böyle tırnak içinde isim koyarak araştırma önergemini o şekilde yansıtıyor. Ben, kim başka birisi mi verdi diye dinlemek mecburiyetinde kalıyorum. Böyle yanlışlıklar, böyle sakatlıklar olmaması gerekir.

Şimdi burada çok önemli bir konuyu görüşüyoruz. Kıbrıs Sorunu. En önemli konumuzdur. Madem ki halâ sorunu kalıcı hale getiremedik, tabii kimine göre işte biz yaşıyoruz çözüm tamamdır, oldu, bitti. Anavatan bizi koruduğu müddetçe Cumhuriyetimiz kör-topal da olsa, tanınmamış da olsa ya da bir tek Türkiye tarafından tanınmış da olsa yürüyor, bize yeterlidir diyebilir. Kimileri böyle der. Ancak bu yanlıştır. Niye yanlıştır? Eğer bu şimdiki durum çözümse bile olabilir, bir itirazım yoktur, bağımsız Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bir çözüm olacaksa buna bir itirazım yoktur ama çözüm olabilmesi için uluslararası boyutta birtakım unsurların yerine getirilmiş olması gerekir. Bunlar eksik. Bunlar eksik olduğu için de halen çözümsüzlük içinde olduğumuz inkâr edilmiyor, edilmesi mümkün değildir. Dolayısıyla çok önemli sorunumuz bu oluyor. Öncelikli sorunumuz bu oluyor. Bunu konuşacağız. Kıbrıs Sorunu tartışılırken bile biz görüşlerimizi kitlelere yansıtamıyoruz. Şikâyetim bu noktada odaklanmaktadır. Meclis Bütçesi, Cumhurbaşkanlığı Bütçesi, Başbakanlık Bütçesi ve Dışişleri Bakanlığı Bütçesi, bütün bu kurumlar bazı diğer yan faaliyetleri yanında bu söylediğim önemli Kıbrıs Sorunu ile birinci derecede ilgili kurumlardır.

Bu nedenle tümüne beraber ben de konuşmamda değineceğim. Bir defa söz almış olacağım ve ağırlığı da yine Kıbrıs sorunuyla ilişkili olarak sürdüreceğim. Halâ uluslararası statü kazanamadığımız bir gerçek. Yani, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini bir Birleşmiş Milletler üyesi yapamadık, bir Avrupa Topluluğu üyesi yapamadık. Türkiye dışında bir Bangaldeş'e, bir Pakistan'a bile tanıtamadık. O zaman bir sorunumuz var. Ne çözümlendi? Ekonomik ilişkilerimiz çözümlenmiş midir? Hayır. Halâ ekonomik ambargolar sürmektedir. Buna rağmen bazı boşluklardan yararlanarak Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak ekonomik faaliyetlerimizi belli oranda sürdürüyoruz ama, o konuda yine büyük tehditlerle karşı karşıya olduğumuz açıktır. Sürekli dış baskılara maruz kalmaktayız. Yani, yeni bir çözümün bize empoze edilebilmesi için dış baskılar giderek büyüyen ve büyüyecek boyutta üzerimize gelmektedir. Neyi çözdük şimdiye kadar? Çözdüğümüz şey, eksik olmasınlar, tabii ki her zaman tercih etmek mecburiyetindeyiz, şükranlarımızı bildirmek mecburiyetindeyiz. Anavatanın büyük özveriyle buraya gönderdiği ordusu sayesinde çözdüğümüz tek sorun vardır. Can ve mal güvenliğimiz. Yani, bulunduğumuz bölgede şimdi en azından 1963 yılındaki, 1958 yılındaki, 1974'ün 15 Temmuz'undaki güvenlik, can ve mal güvenliği açısından kaygılarımız yoktur. O sorun da çözümlenmiş değildir ama, Türkiye'nin büyük gücüyle desteklediğimiz için, bu yönden büyükçe bir tedirginlik içinde olduğumuz bir gerçek. Amaç bu devlet olabilmemiz için uluslararası statü kazanabilmemiz için yeterli değildir. Yalnız, ben inanıyorum ki bu eksikliklerde büyük suç yine bizdedir. Yani, bunun suçu ne Amerika'dadır, ne Avrupa Topluluğundadır, ne Sovyetler Birliğindedir, ne de Vasiliou ile Mitsotakis'in büyük başarısındadır. Suç, bizdedir. Biz beceremediğimiz için, uluslararası plâformlarda sürekli kaybeden, gerileyen taraf olmaktayız. Ekonomik ambargolar var. Yatsınamaz, gizlenemez ama, belli yerde de örneğin, narenciye ihracatını biz 1974'ten sonra başardık ve götürüyoruz. Yürüyor, halâ daha. Bütün sıkıntılara rağmen, Cypfruvex'in ambarlarının yakılmasına rağmen yürütüyoruz. İhracatımız gidiyor. Ama ne oluyor? her gün artan boyutta narenciye üretecek, kendimizi yenileyecek ihracatımızı artıracak yerde, sürekli bahçeleri kurutuyoruz, sürekli, o isahada faaliyet gösteren köylünün gelirlerini azaltıyoruz, bakımı ihmal ediyoruz. Bu nedenle tuzlanma sorununu,

on beş, on altı senede çözemiyoruz. Çözemediğimiz için de ihracatımızı artıramıyoruz. Yoksa, narenciye ihracatında ambargolardan ya da Vasiliou'nun başarısından dolayı bir engelleme sözkonusu değil ki. Biz bugün narenciye üretimimizi iki misline çıkarsak, işte birtakım oyunlarla da olsa, birtakım mühür marifetleriyle de olsa, yaptığımız ihracatı yine devam ettireceğiz. Aynı şey patates ihracatında sıkıntı mı duyduk? Eğer yanlış ilâçlama yapmayıp da, gemilerde çürütmeseydik, stoklarda patatesleri bekletmeseydik Vasiliou'nun bu konuda, ya da Yunanistan'ın, ya da Rumların diğer liderlerinin bu konuda büyük bir başarısı yoktur ki. İsteddiğiniz kadar patates üretip, gönderebiliyorsunuz. Ama biz, bırakın ihracatı, burada haftalarca, tarihinde belki de ilk defa halkımızı patatessiz bıraktık. Patates bulunamadı haftalarca bakkallarda. Sorduğumuz zaman bize patates yok cevabı verildi.

Biz o hale getirdik memleketi. Yani engelleme kendimizden kaynaklanıyor. Buna dönüp çok iyi bakmamız ve kendi kendimizi yenilememiz, silkinmemiz, ayağa kalkmamız, iktidar, dün söylediğim iktidar-muhalefet, ister muhalefet içte olsun, Meclis içinde, ister dışında ama bu demokrasiyi kökleştirme geleneğini geliştirmemiz diyalog arayışını sürdürerek yapımımızı yenilememiz şarttır. İşte soruyorum. Turizm; altın yumurtlayan tavuk böyle bir ada için güneşin var, denizin var, doğan var, kim harap ediyor, kim talan ediyor, kim perişan ediyor turizmi? Gelin bunun tahlilini yapalım. Rumlar mı? Evet Rum Liderliği elinden gelse tek bir Almanın, tek bir İtalyanın, tek bir İngilizin dahi Kuzey Kıbrıs'a gelmesini önleyecektir. Yani onları kendi açısından da olaya baktığımız zaman onların mantığı doğrudur. Yani bizim sürekli onlara hitap ederek de ey Rum Liderliği; kaldır ambargonu da turistler sana geldiği gibi rahatlıkla bize de gelsin diyecek halimiz yoktur. Derseniz de yanlış yaparsınız. Çünkü Rum Liderliği gözü ile baktığınızda onların mantığı haklıdır. Size turist gelmemesi için onların bırakıp, en azından gittikleri eski otellerin dolmaması için faaliyet gösterecekler ama bize yabancı turistin gelmeyişi bu ambargodan mı kaynaklanıyor? Biz turisti Alman turistini, İtalyan turistini getirdiğimiz, otelleri doldurduğumuz zamanları çok hatırlıyoruz. Ama eğer siz doğru dürüst ulaşım sağlayamıyorsanız, doğru dürüst uçak hizmeti veremiyorsanız, doğru dürüst otel servisi halâ veremiyorsanız ve eğer siz bir feribota bu hatta o Girne'den yol bağladık Anadoluya şarkıları arasında koyamıyorsanız doğru dürüst yani turiste de, yabancı turiste de, türkiyeli turiste de binip, gönül huzuru içinde bu memlekete geleceği olanağı sağlayamıyorsanız suçu niye Vasiliou'ya atıyorsunuz? Suçu niye Rumlara, Rum Liderliğine atmaya çalışıyorsunuz? Siz kendi kendinizi ambargoladınız. sizin yönteminiz bize, Kıbrıs Türk Halkına, şu anda turizmde, patatesten, narenciyede ambargo koymuş durumdadır. Zeytini mahveden, zeytinciliği öldüren kimlerdir? Sayın Atasayan çok iyi bilecek. Harup 1974 sonrası ihracatı hiç durdu mu? Yok. Kendisi de sorumluydu. Bal gibi de satılıyordu. Halâ daha da İtalyan firması da

kuyruktadır, bekliyor. Varsa ver alacağım diyor, harup yok. Harupçuluk öldü. Harupla uğraşacak bir kitle bırakmadık ortada.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Harup bir sene eder, bir sene etmez.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tamam yahu, geçen sene etti de çok mu var?

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Geçen sene etti, bu sene etmedi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Çok mu kazandı köylü? Çok mu para kazandı? Millet dağın başına çıkayım da harup toplayım da, getireyim de, yıkayım da, vereceğim de parası da işte bilmem ne zaman gelecek de, eğer gerçekten para edecek bir halde değerlendirilebilse bugün harup ağaçları kesilecek yerde bakımı yapılır. Zeytin ağaçları kesilecek yerde, talan edilecek yerde bakımı yapılır.

Turizmde dolayı katleden Vasiliou mu? Bir telefon ve su boruları döşeme işi çıkardınız. Güzel birşey. Yapılmasın mı? Tabii ki yapılacak. Yapılacak da tam turizm mevsiminde başlatılır mı o? Başlattınız. O perişanlık Girne en turistik bölge, o perişanlık içinde. Toz, toprak. Şimdi de kışta çukur, su, çamur deryası.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Para ne zaman akarsa Sayın Vehbi.

- 900 -

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani siz yetkileri tamamen Ankara'ya delege ettiniz ve bunun rahatlığı içinde karşımıza geliyorsunuz.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Biraz da iyi birşey yap.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Onu da desek yani olmaz desek, onu da kaybedeceğiz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben sanmıyorum. Bunu da anlatamıyorsunuz. Zaten sadece kendimizi Avrupaya anlatamamakla kalmıyorsunuz. Türkiye'ye bile anlatamıyorsunuz. Ona da geleceğim, değineceğim. Türkiye bile bugün KKTC, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Meclisi ve halkı olarak anlatabilmiş değiliz ki. Anlatamadık. Yani dün buradan Sayın Hacıahmetoğlu'nun söyledikleri yanlış mıdır? Türkiye, Anavatan ilişkileri, KKTC ilişkileri, Anavatan-Yavruvatan falan diyoruz. Değil mi?

901/...

Diyoruz da bu memleketin limoncusu, Őu limonunu aĝaçta koparılıp yere dūŐecek yerde kamyona koyup da feribota gōnderip Mersin çarŐısında satabiliyor mu? Hayır efendim. Satamıyor. Niye satamıyor? Ben anlamıyorum. Dōkūlecek ama oraya gōtūrūp satamayacak. Hani Anavatan Yavruvatan iliŐkisi. Bakın efendim bu kadar formaliteyi koymayın.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Maĝusa) (Yerinden) - Onun hatası da bizdedir?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E... kimde bende mi?

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KAMİL (Yerinden) - Formaliteyi koyan biz deĝiliz.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim anlatamıyorsunuz diyorum kendinizi.

İLKAY KAMİL (Yerinden) (Devamla) - Her ūlkenin kendi yasaları var.

ERÜN VEHBİ (Devamla) E... çōzūn efendim. Çōzmeĝ lazım.

TAŐKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sōzcū alalım seni de sen anlat.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bana yerinizi devrettiĝiniz zaman ben anlatmaya çalıŐacaĝım.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Buyurun partiye.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Partiye deĝil, benim partim sizin yerinizi aldıĝı zaman. O zaman biz bunu gayet rahatlıkla anlatacaĝız.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sözleşmeli personel alalım seni, anlatasın halini.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - 1995'de Erbilien'e göre emekli olacaktım. O zaman girerim sözleşmeli personel olarak devlete.

BAŞKAN - Devam edin Sayın Vehbi, devam edelim efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir konuya daha değineyim. Sayın Bakan yoktur. 15 yılda bu devlette eşdeğer sorununu çözdünüz. Kim çözdürmedi? Türkiye mi çözdürmedi? Vasilou mu? Tabii ki Vasilou karşı çıkacak canım. Yani Vasilou bugün kendi göçmenlerine rağmen , kendi seçmenlerine rağmen çıkıp eh madem başımıza 1974'de bu olay gelmiştir artık ne yapalım, bıraktık efendim Kuzey'deki malları, mülkleri hade Ulusal Birlik Partisi siz de rahatca dağıtın diyecek hali yok ki. Tabii ki demeyecek. Demedi de, demesini de beklememek lazım. O mu engeldir peki? 15 senede eşdeğer sorunu çözümlenemedi. Şu veya bu biçimde. Eğer uluslararası boyutta tanınacak bir tapu veremezseniz ne yaparsınız? Kendi çapınızda, kendi sınırlarınız içinde tanınacak bir kesin tasarruf belgesi verirseniz ve ekonomik kaynaklar bahsetmek istediğim odur. Tarlası, bahçesi, deresi, ağacı, harubu ekonomik kaynaklar ekonomiye enjekte edilmiş olur. Bizde hayır efendim insanlar mallarına mal deyemiyor. Komünist ülkeler vazgeçti. Bizde hala %80 boyutta mallara sahip olan devlet. En katı devletçilik bugün herhalde ne Bulgaristandadır ne Ukrayna 'dadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetindedir Aman vermiyelim, niye vermiyelim. E... sahipliği bizde kalsın ve seçimde onu ayarlayabilelim, tahdit edebilelim. Verin efendim insanlar bu benim malım da bilsin, çalışabilsin. Fidan eksin, ekili fidanları toplansın zeytini, baksın, sulasın budasın. Kim engeldir? 15 senedir eşdeğer sorununu çözememiş bir iktidarla karşı karşıyayız.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla)- Hani sen devletciydin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sen devletciydin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha şimdi... e, bir defa tabii insanların görüşlerinin değişmesi, gelişmesi doğaldır. Sen de bir zamanlar bizimle beraber bu devletçiliği, bu solculuğu oynamaya çalışan bir kişi. Az da olsa, bizim kadar değilse bile.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)
- O da oynadı bu oyunu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii, tabii. Şimdi ben sol düşünceden vazgeçmiş bir kişi değilim. Sol, demokratik sol, sosyal demokrasi gerçekten güzel birşeydir. Yani insanların sömürülmeyeceği en azından serbest rekabet olsun. Özel kesim, kamu kesimi olsun, kooperatifler olsun ve üçlü bunlar, üç bucak halinde bir tedbir piyasa rekabeti içinde bulunsun, çalışsın.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Serbest piyasadan yanasın sen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii serbest piyasadan yanayım. Ama ben kamu kuruluşlarının da, kooperatificiliğin de, özel sektörün de üçlü bir bucak halinde serbest piyasa ekonomisi içerisinde rekabet altında çalışmasından yanayım. Bir kamu kuruluşunda eğer en azından özel sektör dinamizmini kendinde bulacak, çalışacak ve geliyecekse gelişsin, yaşasın ve bu toplumda önden yarar sağlasın. Özellikle kooperatificilik yine serbest piyasa koşullarına kendini uydurabilecek ve üyelerine çıkar sağlayabilecek piyasada gelişirse, gelişsin. O da gene köylülere, üreticilere yarar sağlasın. Ama devlet açıktan bir defa ağırlık verip de öteki tarafı batırmasın. Buna taraftar değiliz.. Çünkü insan görüşçülüğünün, insan araştırmacılığının, insanın yükselme arzusunu öldüren, söndüren rakamları ben eskiden de desteklemedim Sayın Atasayan şimdi de desteklemedim.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bir yer de sana ayıracağız 1995'te. Tamam, anlaşıldı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Onu daha çok beklersiniz. Benim savunduklarımı savunabilmeniz için politikalarınızda büyük, köklü değişiklikler yapmanız gerekir.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - 1995'te bir yer de sana. Kontenjan mı istersin, yoksa...

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Emekli olmayı tercih ederim Sayın Erbilen'in dediği gibi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir konuyu daha tartışmaya...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Bir konu daha diye diye konuları artırdınız Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Zama tahdidi var mı Sayın Erbilen?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Akşama kadar seni dinlemeye hazırım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Eh, o zaman müsaade edin, izin verin de biz de marjımızı alalım.

BAŞKAN - Evet arkadaşlar, lütfen dinleyelim efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Siz söylüyorsunuz zaten 40 yılda bir geldik diyorsunuz Meclise, hiç olmazsa bırakın konuşma şansımızı, hakkımızı kullanalım. Kısıtlamayın.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Şimdi bir konuya daha, bu memlekette yine toplumu cephelere bölen, demokrasiyi darbeleyen ve bazı, ister parti, ister bazı kişiler veya bazı örgütlerin memlekette hak, adalet, hukuk, şikayet edecek merci bulamadığı için bizleri uluslararası platformlara şikayet etme noktasına getiren kimdir? Vasiliou mu, ya da Avrupa Topluluğu, ya da Nelson Ledsky mi? Değil. Sizsiniz.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - O kompleksten ileri gelir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, niye kompleksten? Seçim Yasasında antidemokratik, gereksiz, lüzumsuz değişiklikleri yapmasaydınız, burada aylarca konuştuk, tartıştık, bu memlekette partiler cephelere bölünür müydü?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - İdeal seçim yasası hangi memlekette vardır Sayın vebhi? İngiltere'de de tartışılır, Fransa'da da tartışılır, Almanya'da da tartışılır, bizde de tartışılır. Demek ki idealini hiçbir devlet bulamamıştır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Seçim yasaları...

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen karşılıklı konuşmayın. Çok rica ederim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Seçim yasaları bir memlekette anayasalar kadar önemlidir. Yani anayasa ile birlikte tartışılan yasalardır. Seçim yasaları değişmez değildir. Anayasalar da değişir, geliştirilir, güzelleştirilir, demokratikleştirilir. Ama eğer bir anayasa kadar önemli olması lazım gelen seçim yasasını seçime beş kala, seçimden bir-iki ay önce yangından mal kaçırmak gibi ele alır da üç-beş maddesini, üstelik gelişmeye yönelik değil, demokratikleşmeye yönelik değil, doğrudan geriye yönelik değiştirirseniz,

o zaman bunu makul karşılamak, bunu doğru karşılamak mümkün değil. O doğrultuda toplumu cephelere bölmüş olursunuz ve son 1990 seçiminde yaşadığımız açıktır. Toplum iki kampa bölünmüştü. İki cephede adeta seçim değil, savaş yaşanmıştı.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Ne güzel.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bu olmasaydı çok daha güzel olacaktı, demokrasi vitrini dün söylediğim gibi hiç olmazsa biraz eğilir, bükülürdü, ama şimdiki gibi çerçevesi, camı aşağı gelmezdi.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Rengarenk olurdu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Şimdi geldik, şimdi bu da bizi uluslararası platformlarda yıpratıyor. Bunları yapanlar biziz. Benim anlatmaya çalıştığım deminden beri müsebbibi kimdir, sebep olan kimdir. Biz. hep beraber işte, Meclis özellikle büyük sorumlu Hükümet. Eğer bunlar olmasa idi, bu topluma şimdi gelmekte olan dış baskılar bu boyutta yoğunlaşmayacaktı. Geçmişte de vardı baskılar. Ama geçmişte bu toplumda iktidar muhalefet diyalogu daha iyi idi, demokrasi vitrini daha güzeldi, dışa karşı tamponlanırdı. Kişilere tek tek baskı yapmak kolaydır. Bir Sayın Cumhurbaşkanı'nı dünyanın hedeflemesi çok kolaydır, bir Amerika'nın hedeflemesi çok kolaydır, ama iktidarı ile, muhalefeti ile tartışma, tartışmadan azade üzerinde, ismi etrafında tartışma olmayan doğal, yasal, hukuki ve de demokratik mekanizma ile oluşmuş bir meclis, muhatapları olduğu takdirde eminim ki bugün Kıbrıs Türk Toplumunu üzerine gelmekte olan baskılar en azından yarı yarıya azalacaktır.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - 10 tane muhalefet partisi var yahu, daha kaç tane yani, 13 tane mi etmeliydik?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Vallahi muhalefet partilerinden biri olan ben bile memnun olmadıktan sonra, rahat etmedikten sonra siz...

BAŞKAN - Arkadaşlar kesinlikle izin vermiyorum karşılıklı konuşmaya bundan sonra. Lütfen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) Sayın Başkan.

BAŞKAN - Evet, devam edin Ergün Bey. Ben müdahale edeceğim

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Şimdi efendim sadece ben değilim. Zaten Meclis içindeki muhalefet partisi değil. İşte hayır doğru veya yanlış eleştirebilirsiniz. Hakkınız var. Ama Cumhurbaşkanı da rahatsız. İşte Cumhurbaşkanı'nın geçmişteki demeçlerine ek yeni bir demeç var basında. E, beyenmeyebilirsiniz, ben de beyenmeyebilirim. Demokrasinin gereğidir bu, tartışabiliriz. Sayın Cumhurbaşkanı'nın verdiği demeci de eleştirebiliriz ama gerçeği ortadan kaldıramayız. Bir gerçek var ki Sayın Cumhurbaşkanı bugünkü oluşumdan, bugünkü yapıdan şikayetçidir ve diyor ki Kıbrıs sorununda beni bu yapı zayıflartmaktadır. E, bizim en önemli sorunumuz Kıbrıs sorunu olduğuna göre ekonomiden, sosyal yapıdan, narenciye konusundan Cypfruvex yangınından önce Kıbrıs sorununu konuştuğumuza göre e... bu sorunu ciddiye almak kanaatimce gerçekçi bir durum olur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; eğer biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde 197 sonrası bir refah devleti oluşturmuş olsaydık, bir demokrasi toplumunu oluşturmuş olsaydık bugün bu denli şikayetlere maruz kalmayacaktık, bu denli baskılara maruz kalmayacaktık. Yani bu memleket sırasında hayvanı ihraç etti, gemiler dolusu hayvan ihraç etti.

E, peki hayvan ihracatının ortadan kalktığı bugünlerde kimi çekelim, kimin başarısızlığıdır? Benim başarısızlığım mı? Vasilou'nun başarısızlığı mı? CTPnin mi? Yoksa sizin mi? Sizin başarısızlığınızdır. Hayvan yine hayvandır. Hayvancının elinde, hayvanı elinde duruyor. Ve hala Sayın Hacıahmetoğlu'nun dediği gibi 3 yıl önceki 7,00 lira kilosuna fiyatla alınmaya çalışılıyor. Çünkü satılmıyor. Niye ihracatı yapılmıyor? Gelin izah edin bize. Eğer biz devlet olarak başarılı olsak, ekonomimizi güçlendirsek, demokrasi vitrinimizi restore etsek bu parlamento-yu da, seçim yasasını da değiştirerek, demokratikleştirerek, siyasal partiler yasasını da değiştirerek, demokratikleştirerek Sayıştayımızı geliştirirsek alsak gerçekten layık olduğu yere oturtsak Bayrak Radyo Televizyon Kurumunu demokratikleştirsek ve demokrasi içinde gelişen, kalkınan bir refah toplumu yaratsak o zaman Rumlar ambargolarını da kaldırırız, dış baskıları da kırarız. Hepsine göğüs gereriz. Ve isteklerimizi de kabul ettiririz. Ya giderler, ya biz bu söylediğim biçimde yolumuza devam ederiz. Benim deminden beri anlatmaya çalıştığım bizim tekerimize taş koyan başkaları değildir. Onu aramayalım. Tekere taş koymuş olan, takozu koymuş olan bizatihi bizim kendimizdir. Bunu kaldırmaya çalışalım, gayret gösterelim. O zaman uluslararası sahalarda da başarı kazanacağız. Bu gidişle bu şimdiki durumla kendi halkımızı isyan ettiriyoruz. Sayın Cumhurbaşkanı da buna dikkat etmek mecburiyetindedir. Hükümetin başı da, Bakanlarımız da ve Meclis de. Halkımız eski halk değildir. Yazacak, cizecek vatan millet sakarya nutku söyleyecek de her söylediğinizin peşinden gidecek öyle bir halk yoktur. Bugün haksızlıklardan bezmiş ve adaletsizliklerden bıkmış hakkını hukukunu aramayan fakirleşmiş, okuttuğu çocuğuna para yollayamayan bitkin bir halk vardır. Ve direnci kırılmak üzeredir. Ulusal davada da direncini yitirmek üzere olan bir halk vardır. Ama Sayın erbilen her dediğimde bunu efendim seçimde biz kazanıyoruz diyor. Bu kadar kötüdür de bu halk, sizin dediğiniz gibi patlama noktasındadır, isyan noktasındadır da fakirleşmiştir de seçimi niye biz kazanıyoruz hep diyor.

Bu tabii son derece görevi bir iddia. Seçimin nasıl kazanıldığını çok iyi biliyoruz. Bu memlekette, sözlerimin başında da söyledim, sindirilmiş, korkan, çekinen, ya da Ulusal Birlik Partili olduğu zaman avanta vurabileceğini sanan bir kesim yarattık. Devlet olanaklarını verirken, babnızın çiftliğinden dağıtıyormuşsunuz gibi takdim ediyorsunuz halka. Hem korkutuyorsunuz, hem sindiriyorsunuz, hem verdiğinizin karşılığı olarak başında Demokles'in kılıcını tutuyorsunuz. Bu çerçevede halkın gerçek iradesi de sandığa yansımamaktadır. Bunun için seçimi ölçü almayın. Ama ben iddia ediyorum, gidin kamuoyu yoklaması yapın, araştırın, konuşun halkımızın direnci kırılmaktadır. Niye kırılmaktadır? gelir dağılımı bozulmuştur. Son derece bozuk bir gelir dağılımı bugün bu memlekette empoze edilmiştir. Mahkemeler, yargı sistemi çökmek üzeredir. Halka adalet dağıtan müesseseler halinden çıkmıştır. Bunu da konuşmak lazım, gündeme getirmek lazım ve bu söylediğim çerçevede konuları nasıl islah edeceğimizi, dün de önerdiğim biçimde geniş kesimlerin katılımı ile içteki, dıştaki muhalefetin, sendikaların, demokratik kitle örgütlerinin katılımı ile gündeme getirmek, konuşmak, diyalogu başlatmak mecburiyetindeyiz, eğer en önemli sorunumuz olan Kıbrıs Sorununda ciddi başarı bekliyorsak.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kıbrıs Sorunundaki bir başka zafiyetimiz de Türkiye ile olan ilişkilerimizdir. Türkiye ile olan ilişkiler hiçbir zaman bu ülkede 15 yıldır gerçekçi bir baza oturtulmuş değildir. Türkiye'deki müesseselerle, kurumlarla, örgütlerle, bizim buradaki müesseselerimiz, kurumlarımız arasındaki ilişkiler kopuktur. Hatta ilişki bir yana, ilgisizlik vardır. Alın, buyurun işte bütçelerini görüştüğümüz Meclisle Türkiye Büyük Millet meclisi ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi arasındaki ilişkiler kopuktur, yetersizdir ve bunu bir türlü düzeltemiyoruz. Komisyon çalışmaları en azından siyasal yapımıza, en azından Kıbrıs davasına yönelik olarak bir türlü eşgüdüm içine sokulamamış bulunmaktadır.

ikincisi; alın, buyurun bütçesini yine görüştüğümüz Dışişleri Bakanlığımız. Dışişleri bakanlığımız, zaten Dışişleri Bakanımız rüyada gibi dolaşan, gezen, giden, gelen bir arkadaşımız, bir meclis üyemiz. Bilmiyorum kendi teşkilatı, yani Dışişleri Bakanlığı örgütü mensupları ne yaptığını biliyor mu? Hangi politikaları savunduğunu, ya da savunmadığını biliyor mu? Ama biz, birşey bilmiyoruz. Bizim içimizden bir kişidir, bu Hükümetin bir mensubudur ama, Dışişleri Bakanının faaliyetleri hakkında, girişimleri hakkında biz bilmiyoruz. Kaldı ki, Türkiye ile ne ilişkisi var bizim hariciyenin? Hiç. Yaptığımız temaslarda dışarı gittiğimiz zaman görüyoruz, öğreniyoruz. Yani arada Dışişlerinden birisinin Türkiye'ye gitmesi, ya da onlardan bir heyetin buraya gelmesi, iki gün kalması, bir gününü de protokolün zirvedeki kişilerini dolaşmakla geçirmesi ilişkileri geliştirmiyor ve şu anda da hiç kimse iddia edemez ki arzu ettiğimiz yeterli düzeyde bizim hariciyemizle Türkiye'nin hariciyesi arasında ilişki vardır, fikir alış verişi vardır, politika geliştirmede eşgüdüm vardır. Yoktur. Türkiye'nin dıştaki örgütlerinden yeterince istifade edebiliyor muyuz? Kesinlikle hayır. Bırakın Türkiye'nin... Mesela biz Paris'e bir temsilcilik açamıyoruz. Fransa bizi temsilcilik açmamız için izin vermiyor. Daha önce de söyledim kapıdan kovarsa bacadan girmek mecburiyetindeyiz. Eğer kendimizi tanıtmak, kabul ettirmek istiyorsak bunu yapacağız. O zaman Türkiye hariciyesinin ordaki örgütlerinden Türkiye Cumhuriyetinin ordaki örgütlerinden yararlanma işi

by-pass yapmak mecburiyetindeyiz. SonuŖta da bu emrivakiyi de bir dönem sonunda en azından o Fransız yetkilileri de kabulleneceklerdir. Mecburdurlar. Bunu yapabildik mi? Bir Almanya'da bir İtalya'da yapabildik mi? kesinlikle yapamadık. Bırakın onu yapamayışımızı kendi dış temsilciliklerimizi bile örgütlerimizi bile değerlendirebilmiş değiliz. Türkiye ile yetersizlik, Meclis düzeyinde böyle, hükümet düzeyinde böyle, Dışişleri Bakanlığı düzeyinde böyle olunca da sonuçlar şimdiki gibi çıkar ve külahı masaya koyar düşmeye başlarız. Köklü politika değışikliklerine gidelim mi gitmeyelim mi? Pek tabii ki gerekli olan yerde Kıbrıs Türk Toplumunun da benimseyeceği, destekleyeceği politik değışiklikler yapılabilir. Dünyadaki gelişmelere uygun adımlar da pekala yapılabilir. Ama benim bahsetmek istediğim Ŗu. Bu sonuçlara, bu şimdi şikayet ettiğimiz sonuçlara nasıl geldik? Tamamen geçmişdeki kopukluktan geçmişdeki eşgüdüm yetersizliğinden, geçmişteki görüş yetersizliğinden geldik. Hep Vasilou'nun, hep Rum Yönetiminin başarılarından bahsederiz. Kendi başarısızlıklarımızı örtbas etmeye çalışırız. Oysa aslında onların başarısının büyük payı da bizim başarısızlığımızda yatmaktadır. Biz başarısız olduğumuz müddetçe onlar pay kapmakta ve yeni Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri göreve başlayacak ilk uçan giden ve kendisini tebrik eden ve kendisini tebrik ederken davasını, sorununu, Kıbrıs Sorununu kendi açısından bulunduğu yeri anlatan Vasilou oluyor. E... bunda artık elini sıkın da bravo deyin. Biz nerdeyiz? Ne ilişkimiz var? Sayın Kotak da söyledi kaç senedir parlamentodan temsilci gitmedi o Birleşmiş Milletlere. Avrupa Parlamentosuna kaç kez gidildi?

Parlamentodur. Dişlerinin bazı yetkililerinin gitmesi önemli değildir. Avrupa Parlamentosu, parlamentodur. Seçilmiş parlamenterler, seçilmiş. tanınsın tanınmasın parlamenterlerle muhatap olduğu zaman onları ciddiye alır. Biz bunu görüyoruz. Avrupa Konseyine gittiğimiz zaman bir oraya, bir tek oraya gidebiliyoruz. Avrupa Parlamenterler Assamblesine gidiyoruz lonide de olsa birtakım insanlarla tgemas ediyoruz. Ama Avrupa Parlamentosuna katiyen gimiyoruz. Kendi kendimize bir ambargo koyduk. Gidemeyiz. Aynı bina içinde toplanırlar, aynı gelirler, aynı lobide kahve çay içerler. Gittik mi şimdiye kadar parlamentodan? Hayır. Gitmedik. Orda da tanımıyorlar bizi. Assamblede de tanımıyorlar. Ama gittiğimiz zaman hiç olmazsa ordaki parlamenterlerle diyalog kuruyoruz. Ve bize orda şimdiye kadar en az 8 kez gittim. Hiçbir parlamenter avrupalı parlamenter siz tanınmamış bir ülkenin parlametri-siniz demediler. Tanınmamış olabiliriz. Onlar tanımamış olabilir. Ama biz eğer halkımızın tek seçilmiş temsilcileri isek bir yerde bizi muhatap kabul etmek mecburiyetindedirler. Hani, ne zaman gittik biz Avrupa Parlamentosuna? Gitmedik. Gitmeyince de yerimizi otomatik olarak tabii her platforma, sadece parlamenterlerle değil. Gazetecilerle, üst kademe kamu görevlileri ile , iş adamları ile birlikte bizim Rumlar orda pay koparmaktadırlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;
İngiltere'de birkaç sene önce öğünüyorduk. Efendim bizden yana olan, bizi benimsemiş olan İngiliz parlamenter sayısı 40'a yaklaşıyor falan diye. Ne oldu, nerde o insanlar? Yani bir başına orada bir demeç verir filan, gerisi orada yok.

Nereye kayboldu? Niye? Vaz mı geçtiler, birdenbire bizimle ilişkiyi mi kestiler? Hayır. Ben eminim ki biz ilişkiyi kestik. Bizim yetersizliğimiz, bizim sıkıntılarımız, bizim kişisel kavgalarımız, bizim ingiliz parlamenterlerle olan ilişkilerimizi zayıflatmış, hatta kesilme noktasına getirmiştir. Aynen Avrupa Parlamentosunda olduğu gibi. Avrupa Parlamentosuna yönelik bir politikamız var mıdır? Sayın Cumhurbaşkanına da soruyorum. Sayın Hükümet başkanına da soruyorum. Var mıdır? Nedir politikamız? İngiliz İşçi Partisinin sosyalist milletvekili Richard Barth geçenlerde ülkemizi ziyaret etti. Kendisi ile görüşme olanağı buldum. Bu zat doğrudan Avrupa Parlamentosunun üyesidir. Kendi ülkesinde Avrupa Parlamentosu için seçilmiştir. Geçmişte yaptığı ziyarete ve o ziyaretinde söylediklerine kıyas ettiğim zaman bize hayli ileri boyutta ve daha olumlu yönde tanıdığını müşahade ettim. Tavsiyeleri de o doğrultuda oldu ve Richard Barth bize diyor ki, peki, niye gelip Avrupa Topluluğunun kapısını çalmıyorsunuz? Şöyle veya böyle, ama gelin KKTC olarak ve kapısını çalın. Siz de birşeyler isteyin. Yani Rumlar aldıkları gelir kaynaklarını Kıbrıs Cumhuriyeti ünvanı ile gelmişlerdir, müracaat etmişlerdir. Peki sizin gelmemenizi engelleyen nedir? Kabul edilmeyeceksiniz, belki ciddiye alınmayacaksınız. Olabilir. Ama en azından yazıp da postaya verip de bir dilekçe göndermenizi ve gönderdik diye kapımıza gelmenizi önleyecek hiçbir şey yoktur. Niye yapılmıyor? Ben ondan da vazgeçtim. Politikalara aykırıdır, müracaat falan edilemez, ama bir parlamento heyetinin o Avrupa Parlamentosunun da kapısını bugüne kadar çalmaması Hükümetin, bu memleketi yönetenlerin kesinlikle büyük zaafıdır.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye ile ilişkiler, Avrupa ile ilişkiler, Birleşmiş Milletler ile ilişkilere kısaca değinmeye çalıştım. Hepsi sakatm hepsi aksak. Dış temsilciliklerimize ya sahip çıkılamıyor, ya ilgilenilmiyor, ya da onlara gerekli hedefler verilemediği için o örgütlerden yeterince istifade edilmiyor. Ne yeterince Washington temsilciliğinden, ne yeterince New York Tmesilciliğinden, ne temsilci yollayıp da sonradan kimi yolladığımızı

bile unuttuğumuz Pakistan Temsilciliğinden istifade edemiyoruz. Hiçbir etkinlik duydunuz mu, Pakistan'da temsilcimiz şöyle bir faaliyet göstermiştir diye? Böyle bir faaliyet göstermiştir diye duymadık. Duymak da mümkün değildir. Yani kendi dış temsilciliklerimizden de yararlanmıyoruz.

Peki, deneyim içe. İçte örgütler, Sayın başbakan, Sayın başbakan da Hükümet Başkanı olarak doğrudan doğruya Kıbrıs Sorunu ile en birinci sorunumuzla ilgilidir, ilişkilidir ve zaten bütçesinde de...

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Kaç milyar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Zaten bütçesinde de, kaç milyar bakayım, tanıtma ve teknik işbirliği diyeişte bazı lobilere verilecek paralar var. 4 milyar, geçen yıl 3,5 milyar vardı, yani özellikle de çok önemli bir kaynak sadece Başbakanlıkta var. Ötekilerine baktım. Diğer örgütlerde, mesela Dışişlerine bu kadar cömert davranılmamış. neden davranılmamış? Bu yıl da tanınma, tanıtma faaliyetleri bir başka bahara bırakılacak anlamındadır. Bütçeye baktığım zaman o. Efendim?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Devlet başkanlığında da var dikkat edersen.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Devlet Başkanlığında da var, yok demedim. Başbakanlıkta var. Dışişlerinde yok.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - İkisi bu işi yüklendiler, götürüyorlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mecliste yok. Yani ben şunu söylemeye çalışıyorum. Ben...

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden)(Devamla) - Şimdi evine gittik, yok deme.

Benim politikam belli, benim partimin politikası belli. Ben diyorum ki, bir yandan barış görüşmeleri, yani uluslararası statüyü korumak, federal bir cumhuriyet eğer koşullarımız kabul ederse, tabi vazgeçemeyeceğimiz koşullarımız kabul edilirse, federal bir cumhuriyet veya dünyanın şimdi gitmekte olduğu gevşek merkezli bir konfederal sistem olabilir veya iki bağımsız devlette bu ülkede hayti hayti yaşayabilir.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çok güzel gider yani.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ama arayış sürecektir. Barış masasından kaçmanın sözkonusu olmaması lâzım. Partimin politikası bu, savunuyorum bunu ama bunca seneden beri yeniden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin hala buzdolabında tutulmasını da kabul etmiyorum. O da çıkacak, o öteki alternatifi değil bari varsa yani barış masasında arayış sürerse Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanınma ve tanıtma faaliyetleri askıya alınır, gerekçesini kabul etmiyor o da aynı şekilde devam edecek. Niye etmiyor, böyle bir faaliyet yok. Babbakanlığın dahir bütçesi var, Cumhurbaşkanlığının da az bir miktar var. Meclisin, Dışişlerinin böyle tanınma, tanıtma faaliyetleri olmayacak, bütçeden belli. Şimdi asıl anlatmak istediğim şu. Bununla ilgili, Cumhurbaşkanıyla ilgili, Meclisle ilgili ve tabii ki doğal olarak Dışişleri Bakanlığı Örgütüyle ve bunlar dışı karşı etkisiz de kendi temsilcilerimize, Avrupa Parlamentosunda, Birleşmiş Milletlerde etkisiz de kendi aralarında bir kordinasyon oluşturabilirler mi? O noktaya da değinmek istiyorum. Yazık, en önemli sorunumuz dediğimiz Kıbrıs Sorununda Dışişleri Bakanlığı ile Meclis arasında bir koordinasyon bir işbirliği yoktur. Bunu kabul edelim, inkâr etmiyelim. Dışişleri Bakanlığı nasıl politika belirliyor, belirliyor mu bir defa? Belirliyorsa nasıl belirledir, bu politika nelerdir? Bu işle ilgili olan Meclis bunları biliyor mu? Ya da Cumhurbaşkanlığının faaliyetlerinden Dışişleri Örgütü haberdar mıdır?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Haberdar olmasın olur mu yahu?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biz değiliz. En azından Meclis heyetleri dışa giderken bile ancak zorlama bir ilişki kurabiliyor hariciye Bakanlığı ile, değil ilişki.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Görevi ağırdır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Kimin görevi ağırdır?

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Hariciye vekilinin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Öyle mi? Arada yani buradan geçip de bir bilgi vermek veya mesaj yollamak veya belge yollamak da mümkün değil o kadar meşguldür.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Yorgundur.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Asıl eksiklik yazık ki örgütsel, kişilerin zaafı, kişilerin yetersizliği bugün dışişleri örgütünü yazık ki etkilemektedir. Dışa atanan temsilcilik olayını hala daha bir baza örgütleyemedik. Hala daha her temsilciler bir kavga, döğüşle görevler teslim edilmekte, bitmektedir. Yeni bir baza, bir kurala, bir kanuna oturtulsa ve belli olsa, nedir bizim amacımız? Biz arkadaş bağımsızlığımızı, egemenliğimizi kabul ettireceğiz dünyaya, Rumlarla da ancak bu çerçevede bir iş ve güç birliğine bu memlekette bundan sonra gideceğiz, bu nedenle de Dışişleri Örgütümüzün, Meclisin dışa yönelik faaliyetlerinin sağlam baza oturtulması gerekir O zaman Dışişleri Örgütü meslekten politikacılar, siyaset adamları, yetiştirilecek tarzda revize etmesi lâzım, geliştirmesi lâzım. Dışa hem gidecektir, nasıl gidecektir,

ne kadar kalacaktır ve dışta hangi faaliyetleri yapacaktır, hangilerini yapmayacaktır bunları kurumsal olarak belirleneceği, belli baza oturtması lâzım her devletin, her temsilcinin ki Dışışleri Bakanlığının kavgasını izlemekten bıktık usandık biz. Yani hangisinde kabahat diye bizim araştıracak zamanımız yoktur. şöyle bir gerek görmüyoruz.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bizde dış görevi yapacak o kadar çok Dışışleri dışında adam var ki.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Mühendis var ki, o kadar çok mimar mühendis falan.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Hariciyeci yetiştireceğiz diye bir kayde yok. Var, hiç boş kaldı mı bir yerde?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kişisel şeyler bakın açıklayacaktım ama Sayın Erbilen dürtüyor şöyliyorum. Kişisel takışmalar bizi hangi noktaya götürüyor. Elimde her nasılsa sakın ola Türkiye'deki Hande Hasan Celâl Güzel olayına benzetmeyelim.

Çünkü bu o denli önemli bir belge değildir. O çapta önemli bir belge değil. Ama nasıl olsa benim elime de geçmiş bir belge var. Dışişleri Bakanlığımızdan geçen yıl Londra'daki temsilcilliğimize yollanmış. Londra'daki temsilcilliğimize talimat olarak yollanmış.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Talimat?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet doğrudan talimattır. İmzalı , antepi doğrudan talimat. Ve diyor ki söylemeyecektim fakat elimde yansıtayım. Dışişlerimizdeki kişisel çatışmaların veya bu kuruluşlara uymamanın verdiği rahatsızlıkların veya gökten zembille temsilci atama yöntemlerinin verdiği rahatsızlıkların ne boyutlara ulaştığını görelim birlikte. Bakın ne diyor. Sayın Sacit Nereli. Temsilci Vekili Londra.

TC Londra Büyükelçisi Sayın Nurver Nurses'in 13 Kasım 1990 tarihinde Londra eski temsilcimiz Tansel Fikri onuruna verecekleri resepsiyona temsilciliğimiz mensuplarının katılmaları uygun görülmemektedir. Parantez içinde de büyük harflerle menfi yazılı. Bilgilerini ve davetiye alan personeli resepsiyona katılmama yönündeki Bakanlığımız talimatının duyurulmasını Sayın Bakanın talimatı uyarınca saygılarımla rica ederim. İmza müdür.

Şimdi bu talimat gidiyor. Düşünün hariciye nasıl çalışıyor. Hariciyenin çalışma sistemine bakın. Anavatan Yavruvatan ilişkileri ve bir Anavatanın elçisinin resepsiyonuna yasaklama yapıyoruz. İnsanımız gilmeyecek. Niye? Efendim birbirleri ile tartışmışlar sevmiyorlar. Kimin ne hakkı var?

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Genel bir sauna politikası mı bu?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E herhalde görüyorsunuz.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Sen ver bunu bulunduk.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ben bunu veriyorum tabii Meclise. Okudum madem sunuyorum. Ama bir Türkiye Büyükelçisisin senin ihtilaflarını, senin temsilcilerinle aranda olan sürtüşmeleri bilmek mecburiyeti yoktur ki. Lütfediyor lütfediyor ve çok önemli, lütfediyor bütün onun kanalından hani yararlanacağız ya kendimizi tanıtalım, Londra'daki yabancı misyonu da çağırıyor. Türkiye Büyükelçisi yabancı misyonu çağırıyor senin emekliye çıkmış veya istifa etmiş veya senin tarafından görevindenkidir.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Bu kim?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tansel Fikri onuruna.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Kimdir?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bizim temsilcimiz Londra'da.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - O da senin temsilcin yıllarca.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Benim temsilcim. Ve bunun adına, bunun adına bir resepsiyon veriyorum ama sanki düşman kamplar, yan yana gelemez. Sakın ola temsilciliğinizden birisi oraya giderse bir Hindistan misyonu ile...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Şimdi imza kimindir?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Görüşür korkusu mu var? Yani korku ne? Ben kaygıyı anlayamadım açık söyleyim. Bu yasaklamanın bu yüz karası özür dilerim.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakanın haberi yok efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim?

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Bakanın haberi yok.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E Sayın Bakanın talimatına diyor. Sayın Bakanın talimatına istinaden diyor efendim. Yani Sayın Bakan bir talimat veriyor ve gitmeyeceksiniz diyor. Çünkü gider- seniz beyniniz yıkanır. Yani ne olacak? Yani Türkiye Büyükelçisi gidenlerin beynini ya Bakan aleyhine, ya KKTC aleyhine yıkaya- cak ki gitmeyin sakın. Çocuk kandırıyoruz, çocuk aldatıyoruz ve böyle dışta eğer faaliyet yapan, size sunuyorum Sayın Başkan Vekili.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sağol Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir Dışişleri Orgütü ile biz burda karşı karşıyaysak doğal olarak bu Dışişleri Orgütü ile Meclisin de ilişkileri son derece sınırlı kalır ve ne yazık ki sınırlıdır ve ekonomik bütçelerini görüştüğümüz dört kurum, eşgüdüm içinde bu en önemli sorunumuz da çalışmamaktadır. Cumhurbaşkanlığı, Meclis, Hükümet Başkanı ki o da ön plândadır Kıbrıs Sorununda ve Dışişleri Bakanı yazık ki içgüdüm içinde çalışmamaktadır. Bütün olaylar bunu göstermektedir bize bunu kanıtlamaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son yıllarda bu eksikliğimiz bizi büyük sıkıntılara sokmuştur. Kendi aramızdaki koordinasyon yetersizliği, Türkiye ile olan ilişkilerdeki kopuk- luk, altını çiziyorum ister Sayın Türkiye Cumhurbaşkanı Ozal'dan kaynaklansın, ister bizim Hükümetimizden kaynaklansın

Ama geçtiğimiz birkaç yılda büyük bir kopukluk içinde davanın yürütüldüğü açıktır ve bunun sonucu da bugün ortadadır. Ne olmuştur? Sayın Başbakanımıza soruyorum, Sayın Meclis Başkanımıza soruyorum, Hükümetin Başkanına da yine Dışişleri Bakanlığına da. Türkiye hariciyesinden bir ekibin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetininin bu bahsettiğim müntaz yetkililerini dışlayarak gizli birtakım görüşmeler New York'ta altı ay süre ile sürdürüldüğünü bilmiyorlar mıydı, duymaldılar mı, o dönemde niye girişimler yapılmadı, niye Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin dışlandırılmasına göz yumuldu? Şimdi hani kısıtlandı, davet edilmeyen, sizi davet etmedi diye oturduk yetkimizi savunuyorduk ve ağlıyoruz, işte bize dayatıldı da, dörtlü zirve dayatıldı, ya da bir gizli çerçeve anlaşmasına Türkiye'nin yaklaşacağı, Birleşmiş Milletlere söylenen de bizim haberimiz olmadan karşımıza getirildi diye şikâyet ediyoruz. Peki söylüyorum açıkça. Altı ay sürdü, hatta altı ayın sonunda hatırlayacaksınız hepimiz biliyoruz, göstermelik olarak bizim temsilcilerimiz de son yemeğin tam pişeceği noktada bir, iki toplantıya katıldı o kadar. O dönemde başlayıp şikâyet etmemiz, gitmemiz, kendimizi anlatmamız, bir şeyler yapacaksak bizim gidecekse bu çözümü Meclisimizin, bizim Dışişleri Bakanlığımızın ve bizim halkımızın, bizim siyasal partilerimizin bilmesi, tartışması gerekir diye Türkiye'deki yetkililere de anlatmamız lâzım gelirdi. Bunu yapmadık, kabuğumuza çekildik, altı ay süren gizli görüşmeler sonucu karşımıza gerçekten haksız bir biçimde bir çeşit kabul edemediğimiz yemek pişirildi, kurtarıldı. Şimdi Doğruya, doğru, gizlilik kanatları altında neler döndüğünü, bu çerçeve anlaşması taslağı diye önümüze sürülmek istenen belgeler de neler yazdığını halkımız, hatta kimi siyasal partilerimiz bile bilmiyor. Biz Meclise yollanan kopyalardan okuduk,

Bu konuda bilgi sahibiyiz. Gizliliği aşmamak koşulu ile, sadece basına yansıdığı boyutta olaya yaklaşmak istiyorum. Gördüğüm kadarı ile, okuduğum kadarı ile tartışmalardan Birleşmiş Milletler yetkilileri Cumhurbaşkanının ekipleri arasında tartışmalardan anladığım kadarı ile hakikatten bizim böyle bir yönetime ve böyle bir çerçeveye andlaşmasına onay vermemiz mümkün değildir ve bu noktada ama bu noktada. Ama bu noktada Sayın Cumhurbaşkanı haklıdır o zaman hiç olmazsa bundan sonra bu yöntemden dönebilmenin yollarını bulmamız lâzım. Bu yol nasıl bulunacaktır. Açıklık politikası ile bulunması lâzım. Artık bu gizlilik, ortasını, açıklık şeffaflık...

MUSATAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu kış kıyamette?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Kış kıyamette bile açıklığın da yararı vardır, o bize fayda sağlar.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Hasta olalım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bizim hastalanmamıza neden olmaz, bırakın hastalanmamıza neden olmaz, hastalıklarımızın bile ortadan kalkmasını sağlar.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Nezle olalım anlısızdan?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tam tersi olur Sayın Coşar tam tersi olur.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Nezle oluruz, zature oluruz anlısızdan.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Çırılçıplak olmasın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Daha sağlıklı bir yola gireriz, tartışırız konuları ve bizim gibi bilgi sahibi olan kişilere dışdakiler de ve halkımız da dayatılmak istenen, kurtarılmak istenen yemeğin ne mene yemek olduğunu öğrenir. Yani arada bize dayatılmak istenen garantiler sisteminin gerçekten halkımız tarafından kabul edilip edilemeyeceğini imzadan önce bilmemiz lâzım.

Çünkü ben burdan söylüyorum. Zorla, baskı ile liderliğe veya hükümetin yetkililerine bir imza attırabilirsiniz. Ama o imzanın doğuracağı sonuçları bu halk kabul etmez.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Biz halka ilan ettik zaten.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Çıkarız hepimiz, çıkarız hepimiz halka gideriz anlatırız ve reddedilir. Ve reddedildikten sonra da daha büyük bir fiyasko olur. O fiyaskoya ulaşmadan önce her şeyi tartışmakta yarar var. O zaman öncelik nerde? Öncelik Türkiye'li yetkililerle sonra Türkiye'nin yetkilileri ile birlikte Birleşmiş Milletler ve ABD yetkilileri ile artık bu gizliliğe daha fazla devam edilmemesi lâzım geldiğini konuşmak, onlara bunu kabul ettirmek gerekir. Bizim self-determinasyon hakkımıza, bizim bunca yıldır sürdürdüğümüz, bölgemizde sürdürdüğümüz egemenlik hakkımızı elimizden alarak gizliliğe gizli toplumumuza çerçeve anlaşıma dayatma hakkı kimsenin yetkisinde yoktur. Bunları anlatmamız lâzım. Ama ben nerden buna değindim? İlkelere belli, tekerrür etmesin diye söylemeyeceğim. Bunlara sahip çıkmak lâzım. Hatta geçen günkü konuşmamda da söyledim. Hele hele dünyanın her halkına, küçük büyük her halkına, her toplumuna tanınmış olan self-determinasyon hakkının bizim halkımızdan alınmak istemesini kabul etmek mümkün değildir.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Doğrudur..

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bunu anlamak da mümkün değildir. Niye yani Lidvanyalının self-determinasyon hakkı vardır? Hırvatların hakkı vardır. Hatta Ukraynalının hakkı vardır. Oylayacaktır, ister bağımsız olurum, ister Rusya'nın yeni biçimde gelişecekliği içinde olurum diyebilecek ama Kıbrıs Türk halkının öyle bir hakkı yoktur. Niye? Efendim 60'da bir Cumhuriyet kurduk da e bu daha önce de söyledim bir atımlık fişegimiz var bizim. Bir defa attık, mermiyi attık, 60 cumhuriyetini kurduunuz. Demek ki iradenizi siz o doğrultuda gösterdiniz. Bizim irademiz bitti hayır. Her an, her dönemde bu self-determinasyon hakkı, yani kendi kaderimizi tayin hakkımız vardır, olacaktır. Bugün de ister gevşek bir federasyon türünde, ister bağımsız

ama Kıbrıs Türk halkı gelecekte 58 benzeri, 63 benzeri, 74 benzeri tehlikelerle karşılaştığı zaman pek tabii ki ayrılıp kabuğuna çekilip de yeniden mücadele etme ve bağımsızlığını savunma hakkına sahip olacaktır. Hayır sizin o hakkınız da olmayacak. Ne demek? Anlamadık. Yani bütün sonradan gelecek olumsuzlukları şimdiden kabul edeceksiniz, altına imza atacaksınız denmeye çalışılmaktadır. Teferruata girmeden. Bunun sorumluluğu kimde? Sorumluluğu bu demin bahsettiğim dört örgütte. Yöntem hatasını baştan teşhis edip de gerekli doğrultuda mücadele verilmediği için bu durumla karşı karşıya kaldık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugünkü yapımızda Sayın Cumhurbaşkanının önerdiği bir konsey olayı vardır. Ortaya attı, en azından tartışmaya attığı bir konsey olayı vardır. Bu konsey olayının gerçekten tartışılması lâzım. Ben şimdi Sosyal Demokrat Parti olarak bu kürsüden görüşlerimizi, bu konudaki görüşlerimizi açıklamak istiyorum. Bütün partiler de eğer bu doğrultuda görüşlerini açıklarlarsa sanırım bir noktaya gidilebilir. Bir konsey oluşumuna biz karşı değiliz. Ancak konseyin yapısının kurallarının, kaidelerinin çok iyi belirlenmesi gerekir bir. İkincisi, karar merci olmaması gerekir. Üçüncüsü, ancak istişari mahiyette bir organ olması gerekir. Çünkü bizde parlamenter sistem vardır. Siyasal Partiler iradelerini parlamento doğrultusunda gösterir. Bazı partilerin kendilerini parlamentonun dışına atmış olması parlamentonun yerine başka karar alabilecek yetkili organları getirmesi gerekmez. Bunun da anlamı yoktur. Bir konsey olabilir, olması da herhalde gereklidir. Neden gereklidir? Hata da olsa şu veya bu nedenle de olsa bazı partiler bugün Meclisin dışındadır. Bir konseyde istişari mahiyette bilgi alış-verişi yapılabilecek düzeyde bir araya getirilirlerse bundan toplumumuz yarar sağlar.

Ancak kuralları çok iyi belirlenmelidir, Rumların konseyinde de onlar da tabii yaptırım vardır. Çünkü parlamento yetkisiz olduğu için, Meclis yetkisiz olduğu için konseye siyasal partiler açısından yetkilidir. Bizde daha yetkisiz bir Konsey olması lâzım ama orada tartışılan ve alınan kararlarda da en azından oybirliği istenmedi, belli uyma zorunluluğu, riayet zorunluluğu getirmesi gerekir. Yoksa değil herkes orada o konseye de çıkacak, dinleyecek, söyleyecek sonra da yine dışa gidecek bildiğini okuyacak böyle bir konsey yarardan çok zarar doğar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi burada noktalıyorum. Ben tamamen istisnai mahiyette karar meci olacak

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Muhtevası ne olacak?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Muhtevası dıştaki partileri de kucaklayabilecek, içte ve dışta...

SÜHA TÜRKÖZ (Lefkoşa) (Yerinden) - Parlamentoya girmeyen siyasi parti mi olur?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - E, onları da en azından geniş alış verişte bulunabilecek...

DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Öneri öyle değildi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Öneri öyle değildi. Öneri, parlamento yerine ikâmet edebilecek en azından Kıbrıs Sorunu ile ilişkili bir konsey ile onu biz de kabul etmedik.

DERViŞ EROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Öneri öyle değildi.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Tamam da yani başka parlamentolar içerisine giremeyen partiler yok mu? var. Çok partiler var.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Var tabii.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Parlamenta giremeyen partiler için konsey mi kurulur?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Sayın Coşar ben onların parlamento dışı ...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Yok ben yadırgadım bu yaklaşımını.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ben onların parlamento giriş biçimlerinden beri burada söylüyorum ve demokrasimizin bu parlamento kuruluş biçiminden dolayı darbe yediğini anlatmaya çalışıyorum.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Fevkalâde yadırgadım sizi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Yani demokrasinin restore edilmesi gereği doğdu diyorum ben. İktidarın yaptığı hatalar, onların yaptığı hatalar topluma bunun yansıması. Efendim?

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Nasıl restore edelim? Parlamento dışına mı çıkalım? Siz diyorsunuz ki biz de dışarı çıkalım ve yeni organ oluşturalım.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Hayır öyle bir şey söylemedim ben.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) , Konsey nasıl olacak bunun içinde? Nerde olacak konsey?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir konsey tabi Cumhurbaşkanlığı şeyi ile Meclis dışında olacağı kesin.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Tamam.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Meclis içine Meclis dışındaki partilerin girmesi mümkün değil.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Danışman olabilir kendilerine Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Danışmanı vardır efendim, danışmanı vardır ama siyasal partilerin, dışta kalan siyasal partilerin görüşlerini söyleyeceği, açıklayacağı, bilgi alacağı, bilgi alış verişinde bulunacağı ve...

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Sayın Vehbi sen bizi dışarı gönderiyorsun.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Devlet yararına, halk yararına da bazı konularda en azından bağlı olacağı bir örgütten bahsediyorum ben. Ama Meclisin yerine ikâme edilecek, karar alabilecek bir organa biz de karşıyız onu da söylüyorum.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hazmademedim bu konuşmanızı bu gün.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Efendim, siz tabii Ulusal Birlik Partisi son derece yanlış yöntemlerle konuşmamı zaten ona temellendirdim, bugün bu memlekette demokrasi vitrinini kırmıştır. Çerçeve, camı aşağıya indirmiştir. Bendeki suç bulunduğu kabul etmezse, kendini aklamaya çalışırsa bundan Kıbrıs Sorunu ve Kıbrıs zarar görür diye anlatmaya çalıştım. Ben bir saatir bunu anlatıyorum.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - İyi çalışmadın bu derse.

BAŞBAKAN DERVİS EROĞLU (Yerinden) - Bu sizin görüşünüz mü?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Tabii benim görüşüm.

ZAİM NECATİGİL (Lefkoşa) (Yerinden) - Anayasaya aykırı mı bu öneri?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Anayasaya karşı karşıya değil efendim. Anayasanın ne ....

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sınıfta kaldın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Herhangi bir Komitenin oluşması, konsey demeyin komite deyin adına,

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sınıfta kaldın bu işte, iyi çalışmadın , geçemen ha.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Reyis de geç kaldı.

MUSTAFA ERBİLEN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sosyal demokrasidir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Vallahi benimsemediniz. Sayın Denктаş'ın gölgesinden hareket ettiğiniz için böyle bir, size baskı yapacak, size güdümlü bir ülke olacak fobisi ile hareket ettiğiniz için derhal tepki gösteriyorsunuz. Oysa benim söylemek istediğim tamamen istişari mahiyette bir organ..

TAŞKENTA ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Yani derse iyi çalışmadın.

SALİH MİROĞLU (Girne) (Yerinden) - Parlametodur en yüksek şey. Onun birliğine ve gücüne inanırız.

MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Demokrasiye inanırız.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) - Demokrasi de parlametonun birliğine inanırız gayet tabii.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -(Devamla) - Ergün Bey 10 üstünden 3.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bütün konuştuğularım hakkında mı söylüyorsunuz?

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Konsey konusunda. Hele hele bu Meclisin dışarı çıkması.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Ha bu konsey hakkında.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) , Demokraside parlamento. ..

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Geri aldı Sayın Başbakan bunu.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Demokraside bir şey daha vardır Doktor. Tartışma.

SALİH MİROĞLU (Yerinden) (Devamla) , Gayet tabii.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Herkesin görüşlerini özgürce söylemesi, hele hele bu Meclis kürsüsünden.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Geri aldı Sayın Başbakan.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - İsteddiği öneriyi, istediğini kişinin yapması, yapma hakkı var.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Geri alma hakkı da var geri alabilirsin de.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) , Dolayısıyla bir öneriyi tartışmaya getirdim. Sayın Cumhurbaşkanı da bu öneriyi daha önce gündeme getirdi. Alın bunu tartışın dedi bize bu işin hangi yanına yaklaşıyoruz ben onu anlatmaya çalışıyorum.

TAŞKENT ATASYAN (Yerinden) (Devamla) - Duymadı Sayın Başkan bunu.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Aşağı yukarı bir konuda sizinle uzlaşabiliyorum. Uzlaştığım nokta şudur.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa) (Yerinden) - Parlamentoda.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Parlamantonun yerini alacak bir organ kesinlikle olamaz, biz de buna karşıyız.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Fevkalade.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Geri al, geri al da bitsin.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Ama söylediğim benim çerçeve istişari mahiyettedir. Karar almayan, tamamen danışma niteliğinde bir organdır.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Yahu sen kendi icraatını yalanlan. Bak sen cesaretli çıktın parti kurdun seçime girdin. Tamam soyunmak isteyen çıkarır. Parti kurmak isteyen seçime girer.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Evet anlaşılın daha bu konu bir müddet daha tartışılacaktır. Hamdır. Hamdır, evet doğrudur hamdır.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Geri al efendim.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Biz bu tartışmayı açmak için bu kürsüye getirdik.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Geri al yahu.

ERGUN VEHBİ (Devamla) - Burda ben tabii Sayın Cumhurbaşkanının sözcülüğünü de yapmıyorum. Haşa öyle bir yetkim, öyle bir şeyim de yoktur. Sadece kamuoyuna yansımız bir konuyu gündeme getirdim.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Ama o da bir dava söyledi.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Sayın Başbakan duymamış olsun bu konuyu. Sayın Başbakan duymamış olsun bunları.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet sözlerimi burada bitirirken dinlediğiniz için teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergün Vehbi.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Oyunuz ret?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Oyum belli değil mi? Yani onu ben tekrar söylemek istemez.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; saat 14.00'te mi, 14.30'da mı efendim? Nasıl? İtirazınız var mı efendim 14.00'te başlamasına?

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 14.30'da.

BAŞKAN - 14.30. Peki efendim. Oturuma kaldığımız yerden devam etmek üzere 14.30'a erteliyorum.

Kapanış Saati:12.55

- 932 -

- İKİNCİ OTURUM -

(Açılış saati: 14.37)

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 2'nci Dönem, 2'inci Yasama Yılı'nın 11'inci Birleşiminin, 2'inci Oturumunu açıyorum. Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KÂTİP- Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Kaldığımız yerden devam ediyoruz. Söz sırası Sayın Ali Süha'dadır efendim.

Buyurun Sayın Süha.

ALİ SÜHA (Lefkoşa)- Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hiç şüphe yok ki demokrasi rejiminin temelinde parlamenter sistem yatar. Parlamento halkın kendi temsilcilerinin bulunduğu, ister siyasi örgütler şeklinde, ister bağımsız milletvekilleri şeklinde olsun Meclise gelen bu temsilcilerin halkı temsil ettiği ve en üst düzeyde temsil ettiği bir organdır. Bu inancımızı burada bir kere daha tesbit eder ve bizde de Anavatanda olduğu gibi bir devre bazı kuruluşların yerine oturtulması ve sorumluluklarının ona göre belirlenmesi gerekir. Bu da hiç şüphe yok ki bir Anayasa meselesidir.

Sayın arkadaşlar; Anayasanın veya Anayasaların temelinde önce 1215'te İngiltere'de tespit edilen Magna Carta veya Magna Carta denen bir belge var. Burda halkın bir kısmının elde ettiği bazı küçük haklar var. Bunlar zaman içinde geliştirilmiş, sonra asıl bir kurulumusta dediğimiz bir ortaçağ karanlığından sonra Amerika'da meydana gelen Amerikan ihtilâli 1776'larda gayet sade bir Anayasa getirmiş.

(Meclis Başkan Vekili Vehbi Z. Serter, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı üye sıfatı ile Mustafa Hacıahmetoğlu'na devreder.)

Çünkü bugün Amerikalıların çok öğündüğü bu sade Anayasa aslında devlet olmayan müstemleke olan bir halkın birdenbire hürriyetlerini elde etmeden meydana gelen gayet sade bir ifadeydi. Temel hak ve özgürlükleri tesbit eden bir şeydi. Fazla bir detay yoktu, onun için geçen gün burda da yapılan bir konferansta 25-26 defa bu Anayasa Amerika'da tadilata uğramıştı. Demek ki anayasalar bir Allah kelamı değil, çok önemli yasaların temelidir. Buna da hiç şüphe yok, ancak toplum şartları değiştikçe, görüşler değiştikçe, anayasalarda da bazı tadilatların olması da gayet normal. Ondan sonra tarihte daha bir kısa devre sonra Fransız ihtilâlini görüyoruz ve bu Fransız ihtilâli Amerikan ihtilâlinden çok etkilenmekle beraber Avrupanın altını üstüne getiren bir halk hareketidir ve Fransız ihtilâli de gayet sadeydi. Ne? Üç esasa dayandırmış. Kardeşlik, eşitlik, özgürlük. Zamanla gelişmekte olan ülkeler veya az gelişmiş olan ülkeler anayasalarını yaparken bu anayasalarının içerisinde çok detay koymuşlardır. Belki bir noktada da haklıdır. Yani demokrasi bir kuruluşlar manzumesidir. Bunu tamamladıktan sonra sadece bir Meclisle demokrasi olmaz. Demokrasiyi ayakta tutacak devlet kuruluşları var. Bu kuruluşlar iyice gelişmediği zaman yanlış tefsirlere fırsat vermemek için anayasaya alabildiğine detaylar girmiştir. Bu biraz da toplumun rejim açısından oturmasına bağlıdır. Kişilerin iyi yetişmiş demokrasiyi hazmetmiş olan insanların dahi bol yetiştikçe hiç şüphe yok ki Anayasalar daha da sadeleştirilmektedir. Bugün kanaatimce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin bir Anayasa sorunu vardır. Bunun yeni baştan düzenlenmesi, dadil edilmesi kaçınılmaz bir görevdir.

Ve Meclisimizin en büyük özelliği, bu devre en büyük özelliği Ulusal Birlik Partisinin 45 kişiylik bir çoğunluğa sahip oluşudur. Bu çoğunluğu bu maksatlar için, ülkenin ihtiyaç duyduğu yasal değişiklikler, anayasal değişiklikler ve rejimin tamiri için kullanırlarsa veya kullanabiliyorsanız bu Meclisin yüzü aka çıkar. Aksi halde bir çoğunluk grubu devresini tamamlar gelir ve gider. Ancak benim kanaatim bir daha bu Mecliste böyle büyük çoğunlukların çıkacağı şüphelidir. Bu bir toplum için fırsattır. Bazı yasaları, Anayasayı başta olmak üzere ve bir çok yasaları yeni baştan alıp günün şartlarına uydurmak mecburiyetindeyiz. Bir veraset kanunu var. Vefat eden bir erkeğin arkasında bıraktığı eş bizde altıda bir hisse alır. Anavatanda bu dördte bir hissedir. Orda da eskimiş olarak görülmektedir. En azından üçte bir çıkarmak gerekir. Ve okuduğunuz zaman göreceksiniz ki Jon Rifat da zamanında yana yakıla Valiye defalarca mektuplar yazmak suretiyle bu veraset yasalarının düzeltilmesini rica ediyor, istiyor ısrarla. Çünkü hele eski şeriattan kaynaklanan bu veraset yasalarında biraz tadil edilmiştir o kalkmıştır ama Con Rifat'ın zamanında yani otuzlu yıllarda şu vardı. Kız evladına kesinlikle miras kalmıyor ve bir adam vefat ettiği zaman eğer oğlu yoksa kızlarına hiçbir şey bırakmaz ama kardeşinin çocuğunun evladı yani kardeşinin torunu gelir ve bütün mirası alır ve giderdi. Bu da sosyal bir çöküntüydü. Dolayısıyla bu Meclise düşen görevler hukuğu bir kere daha ele almak, yasaları yenibaştan düzenlemek mecburiyetindeyiz. Bu kaçınılmaz bir görev haline gelmiştir. Ama biz o kadar dışişleriyle haşır neşir olduk, bütün dünyamızı dışişlerindeki problemler karartmış, bunun dışında hiçbir şeyi görmez hale geldik. Bu büyük bir hatadır. Dışişleri ne olursa olur. Eğer bir felâket olacaksa hepsimiz beraber

göğüsleriz ama nasıl dinde dendiği gibi 'yarın ölecekmiş gibi ibadet et, hiç ölmeyecekmiş gibi çalış'. Hiçbir şey olmayacakmış gibi ben kendi evimi düzenlemek hakkına sahibim ve bunu yapmak mecburiyetindeyim. Bu konuda bu Meclisin faaliyet göstermesi gerekir. Dolayısıyla Anayasa konusu başlı başına ciddi bir sorun olarak ve şunu da belirtirim yeri geldiğinde de tekrar konuşuruz, hakikaten Türkçe açısından da dzeltilmesi gereken bir Yasadır. Çok düşüklükler de var Anayasada, her bakımdan ele alınmasında büyük fayda var.

Sayın Başbakanımızın dün yapmış olduğu konuşmada emniyet sorununun çok abartıldığını ve bunun arkasında başka maksatların da yatmış olabileceği üzerinde durdu. Olabilir başka maksatlar da var. Ama olay şudur beyler. Bugün hakikaten belirli şehirlerimizde ve özellikle Lefkoşa'da gidin bakın üç bucuktan, dörtten dükkanlarını kapayıp evine sığınanlar var. Bu vatandaşlarımızı korku sarmıştır. Bunu inkâr etmeye imkân ve ihtimal yoktur. Bunu ne maksatla yaparlarsa yapsınlar, giderme imkânı yine bizim elimizdedir. Karşımıza bir emniyet konusu çıkmaktadır. Emniyet konusuna yeni baştan eğilmek mecburiyetindeyiz. Mesela Emniyet Genel Müdürünün şikâyetleri var. Şikâyetlerinin başında personel eksikliği. Bir Meclis Araştırması yapalım, hakikaten personel eksikliği var mı? Varsa bunun mazereti olmaz. Behemehal, mutlaka istenen, ihtiyaç duyulan personeli vermemiz gerekir. Bir defa itimatsızlık ülkeye çökerse bunu tekrar baştan kazanmak, inşa etmek oldukça zordur. Dolayısıyla personel konusuna eğilmek lâzım.

İkinci husus; polisimizde organize eksikliği vardır. Yine Genel Müdürün komitedeki ifadelerinden öğreniyoruz. Yani elinde bulunan imkânları dahi bu seviyede, üst seviyedeki insanların emniyetine ayırmakta, tahsis etmekte ve dolayısıyla vatandaş sokakta polis göremiyor. Gelin isterseniz çıkalım şehri bir gezelim, günün hiçbir saatinde trafik polisi hariç, polis göremezsiniz. Şimdi trafik polisi maalesef biraz sevimsiz bir görev yapmaktadır. Vatandaşın

keyfi olarak şuraya buraya park ettiği arabalara mani olacak, o görevidir. Ama vatandaş bundan huzursuzluk duyabilir. Olabilir. Belki ona ceza da yazacak. Yani benim anlatmak istediğim, trafik polisi polisin bir branşdır ve biraz da sevimsiz bir görev görmektedir. Vatandaş sadece trafik polisini görür. Dolayısıyla polis vatandaşın huzurunda bir umacı gibi. Aslında polis bu mudur? Polis halkının dostu, halkının yardımcısı, ona en büyük hizmeti veren bir kuruluş olması gerekir. Ama vatandaş bunu göremiyor. Neden göremiyor? Bu bizim polis teşkilâtında öteden beri mevcuttu ve bir devriye sistemi vardı. Bu devriye sistemi halâ bugün İngiltere'de her türlü maddi imkânları olduğu halde, yine yaya devriye devam etmektedir. Bisikleti kasabalarda halâ polis kullanmaktadır. Motosikleti halâ her yerde, şehirde ve kırsal kesimde kullanmaktadır ve dolayısıyla arabaları da var. Bizde bu devriye sistemi ki bizim polisin sistemiydi bu, neden dolayı bilmiyorum kaldırılmış ve günün hiçbir saatinde, hiçbir yerde vatandaşın da kolunda "görevliyim" bandı olan ve gördüğü zaman E ne de olsa polis var huzurunu vatandaşa veremiyoruz. Dolayısıyla önümüzde personel eksikliğinin yanında ikinci husus olarak organizasyon konusu çıkmaktadır. Bu sadece polisi kalmamalı. Hükümet olarak icap ederse reorganizasyona yardımcı olarak tedbirlerin alınması şarttır ve devriye sisteminin 24 saat boyunca şehrin en azından belirli yerlerinde bulunması gerekir. Sizi temin ederim, vatandaş korku içindedir. Bunu kesinlikle hafife almak doğru olmaz.

Üçüncü husus; yine komite çalışmaları sırasında meydana çıkmıştır. Araç gereç eksikliği konusudur. Bu işin iktisadı olmaz. Memleket ekonomisi bozulmadan düzeltilmesi gerekir. Bozulmadan düzeltilmesi için de daha çok bozulmadan gerekli tedbirleri almak mecburiyetindeyiz. O halde polisin araç ve gereç istediği zaman ben polise bisiklet de veririm belirli semtlerde. Zaten bu çok sıkışık trafik içerisinde belki arabayla da bir yere süratle gidemezsiniz.

Şehrin belirli semtlerinde yaya, bisikletle, motosikletle ve diğer araçları kullanmak mecburiyetinde, her türlü imkandan faydalanmalı ve faydalanmak mecburiyetindedir polis.

Dışişleri konusuna gelince; arkadalar, bizim Kıbrıs politikamız üç safhadan geçmiştir. Birincisi bilhassa ikinci Cihan Savaşı içinde ve daha sonraki devrelerde Türklük şuurunu bir mefkure etrafında Ada çapında birleştirmek faaliyetini görüyoruz. Köy köy gezmeler, kurulan siyasi partilerin bu vatandaşlarımıza sahip çıkmaları o birinci safha içindedir ve bunu da başardık. O kadar başardık ki vatandaşlarımız ister Karpaz'da yaşasın, ister Baf'ın en ücra yerinde yaşasın. Söyledikleri değişmez, o zamanki insanlarımızın değişmez bir prensibi vardı. Bir şey sorduğunuz zaman bakalım büyüklerimiz ne der, büyüklerimiz ne derse biz o yoldayız derlerdi. Dolayısıyla Kıbrıs'ın çeşitli yerlerinde dağınık olarak yaşayan vatandaşlarımızı bir mefkure etrafında Rum'un çok daha önceden elde ettiği bilincin ta 1821'lerden beri elde ettiği bilinci biz çok daha sonra siyasi partiler olarak teşekkül etmiş ve devreye, politik devreye girmiş bulunuyoruz. Bu safha tamam. İkinci safha, Kıbrıs konusunun Anavatana tanıtılması konusuydu. Bu safha da oldukça zaman aldı. Kolay olmadı. O kadar kolay olmadı ki ta 1951 yıllarında Dışişleri Bakanı Rahmetli Fuat Köprülü Kıbrıs diye bir sorun yoktur demiştir. Ama Dışişleri Bakanı böyle dediği halde geçen zaman içerisinde Kıbrıs artık bütün siyasi partilerin, Anavatanda bütün siyasi partilerin sahip çıktığı, önemseydiği ve benimsediği bir politika haline gelmiştir. Bu da Kıbrıs Türkünün bir başarısıdır. Çünkü bizim kabemiz Anavatan olduğuna göre bu davamızı evvelâ oraya iyice anlatmak mecburiyetinde idik. Bu konuyu da başarıyla geçiştirdik ve bunda emeği geçen bilimurum siyasi liderlere şükran borcumuzu bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

Üçüncü konu; Kıbrıs konusunun enternasyonal hale gelmesi. Beynelmilel safhaya intikal etmek konusu da, bu işte zanederim safhaların en çetini. en mücadele istenen bölümüydü. Burda da büyük çapta başarılı olduk. Neyin başarısını sağladık? Bugün dünyada ister bizden hoşlansın, ister hoşlanmasın, Kıbrıs'ta iki cemaatin olduğunu sağır sultan bile biliyor. O kadar biliyor ki çok çok size diyebileceği yani Kıbrıs Türkü yoktur diye bir sorun ortaya atmıyor. Ama ya çok aldın ya az aldın ya şöyle şu çatı altında birleş veya bu çatı altında birleş tavsiyesi var. Demek ki bir noktada Kıbrıs veya Kıbrıs Türkü kendi sesini beynelmilel sahada duyurmuştur. Bundan sonra verilecek mücadele hem bu safhada devam edecek ama yine ilâve etmekten kendimi alamıyorum, aynı zamanda kendi içişlerimize vatandaşlarımızı ekonomik bakımdan, sosyal bakımdan kuvvetli kılmazsak bu bir Allah vergisi değildir, çeşitli tehlikelere maruz kalınabilir.

Bu görevi Meclis devamlı ama diğer beynelminel sahaya verilen mücadele o kadar genişlemiştir ki, artık bir tek kişinin veya şahsın inhisarında bırakılamayacak kadar önemlidir. Yalnız bir noktaya değinmek istiyorum. Kıbrıs Davasıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin politikası aynı değildir. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin politikası daha geniştir. Bu geniş ufuk içerisinde Kıbrıs Davası hiç şüphe yok ki en önemli sorundur. ama tek sorun değildir ve biz Kıbrıs Davasını tek sorun olarak gördüğümüz sürece açıklar vermekteyiz. Neden açıklar veriyoruz? O kadar gömüldük ki Kıbrıs Davasına, gözümüz başka ülkeleri görmez oldu ve sadece Kıbrıs davası diye diye politikamızı, Kıbrıs politikasını çözemediğimiz için paralel olarak bir yalnızlığa mahkûm edilmiş veya yalnızlığa devamlı surette itilmiş bir duruma getirildik. Bu şayanı kabul değildir. Dışişleri Bakanı, Hükümet, yeni baştan yapılacak, yani prensiplerle daha düzenli çalışma imkânlarını bulması gerekir. Dışişlerinde yapılacak, bundan evvelki konuşmacılar da bunu dile getirdi. Evvelâ iç yapılanmayı sağlamamız gerekir. Bu iç yapılanma hizmet şemalarından başlar. Siz biliyor musunuz, hariciyenin en alt kademesine girecek olan üçüncü derece sekreterlikte, istenen evsaf, siyasal Bilgiler, Hukuk ve Ticari İlimlerden mezun olmaktır. Ama bu hariciyenin fevkalade iyi bilen ve yetişmiş, Almanca dilini bilen veya Fransızca'yı iyi bilen bir elemanı olmaya imkân ve ihtimal bulamadık. ama dışişlerinin Fransızca bilen, en azından mütercimlik görevini yapabilecek bu elemanları transfer edemezsiniz. Neden? Çünkü, hizmet şemasında sadece o hususlar var ve sadece şu belirli fakültelerden giren. Aslında hizmet şemaları konusu yalnız dışişlerinin konusu değil. Yani, baştan almak mecburiyetindeyiz ve o kadar dar kalıplar içerisinde soktuk ki, Anavatanda kurulmuş olan fakültelere paralel hizmet şemaları yapılmıyor ve demin de arkadaşına ifade ettiğim gibi, kendi kendimizi bir oto kontrol sistemi getirdik ki, elimizi

ayağımızı hükümet olarak bağlıyoruz, Meclis olarak bağlıyoruz ve birşey yapamamanın adeta acizliği içine düşüyoruz. Bu doğru birşey değildir. Bu hizmet şemaları ele alınarak günün şartlarına uydurulmalı, çeşitli fakültelerden çıkan, düşünebilir misiniz, en fazla işsizlik görülen sektörlerin başında kimyagerler gelir. siz, gümrük memurlarına şu veya bu konuda kursa tabi tutup, kimyasal bazı şeyleri öğreteceksiniz ama, bir kimya mühendisini gümrük memuru yapamazsınız. Neden? Bir kimyacı oraya giderse, elbette sıradan bir memurun yapabileceği basit yoklamayı yapar ama, ondan üstün olarak da bazı analizleri yapacak durumdadır. Dolayısıyla burada uzatmak istemiyorum. Hizmet şemaları yeni baştan ele alınmak suretiyle düzeltilmesi gerekir. Bu bir.

İkincisi, hizmet şemalarında ta Başkonsolosluğa kadar gelen safhalar hep terfi mevkiidir. Arkadaşlar, biz genç bir devletiz. Bizim hariciyemiz de genç bir kuruluştur.

Bu genç kuruluşun içinde illâ ki sıkıştırılarak tecrübesiz, iki senelik memuru, üç senelik memuru ta şeylere kadar çıkarmak, ne bileyim belirli mevkilere kadar çıkarma mecburiyeti yoktur. Bunun terfi mevkilerini de ilk tayin ve terfi mevkiine döndürmek suretiyle eğer varsa tayin edelim içten. Ama yoksa ben dıştan da ve hariciyenin her kademesine yani öyle misaller gelmiştir ki adam doktorasını da yapmıştır, doktora yapıncaya kadar gelmiştir 33-34 yaşına. Efendime söyleyeyim bir-iki sene de şu veya bu kuruluşlarda çalıştı, geldi 35 yaşına. Geliyor ve diyor ki ülkeme hizmet etmek isterim, bir yer bulayım. Biz ona sadece üçüncü sekreterliği, yani genç bir mezuna vereceğin o sekreterliği de ve bekleyeceksin her üç senede, her beş senede mevki açılacak da sen de sıraya gireceksin de, bilmem ne olacak, o zaman kıdem farkları araya girecek ve gözünüz baka baka istifade edebileceğiniz bir elemandan istifade edemiyorsunuz. Neden? Gerekçesi yok. Çünkü hizmet şeması öyle yapıldı. Bu artık gülünç duruma düşmüştür ve bence hariciyeye hakikaten zaman zaman yetişmiş ve gelmiş olan insanları tayin ettik ve bu arkadaşlara da nutuk da çektik Komisyon Başkanı olarak. Devletin size büyük ihtiyacı var dedik. Ülkenize siz de hizmet edin dedik, zaman içinde bu hizmetleriniz takdir edilir, terfi edersiniz falan dedik. Adam gider gayet yetişkin insanlar, bir sene, iki sene sonra dayanamaz çekilir ve özel sektöre şuraya, buraya gider. Yani siz 35 yaşına gelmiş, masterliğini, doktorasını yapmış, çeşitli kuruluşlarda çalışan bir personeli daha üçüncü derecede sekreter olarak hizmet ettireceksin ve istifade edeceksin ve o da size hizmet edecek. Olmaz öyle şey. Bu bakımdan hizmet şemaları esastır. İlk tayin ve terfi mevkii bütün mevkiler için açık olması gerekir. Şartlar ekonomik. Tahsiline göre, şuna göre belirli mevkilerde girmesi gerekir. Bu Dışişlerinin kendi bünyesine yapmamız gereken husustur.

(Meclis Başkan Vekili Vehbi Z. Serter, Başkanlık Kürsüsünü en yaşlı milletvekili Mustafa Hacıahmetoğlu'ndan devralır.)

Diğer bir husus da; Dışişleri Temsilcilikleri, Dışişlerinin bir organı, bir müessesesi olarak görmüyor. Devlet kuruluşudur diyor bunlar. Neden devletin kuruluşudur? Çünkü oraya ya Basın Ataşesi gönderilmiştir veya bilmem Eğitim Ataşesi şu veya bu.

Arkadaşlar; hiç şüphe yok ki farklı bakanlıklara ait bu daldaki insanlar elbette ki yine Ammeden geçmek suretiyle gider oraya. Tayini yapılır geçici olarak ama vasıl olduğu, ulaştığı dış ülkede artık bütün yetki temsilcinindir. Oraya tayin edilen adamın çalışıp çalışmadığı, zamanında göreve gelip gelmediği kontrolünü temsilci yapması gerekir.

Bir misal vereceğim; isme gerek yok. Kıbrıs'ta işte bir, bir buçuk sene evvel genel seçimler yapılır. Merak içindeyiz. Ben de ada dışındayım tedavi maksadı için. Pazartesi açıyorum Basın Ataşesine ve diyorum ki Kıbrıs'tan haber var mı? Hangi parti kazandı, nedir durum falan? Valla diyor ben de evden çıkamadım diyor, bugün biraz boya işi vardı diyor, onlarla meşgul oldum falan filan.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden) - Nerde bu Ali Bey?

ALİ SÜHA (Devamla) - Söylemeyeyim.

MUHARREM SÖYLEMEZ (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Londra'da

ALİ SÜHA (Devamla) - Söylemeyeyim. Düşünebilir misiniz Pazar günü seçim olur, Pazartesi ve görev başında değildir.

Bizim komitede temizlik dediğimiz husus budur. Artık bu temsilcilikler kimsenin otluğu olmaması gerekir. Hizmet verebilecekler oraya gitmesi gerekir. Veremiyorsa geri çekeceksiniz.

SALİH COŞAR (Lefkoşa)(Yerinden)- Arpalık Ali Bey.

ALİ SÜHA (Devamla)- Buna artık bir son vermek mecburiyetindeyiz. Diğer taraftan, dışişlerinde, meselâ temsilci olarak gönderiyoruz. Yahu, bu adam gençtir. Belki daha tecrübe kazanmak ister. Çok daha tecrübeli insanlar aday olur. Fakat nedense seçilmez. Şimdi bunu, dışişlerinin hakikaten ehliyetsiz bir şekilde yürütülmesi konusu mu? Yoksa bir sempati konusu mu? Bu bakımdan olay üzücüdür ve istiyorum ki yeni baştan bu konuları ele almak dışişlerinin görevidir ve dışişleri bu birimlerin iyi şekilde çalışıp, çalışmadığını kontrol etmek mecburiyetindedir ve bir numaralı sorumludur.

Gelelim dışişlerinin diğer bir konusuna, Kıbrıs'ta da bir koordinasyon yok. Çok mu cazip geliyor nedir, çeşitli kuruluşlar, devlet organları dışişlerinde birbirinden habersiz çoğu zaman ve hatta birbirine yardım etmeden birtakım dış faaliyetler olmaktadır. Bu da şayanı kabul değildir ve dediğimiz gibi bazan farklı, çünkü bir tek kelime politikada çok önemlidir. Bir tek kelime bile, farklı söylendiği zaman, onun üstünden adamlar yürür ve çalışır. Bu bakımdan evvelâ koordineyi sağlamak gerekir. Kimin, ne söyleyeceği iyice bilinmesi gerekir ve bu koordinenin sağlanması gerekir. Biz diğer bir konu da, dışişlerinde artık şartlar değişmiştir. Yani, bir devir Birleşmiş Milletler koridorlarında, şu veya bu ülkenin temsilcilerinin arkasından koşmak, onlarla belki yemeğe çıkmak, onları bir noktada ikna etmek bir noktaya kadar yürüdü. Ama bugün artık bu iş yürümez. Birleşmiş Milletler'deki temsilci ne düşünürse düşünsün, esasen onun bağlı olduğu ülkedeki hükümetlerin vereceği direktiftir. Yani, hükümetinden direktif almışsa, onun dışına çıkmasına imkân ve ihtimal yoktur.

Dolayısıyla, sadece Birleşmiş Milletler krizinden medet ummak da hatalı bir dış politikadır. Bunun artık belirli merkezlere, belirli ülkelerin merkezlerine yönelmek, onların bıkmadan usanmadan kapılarını çalmak, sabırla her türlü muameleye katılarak bunu, siz zannediyor musunuz, yani bilinen birşeydir. Avustralya'da yüksek seviyede bir dışişleri mensubu, yahu bıktık usandık bu rumların elinden. Senenin dokuz ayında, on iki ayında, ya biri gider, ya lköteki gelir. Ya biri gelir. Yani, kabul edenler de yaka silker. Ama yine onlar da devam eder, gitmekte devam eder. Bir gün diyor ki, ya haklısınız, yani bu usanç içinde, ya haklısınız diyeceğiz diyor kendilerine ve istedikleri doğrultuda diyor, oyumuzu kullanacağız bu iş bitsin veya diyor, bu insanlara kapıyı da tamamen yüzlerine kapayacağız ki bu da mümkün değil diyor. Yani, demek ki bıkmadan ve usanmadan devamlı şekildedir bu merkezleri ziyaret etmek mecburiyetindeyiz. Bugün görüyorsunuz. Daha evvelki konuşmacılar da aynı şekilde bahsettiler. İslâm ülkelerine gidiyoruz, geliyoruz, gidiyoruz geliyoruz. Gidilmesin mi? Gidilsin. Ama, dış politika, bugüne kadar uygulamadığımız politika bize tamamen yalnızlığa sevketmişse, burada bir eksiklik var. Kıbrıs davası ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Arafat'a mı teslim olacağım ben? Arafat kimdir?

ALİ SÜHA (Devamla)- Dış ppolitikanın sadece bir bölümüdür. en önemli bölümüdür. Hiç şüphe yok. Ama tümü değildir, kesinlikle değildir ve dışişleri, devlet başkanının yürüttüğü Kıbrıs Davasını Dışişleri politikasıyla eş dost kazanmak, sempatican kazanmak mecburiyetinde idi.

Bunu da başaramadı. O halde bir başarılı Kıbrıs politikası diye birşey samimi olarak keşke inanabilseydim ama inanamıyorum ve demin de sözlerimde bahsettiğim gibi hangi seviyede olursa olsun kaliteli, mühim olan ülkeye burada hangi kanat olursa olsun önemli değildir, eğer milli davada bir birlik var ise, bu milli davaya bağlı ise, bu insanları çeşitli yerlerde ehil insanların görevlendirilmesi artık hariciye için kaçınılmaz bir görevdir. Bizim Kıbrıs konusunun dışında büyük gelişmeler olmaktadır. Biz bundan mutlaka etkileniriz, her bakımdan etkileniriz, görmezlikten gelemeyiz. Bugün Anavatanda çeşitli defalar da dile getirilen 2000'li yıllar Türklük dünyasının zamanıdır görüşüne tümü ile katılmaya imkân yoktur. Üzülerek söylemek gerekir ki bugün özellikle Sovyetler Birliği'nin ve hatta Çin'in idaresi altında kalan Türkler belki de en amansız bir müstemleke halkı haline getirilmiştir. Türkmenistan Cumhurbaşkanı'nın ifadelerinde görüyoruz. Ruslar bir tabii gaz için boru hattı döşediler. Şimdi, yıllardan sonra 400 milyon Dolarlık bir faturayı çıkarıyor Türkmenistan'a. Onlar da diyor ki biz bu kadar sene bu tabii gazı verdik diyor, biz kesiştiğimizi zannediyorduk. Halbuki kesişmediler. Bugün Azerbaycan'da %27 Sovyetlerin yakıtını temin eden bu ülke bugün kendi otomobiline dönecek petrolü bulamaz. Böylesine sömürülmüş bu insanlarımız ve aynı zamanda bir alfabe birliği de kuramamışız, bir millet şuuru da gelişmemiş ve adeta kabileler şeklinde bölüştürülmek suretiyle işte Özbektir, Azeridir, Yakuttur, şudur, budur diyerekden o Türklük şuurundan uzaklaştırmakla müstemleke haline getirilmiştir. Burada bir uyanış vardır. Bu bölgelerde bir uyanış vardır ve bunun geriye dönülmesi mümkün değildir. Bu kardeş ülkeler, onlar da bir gün mutlaka egemenliklerine kavuşacaklardır. Ama mutlaka. Geç veya er mutlaka kavuşacaklardır. Ancak en büyük tehlike medeniyetin beşiği olarak kabul edilen Avrupa'dır ve bugün en üst seviyedeki politikacıların ifadelerinden öğreniyoruz ki yeni bir Türk göçü başlayabilir. Bu da Yugoslavya'da Bosna Hersek'lerden kaynaklanacak veya Makedonya'dan kaynaklanacak göçlerdir. Ama Estonya, Litvanya gibi ülkelerde hemen tanınma yarışı yapılır ama bir Azerbaycan'ı kimse tanımak istemez. Orada 3-4 milyon Türk nüfusu var Yugoslavya'da, Hırvatistan'ı bir Slovenya'yı kurtarma peşindedir Avrupa ama ötekilerine kesinlikle izin yoktur.

Halbuki Yugoslavya'nın bugünkü sınırları bile çok sunîdir. Bu bakımdan üzüntümüz özellikle batıdan doğacak rahatsızlıkları dile getirmek istiyorum ve üzüntümüzün asıl kaynağı da budur. Sayın Başbakanımızın dünkü konuşmalarında Körfez Krizini seçim süresince dile getirdiler. Doğrudur. Birçok yerlerde aynı konuşmayı yaptı. Ben yine de Körfez Krizinin bu ekonomik gerilemenin tek nedeni olmadığıdır. Etkilenmiş olunabilir. Turist gelmeyebilir. Ancak, yine de sorarım. Bizi Körfez Krizinin bulunduğu bölgelere ne gibi büyük ihracatlarımız vardı ki, biz bundan mahrum olduk veya daha başka bir soruyla bizim satacak neyimiz var ki satamıyoruz? Dolayısıyla gerek İngiltere'de, gerekse Amerika'da bilinenler, orada da mevcut olan ekonomik durgunluğu kesinlikle Körfez Krizine bağlamıyorlar. Eğer bu ekonomik kriz, Körfez Krizine bağlı olmuş olsaydı, Körfez Krizinden önce de İngiltere'de ekonomik kriz vardı. Körfez Krizi geçti ve yine İngiliz makamlarının ifadesinden öğreniyoruz ki Körfez Krizinden sonra İngiltere'nin eline geçen tazminat 20 milyar Sterlindi. 20 milyar Sterlin almış olan, biriktirip para olarak almış olan İngiltere'nin, ekonomik, eğer hakikaten Körfezden kaynaklanmış olsaydı bunun çoktan ortadan kalkması gerekirdi. Dolayısıyla ekonomik krizdir diyerek bununla teselli bulmamak lâzım. Asıl nedenlerine inmek lâzımdır. Bunun da nedenleri, yatırım namı altında gördükleriniz tamamen alt yatırımlardır, belki bazı yollardır, belki bazı araçlar, gereçlerdir. Ama esas olan endüstriyel yatırımdır. Şimdi denecek ki Kıbrıs gibi ufacık bir yerde endüstri olur mu? Kıbrıs'ın da kendi çapına göre endüstrisi olur ve size

şunu söyleyeyim. Gerek Cumhuriyet zamanında, gerek İngilizler zamanında, hiçbir kunduraya kontrol getirilmezken, bizim Kooperatif Kundura Fabrikamız vardı ve bu Kooperatif Kundura Fabrikası fevkalâde organize edilerek yaşamış. Ama, gelişmiş ülkelerin belki şeyi değildir, fazla onu etkilemez. Ama bizim gibi yeni yeni kendimizi bulmaya çalışan ülkeler için kapıları sonuna kadar açarak memleketin bir, iki tesisini de ortadan kaldırmanın manası yoktur. Yapmak isteyenler dahi o imkânı bulamamaktadır. Ve konu gelin görün, mahkemelere düşmüştür. Bankalar sanayiye vermiş oldukları kredileri ilk talep esasına bağlamaktadırlar. size verdiği zaman herhangi bir anda banka talep ettiği zaman, sen bu parayı iade edeceksin ve banka da bildiği halde bu kredinin sanayide kullanılacağını, bildiği için ona göre teminatlar aldığı halde, öyle olaylar var mahkemede, bir sen sonra, daha kapısının anahtarını açıp içine girip faaliyet göstermeden ver parayı diyor. Neden? Sıkışmış banka. Banka sıkıştı ver parayı ve bu adam anahtarıyla beraber teslim eder ve bütün mal varlığı da tehlikeley girer. Çünkü, onun o yatırımı birşeye dayanırdı, bir ekonomik faaliyet gösterecek, kazanacak, ödeyecek. Sen bunu, bu imkânları dahi elinden alıyorsun.

Dolayısıyla sanayiye özen göstermek lâzım. Biz sanayi derken kum fabrikasını kurun demiyoruz. Ama on kişilik, on iki kişilik küçük işletmelere olsun ticari kredilerin dışında bazı imkânların sağlanması gerekir. Biz prensip olarak, güzel bir prensip aslında, onun da biraz değişmesi gerekir ama dün Sayın Maliye Bakanının ifadelerinde gördük. %10 turizme, %10 sanayiye kredi verilmek şartını sürüyor bankalara. Verelim peki ama hangi şartlarda? Bunu soruyor muyuz? Yani bu banka hangi şartlarda bir defa diğer bir konu da eğer vermişse ve bir sene sonra hemen parayı istiyorsa banka bir noktada suçludur. Ne bakımdan suçludur? İsbetsiz kredi verme bakımından suçludur. Demek ki bu krediyi isteyen vatandaş düzgün bir şekilde bu krediyi kullanacak durumda değildir ve gördüğümüz meselâ nedir? Ticari bankadan borçlanacak, fabrika binasını yapacak, ticari bankadan borçlanacak içine alet-edavatını koyacak, ticari bankadan istifade edecek, döner sermaye yapacak. Nerede bu bolluk? bir sene sonra seni faiz katlıyor ve katlıyor ve katlıyor ve ondan sonra ortada hem sanayi israfı, hem zaman kaybı, hem kişilerin felâketi. Bunu da hazırlamaya hakkı yoktur bankaların. Bu bakımdan bankalar, bankalara ne tarzda bir sanayi kredisi verileceğini çok açık bir şekilde belirtmek mecburiyetindeyiz. Yani sen banka olarak en az beş sene, iki sene ödemesiz, beş sene imkânlarla, altı sene imkânlarla sen kredi verdiğin zaman bu adam bir teşebbüsün faydasını görebilir.

Yoksa aksi halde dediğim gibi yanlış uçuruma götürmekten başka birşey değildir ve bunda nasıl Avrupa'da, arabanın içinde açık saçık kıymetli şeyler bırakırsan ve arabayı kırar, içinden o malı hırsız alırsa, hırsız kadar sen de sorumlusun, seni de sokar içeriye. Çünkü cezbediyorsun. Sen de banka olarak yürüyemeyecek bir faaliyete kredi verdiğin zaman bu insanın felâketini hazırlıyorsun demektir. Buna kimsenin hakkı yoktur ve aynı zamanda dün ifade ettiğim gibi araba kredilerini de çok insafsız, çok insafsızca bir sistemle vatandaşa intikal ettirmektedir. Yani maliyetinin birkaç misli fazlasına bir ödeme mecburiyeti getiriliyor ve dün de ifade ettiğim gibi bir ay ödemediğin zaman, bütün geçmiş faizlerini, gelecek olan faizlerini, pardon geçmiş değil, gelecek olan faizlerini de ödeme mecburiyeti ile karşı karşıyayız. Bunlar olacak şeyler değildir. Dolayısıyla tek çare müessesesi bizim Yasama Meclisimizdir. Her türlü çare bu kuruluştan bulunur. Anayasamızda; "partiler toplumun vazgeçilmez kuruluşlarıdır" diyor. Bu bir. Ancak bu partilerin de Anayasaya bir borcu vardır. Bu borç da bu partileri bu rejimin temeli olan bu kuruluşa, Yasama Meclisine saygılı olma mecburiyeti vardır. Eğer bu mecburiyeti duymazsa, demek ki kendi kendini bu Meclisten soyutlamış durumdadır. O takdirde gerekçe ne olursa olsun, mücadele yeri bu Meclistir. Birinci Kurucu Mecliste daha birçok kuruluşlar sadece dernekler durumundaydı ve biz Birinci Kurucu Mecliste bulunan o zamanın arkadaşları şöyle düşündük. Bu muhalefet sokakta ve kaldırım- da yapılacağına insan gibi bu Mecliste yapılsın, Meclis çatısı altında müesseseseleşsin. Demokrasi başı bozukluk değildir.

Demokrasi devlet kuruluşlarının fevkalade ciddi disiplini altındadır demokrasinin teminatı. Adalet her türlü kontrolün dışındadır. Bağımsızlık saygımız vardır. Ve İngiltere'de bir hakim çok isabetsiz bir karar verir. Verdiği isabetsiz karar da kendi üvey kızına bir sarkıntılıktır. Avukatı müdafaa ederken efendim karısı hamileydi yani, galiba, ihtiyaçtan birşeyden oldu falan şeklinde bir müdafaayı hakim haklı gördü ve serbest bıraktı. Beyler hemen ertesi gün televizyon devreye girer, basın devreye girer bir hafta sonra o haşmetli hakim kendini soktakta bulur. İstifa eder.

SALİH COŞAR (Lefkoşa) (Yerinden) - Kamuoyu meselesi.

ALİ SÜHA (Devamla) - Hiçbirşey kontrolsüz değildir. Dolayısıyla denetleme mekanizmasının bulunduğu yer de Meclistir. Müesseseseleşme yeri de Meclistir. Özellikle siyasi müesseseseleşme. Bu siyasal müesseseseleşme belki seçimlere katılincaya kadar bir saygınlık kurar. Ama esas görevi kendisini halka kabul ettirmek suretiyle Meclise girmesidir.

SALİH COŞAR (Yerinden) (Devamla) - Siyasi partilerin hedefi buraya girmektir yok burdan dışarı çıkmak.

ALİ SÜHA (Devamla) - Dolayısıyla bu Meclis son sözü söyleyecek olan kuruluştur ve her türlü hal çaresi bu Meclisten çıkar. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ali Süha. Söz isteyen var mı? Sayın Bakan eğer en sonda söz almak isterseniz bir arkadaş daha var konuşacak olan mahzuru yoksa. Sayın Akın buyurun efendim.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 1992 Mali Yılı Bütçesinde, kapsamında olan Cumhurbaşkanlığı, Meclis Başkanlığı, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığı bütçesinde parti görüşlerini belirtmek ve oy

doğrultumuzu da açıklamak için söz almış bulunuyorum. Herşeyden önce halk iradesinin yansımadağı bir Mecliste halk iradesinin tümünün yansımadağı anti demokratik yasanın getirmiş olduğu anormal bir Meclis tablosu ile maalesef bugünkü bütçeyi eleştirmek, bugünkü bütçeye görüş vermek mecburiyetinde kaldım. Meclisin halk arasındaki görünümünü daha önce bütçe görüşmelerinde bu kürsüden defalarca izah etmeye çalıştım. Sayın Başkana kendi uslubumuzla ve kendi görüşlerimizle Cumhuriyet Meclisi Başkanına Meclisin hangi konumunda olduğunu ve halk arasında Meclis üyelerine nasıl bakıldığını defalarca izah ettik. Maalesef tek milletvekili arkadaşlarımız dahil mali olanaklardan başlayarak halk arasında sadece para yiyen, sadece hak arasında en büyük maaş alan 50 kişi olarak maalesef bu gözle bakılmaktadır bugünkü Meclisimize. Ama gel gelelim piyango bileti satan herkes, düğün yapan herkes balo yapan herkes mutlaka milletvekillerinin önüne gelip milletvekillerinin o kabarık cüzdanlarını, sözde kabarık cüzdanlarına asılmakta ama maalesef daha ayın 15'şi, 20'si milletvekilleri maaşın ne zaman geleceğini düşünür. Bir kere halk bunu söylemektedir. Defaalarca da Meclis Başkanına bunu izah ettik. Bugünkü şartlarda eğer milletvekili vekillik yapacaksa bugünkü gülünç rakamlarla mümkün değildir. Aynı sıkıntıları mutlaka sayın bakanlarımız da çekmektedir. Bu sadece milletvekillerinin halk arasında sadece para babası olarak görünümünü ancak... diğer tarafta da bakıyoruz. Basın hemen manşet milletvekili şu kadar maaş alıyor. Ama acaba milletvekilinin ne denli külfet getirdiğini bilse o o basınla ilgili arkadaşlarımız herhalde daha haber yazdım diye öyle yalan haberi değil de gerçekleri gelip milletvekillerine sorsalar zannedersen basınıımız milletvekillerinin ne kadar aciz durumda olduğunu söyleyeceğiz. Şimdi ben bunu söylerken hükümetin asgari ücret açıklamasında çok adil davrandığını da söylemek mümkün değildir. Ama Meclisin bütçesi şu anda gündemde iken asgari ücret konusunda da Çalışma Bakanlığı Bütçesinde de ona da mutlaka görüşlerimizi mecburiyetindeyiz. Meclisi ele alırken yalnız milletvekili değil, yalnız Başkan değil kapıda nöbet tutan polis, stenosu, hukukcusu, tüm personeli ile Meclisi bir bütün olarak görmek bir bütün çerçevede değerlendirmek

ve halk arasında Meclisin adına yaraşır şekilde saygın yerini koruması için her türlü tedbiri almak mecburiyetindedir. Maalesef bu tedbirleri bugüne kadar meclis Başkanlığına oturan Ulusal Birlik Partisindeki arkadaşlarımızın hiçbir olumlu tavırlarını görmemiz mümkün değildir. Seçim kürsülerinde ağızımızda sakız anavatan Türkiye şarkıları, anavatana bağlılık, anavatana şükran, ama o anavatanın Türkiye Büyük Millet meclisinden hiç örnek almak yok.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Ne var orada?

KENAN AKIN (Devamla) - Türkiye'deki Büyük Millet Meclisinde hiç olmazsa halkın tamamını, tüm siyasi partilerin görüşlerini ve konuştuklarını, hepsini olmasa dahi buraya nazaran çok daha adil davranarak da, hele şu andaki yeni hükümetten sonra korkunç derecede halkın Meclisteki yapılan çalışmalarını duyması, bilmesi ve halkın meclisi tanıması açısından TRT'ye çok büyük görev yapmaktadır. Hani BRT?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Orada da Demirel kapattı.

KENAN AKIN (Devamla) - Biraz sonra saat 19.30'da konuşacak, haberleri verecek. Sayın İsmet Kotak şunu söyledi, Sayın Ali Süha şunu söyledi, Sayın Ergün Vehbi şunu söyledi ve ondan sonra da sayın bakanların çok yakışıklı fotoğraflarını saatlerce ekranda tutacak. Bu da Sayın Başbakanımızın en büyük becerilerinden, icraatlarındaki en büyük becerilerinden bir tanesidir, BRT'yi yalnız kendi malı imiş gibi kullanması. **Bunun yanında halk nezdinde Meclisin her giden gün saygınlığını yitirmesini hiç farkında değil.**

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Özel televizyon kurulması için yasa vereceğiz ki kurulsun özel televizyon.

KENAN AKIN (Devamla) - Burada siyasi partiler halka mesaj vermek için çıkıp konuşuyorlar. BRT'nin de buna aracılık yapması gerekir. Halk arasında Meclisin saygınlığını, yani daha bugün memlekette 200 binlik nüfusumuzla meclisin ne iş yaptığını bilmeyen vatandaşlarımız vardır. Sadece vatandaşımız oy veriyor, ondan sonra üç gün sonra derken sana piyango bileti getiriyor, işte şu kadar maaş alıyorsunuz, maaş alan adama öcü gibi bakmaktadırlar. Eğer Meclisin gerçek olarak saygınlığını ve konumunu korumuş olursak, BRT'nin, bugünkü yayın organımız BRT'nin çalışmaları gerçek anlamda halka yansıtmış olursa vatandaşımız bu düşünceden mutlaka uzaklaşacak ve meclis gerekli saygınlığını da korumuş olacaktır.

Sayın başkan değerli milletvekilleri; tüm devlet dairelerini gezip dolaşıyoruz. Devlet dairelerinde kahve falına bakan veyahut da pazar günü, cumartesi günü piknikte yaşadıkları olayları anlatan, boş gezenin boş kalfası anlamındaki devlet memurları görmek mümkündür. Partizanca doldurulmuş devlet dairelerindeki o kabarık kadrolar maalesef almış oldukları paranın karşılığında hizmet yerine maalesef laf üretmektedirler. Meclis personeli böyle midir? kesinlikle diğer dairelerin konumu ile mecliste çalışan tüm personeli eşdeğere koymak mümkün değildir. Aldıkları paradan çok daha fazla hizmet veren bir personele sahip olan meclisteki personelimiz maalesef vermiş olduğu emeği hiçbir zaman ne değer bulmuşlardır, ne de değerlendirmeye alınmışlardır. Efendim devletteki memurları ayrıcalık mı yapalım düşüncesi ortaya gelebilir. Ama çalışma riski açısından, bedenen yorulma açısından düşündüğümüzde Meclisin daha ciddi çalışma çerçevesinde olduğu için personelinin daha ayrı bir konumda kıdemli değerlendirilmesi, kıdem tazminatı Polis Yasasında var, gerçi polise verilmiyor,

Ama Meclis personeli bizim yasa adı altında bu riskli görevlerinden dolayı o insanlarımızı o arkadaşlarımız ödüllendirilmek mecburiyetindeyiz. Dışişleri Bakanımız geçen yıl Ankara ziyaretinde... Plan Bütçe Komitesinin ziyaretinde Ankara'daki temsilcimiz Sayın Oğuz Korhan bana bir dokunma bin ağlarım dercesine gerçekten hükümetin ilgisizliğinden yalnız o değil tüm çalışanlar... söylemeye, anlatmaya gerek yoktur. Herşey ortadadır. Büyükelçilik konusu maalesef Elçilik Binasından başka herşeye benzemektedir. Bakımsızlık açısından, kendi malımız değil. Boyatmıyoruz, bakmıyoruz diye ama hiç de Büyükelçiliğimize yakışacak bir binaya sahip değildir. Odalarına, gidin görün maalesef doğru dürüst oturacak, kullanacak mefruşatları bile maalesef yoktur. Dışişleri Bakanı ne iş yapıyor? Gidiyor, geliyor ne bir siyasi partilere ne de Meclise hiçbir bilgi veren yok. Zambiya'ya gidiyor, Afrika Ülkelerine gidiyor. Ama Dışişleri ne yapıyor? Hiçbirşey. Ankara'daki, İstanbul'daki, İzmir'deki öğrencilerimiz ne yapıyor? Dışişleri Bakanı ülkede yaşayan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti dışında yaşayan insanlarımız hangi yere sığınıyor sıkıştığı zaman? Maalesef hiçbir zaman ki özellikle Ankara'da bir sağlık ateşesinin mutlaka kurulması zorunludur. Dışişleri Bakanlığının eğitim ateşesi var, bilmem ne ateşesi. Ama sağlıkla ilgili bir ateşenin, vatandaşın elinden tutup hastanelere götüreceği bir konumu yoktur. Kıbrıs'tan ilk defa çıkan bir vatandaş Dışişleri Bakanlığına ait Ankara Temsilciliğine gidiyor. Hasta insan Kıbrıs'daki yollarda belki de yürüyemeyecek kadar hasta insanın Ankara'nın trafiğinde ve hiç bilemedin bu yollarda kim bu insanlara rehberlik yapacak, kim klavuzluk yapacak? Dışişleri Bakanlığı hiç olmazsa bunu yapsın.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - E... o ateşe mi ister Kenan? Bir mahalli istihdam bu işi halleder. Rehber istiyorsunuz.

KENAN AKIN (Devamla) - Rehber yapsınlar. Yok. O da yok. Ankara'ya giden bir insanımız büyük bir ülkede yolunu kaybedecek Ankara trafiğinde ve hasta bir insan. Rehber olması lazım.

Ateşe olmasın, rehber yapsın. O insanlarımız yol bilen, sokak bilen, doktora götürecektir insanın getirilmesi lazım. Ki bunu Sağlık Bütçesinde yine tekrarlayacağız. Ama Dışişleri Bakanlığı Binasında, Büyükelçilik konusunda böyle bir konum yok. Gidiyor-sun. Kuruldan gittiye vatandaşımız kurul veriyor, işte hangi doktora gideceksin, Hacettepe. İşte Hacettepe'ye gideceksin, bin bir taksiye git. Böyle maskaralık olmaz. Dışişleri Bakanlığının zaten talebelere doğru dürüst sahip çıktığı yok. Hiç olmazsa o hasta insanlarımıza. Zaten dış politikada yapacağınız birşey yok. Başka yerlerde pazarlanıyor, pazarlanıyorsa Kıbrıs. Veyahutta görüşülüyor veyahutta karar veriliyor. Bizim Dışişleri Bakanlığı olarak bu tip kararlarda zaten bir etkinliğimiz de yok. Maalesef bugüne kadar da görmedik. Hiç olmazsa bunları madem ki kurulmuş büyükelçiliğimiz ve temsilcilerimiz var. Bunları olsun vatandaşın menfaati için yapmak düşüncesine gidelim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tanıtma brimi ne yapıyor, ne iş yapıyor? Bizi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini nereye, kime tanıttı? Daha dün Türkiye'nin Başbakanı Sayın Demirel CTP'nin ziyaretinden dolayı ana muhalefet partisi lideri olarak hitap etmektedir. Sen daha bir Türkiye'ye dahi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin siyasi partilerini ve Meclisi tanıtmamanın beceriksizliği içerisinde sen. Neyi tanıtacaksın? Neyi tanıttın şimdiye kadar? Tanıtma Brimi var. milyonlarca para akıyor ama bir karınca boyu yol aldığınız da mümkün değildir. Türkiye'nin Başbakanı Meclisdeki partileri... Şu andaki konumu bilmemektedir. Neyi, kime tanıttınız siz? Nasıl tanıttınız? Belki geçmiş dönemde vardı Türkiye Büyük Millet Meclisinde Kıbrıs'a nerden gidildiğini bilmeyecek kadar, kendi yöresel açısından dolayı Kıbrıs'a nasıl gideceğini bilmeyen milletvekilleri mevcuttu Ankara'da. Bunlara da şahit olduk. Hiç olmazsa diğer insanlara tanıtamıyoruz kendimizi. Allah aşkına Türkiye'ye olsun tanıtalım. Türkiye'ye tanıtalım.

BAŞBAKAN Derviş Eroğlu(Yerinden)-Öyle milletvekili yoktu Kenan yapma.

KENAN AKIN (Devamla) -Vardır, geçen dönemlerde vardı. Geçen döneminde Kıbrıs'a nasıl gideceğini bilmeyen milletvekili vardı. Bunu en azın bu Tanıtma Olayı ne bileyim yani ne yapıyoruz? Kime tanıtıyoruz ke

Bizi tanımış anavatan Türkiye var. O tanısın. Şimdi burada Azerbaycan ne kadar tanıyor? Biz onu tanıdık. Onlar bizi tanıdı. Bizim ülkeyi tanınması lafla, basın bildiri ile kararlarla olmaması gerekir. Fiiliyatta tanınması gerekir.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - İşte Atakol bitirince arabaları oraya gidecek.

KENAN AKIN (Devamla) - Atakol namaz kılmayı öğreniyor. Gidiyor, geliyor, namaza başlayacak, ondan sonra tanıtır.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri; Sayın başbakanımız her konuşmasında vatan, millet, sakarya nutukları söyler. Şimdi Sayın Başbakan belki de yine bana dokunmaya başladı diyecek. fakat bütçeniz vardır, yaptığınız icraatlar ortadadır.

BAŞBAKAN DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Birşey değil, sen konuş.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Sen dokunacan, başkası dokunmayacak sana, olur mu yahu?

KENAN AKIN (Devamla) - Bunları, bu yanlışları söylememek olmaz. Sayın başbakan çıkıyor, vatan, millet, sakarya, Rumlara; ki hepimiz kusuyoruz aynı kini, biz de sevmiyoruz, ama Başbakanlık Personel dairesi Müdürlüğü Rum tarafına göndermeye izin verdiği işçileri hangi kıstaslarla gönderiyor? Niye?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Üçlü...

KENAN AKIN (Devamla) - Bir yanda öcü gösterecek Kıbrıs Türk halkına Rumları öcü gösteriyoruz, görüyoruz öteki taraftan aynı şeyi söyleyen Başbakanın Personel dairesi Müdürlüğü tarafından Rum tarafına gerek inşaat işçisi veyahut da (X) işçisi gönderiliyor. Hangi kıstaslarla?

DERViŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Personel Dairesi göndermez, yanlış söyleme.

- 956 -

KENAN AKIN (Devamla) - Başka yere rapor sunar. Ondan sonra izin yine Başbakanlıktan çıkar. Siz...

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - Personel dairesi bir buçuk seneden beridir göndermiyor, bir. ikincisi; Personel Dairesi devlet memuru değildir diye kağıt vermiştir.

KENAN AKIN (Devamla) - O kadar. Bir de UBP'li değildir derse, hapi yuttu adam hiç gidemez.

DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)(Devamla) - YDP onları anlıyor. Sen ellerinden tutup getirdiğin zaman.

KENAN AKIN (Devamla) - Bir yandan Kıbrıslı Rumlarla yaşayamayız diyor Dışişleri Bakanı, Sayın Cumhurbaşkanımız, hepimiz söylüyoruz, Rumlarla beraber yaşamamız mümkün değil. Ama şu anda bütçesini görüştüğümüz Cumhurbaşkanlığı bütçesi aynı şey, Cumhurbaşkanlığı aynı şeyi söylüyor, Dışişleri Bakanlığı aynı şeyi söylüyor, Başbakanlık aynı şeyi, Meclis de aynı şeyi söylüyor. Ama Hükümetin icraatına baktığımızda bir buçuk senedir göndermiyor diyor Sayın Başbakan. Doğru olabilir. Ama otellerde çalışan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti vatandaşları mevcuttur. Yarın Rumlar toplumlararası görüşmelerde, daha önceki oturumlarda da söyledik, o dosyaları, dolu dolu dosyaları getirip önümüze atarsa, alın nasıl Rumlar beraber çalışmıyor derse, ne yapacağız acaba?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)-
Nerde bu yahu?

KENAN AKIN (Devamla) - Memleketten haberin yok Sayın bakan.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Pile'den giderse nasıl engelleyecen?

KENAN AKIN (Devamla) - Nasıl Engellen? KKTC'nin iznini alıyor, sen nasıl engelleyeceksin? Yalnız Pile'den gitmiyor.

957/...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Gitmez, hayır.

KENAN AKIN (Devamla) - Pile'ye nasıl geçiyor bu insanlarımız?

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Eskidendi o.

KENAN AKIN (Devamla) - Hayır efendim. Pile'de oturan değil. Mormenekşe'de oturan insanlarımız var. Pergama'da, İncirli'de.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Hayır efendim.

KENAN AKIN (Devamla) - O zaman sizin ülkeden haberiniz yok, nasıl bakanlık yapıyorsunuz? E, yok, vazgeçtim, ya bunları öğreneceksiniz o zaman, ama muhalefet olunca öğrenirsiniz bunları siz de bizim gibi.

Sayın başkan, değerli milletvekilleri;...

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Bellidir yahu.

KENAN AKIN (Devamla) - Neyi bellidir yahu?

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden) - Anlat oğlum Kenan, anlat sen.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Vallahi bırakmazsınız Kenan'ı bitirsin..

KENAN AKIN (Devamla) - Bu bütçe ile geçen yılki bütçeye baktığımız zaman bugünkü bütçeye ne Başbakanlığı, ne de Dışişleri, ne başbakanlık, ne de Meclis gerekli konumuna gerekli hedefine kavuşması mümkün değildir. Mümkün değil çünkü verimlilik olmayacaktır. Verimlilik hiçbir zaman bu bütçe ile artması mümkün değildir. Fazla fazla personel partizanca istihdamlar nereye gidecek? Bazı arkadaşlarımız sabırsızlanıyor, ki ben konuşmalarımı daha sonraki bakanlıklarda daha geniş tutmaya çalışacağım. Ancak böyle bir bütçeye olumlu görüş vermemiz mümkün değildir. yalnız Cumhurbaşkanlığı Bütçesine evet oyu vermek kaydı ile tüm Meclis, Başbakanlık ve Dışişleri Bakanlığına ret oyu vereceğimizi bildirir, saygılar sunarım.

ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)(Devamla) - Meclise de.

KENAN AKIN (Devamla) - Meclise de evet. Meclis ne yaptı söyleyin. Milletvekili olarak sen sokakta yürürken, ne yapıyor, Meclis Başkanı ne yapmıştır söyle bakalım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Akın.

Sayın Bakan buyurun efendim.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI VE DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI VEKİLİ ATAY AHMET RAŞİT - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin dış politikasının temel uygulayıcısı ve önemli ölçüde yönlendiricisi olan Dışişleri Bakanlığı'nın 1992 Mali Yılı Bütçe Tasarısını sunmak ve dış politikada son bir yıl zarfında meydana gelen gelişmeler ve Bakanlığın faaliyetleri hakkında bilgi vermek üzere huzurunuzda bulunuyorum.

Güney Kıbrıs Rum Yönetiminin Kıbrıs Türk Halkının en doğal ve vazgeçilmez haklarını dahi inkara yeltenen olumsuz ve uzlaşmaz tutumunu sürdürmesi, ille de çözüm bulacağız diye bazı güç odaklarınca son aylarda halkımıza karşı yöneltilen baskılar, Dışişleri Bakanlığının işlevlerini her geçen gün daha da artırmaktadır.

Dışişleri Bakanlığı, genç Cumhuriyetimizin dış politikasını Merkez ve Yurtdışı Birimleri aracılığıyla yürütmektedir.

Bakanlığın Merkez Örgütü, ilgili bölümleri vasıtasıyla yabancı ülkelerin Kıbrıs'ta faaliyet gösteren diplomatik misyonlarıyla yakın bir temas içerisinde. Bunlar arasında çeşitli ülke misyonlarının yanı sıra, BM ve ona bağlı Kalkınma Programı, Mülteciler Yüksek Komiserliği, AT Temsilciliği gibi uluslararası kuruluşlar da bulunmaktadır. Merkez Örgütü'nün diğer görevleri arasında KKTC ve Kıbrıs sorunu ile ilgili soru ve taleplere yanıtlar hazırlamak; uluslararası olayları ve gelişmeleri değerlendirmek; Güney Kıbrıs'la olan giriş ve çıkış muamelelerini denetlemek; Türkçe ve yabancı dillerde yayınlar hazırlayarak ülkemiz gerçeklerini dış dünyaya aktarmak; ülkemizi ziyaret eden yabancı devlet adamı, parlamenter, gazeteci ve işadamlarının genç Cumhuriyetimizi en iyi şekilde algılamasına yardımcı olacak önlemleri almak; çeşitli ülkeler ve uluslararası kuruluşlarla diplomatik yazışmaları yürütmek; dış ülkelerdeki soydaşlarımızın sorunlarıyla ilgilenmek ve doğal olarak Dış Temsilciliklerimiz arasındaki koordinasyonu sağlamaktır.

Dışişleri Bakanlığı'nın Yurtdışı Birimlerini oluşturan Dış Temsilcilikler ve Fahri Temsilcilikler ise, Türkiye haricindeki diplomatik kısıtlamalara ve sınırlı bütçe olanaklarına rağmen, ilgili ülkeler ve kuruluşlar nezdinde görevlerini en iyi şekilde yürütmeyi ve Dış Dünya ile temaslarımızı sağlamayı sürdürmektedirler. Bakanlığın, halen 8 merkez'de faaliyet gösteren Dış Temsilciliklerimizin sayısını artırma ve bunları daha etkili bir işleve sahip kılma yönündeki çabaları halen devam etmektedir.

Görev özellikleri nedeniyle temini güç olan Meslek Memurlarının kısıtlı sayısına ve bütçe olanaklarının azlığına rağmen Dışişleri Bakanlığı üstlendiği sorumluluğun bilinci içerisinde üstün bir gayretle görev yapmaktadır.

Meslek Memurlarının kariyer sahibi olması, meslek içerisinde yetiştirmeleri, etkili ve verimli bir şekilde çalışabilmeleri açısından gerekli önlemler alınmaktadır.

Bu meyanda, TC Dışişleri Bakanlığı ile sürdürülen yakın işbirliği ve temaslar çerçevesinde, Meslek Memurlarının bilgi ve deneyimlerini artırmak için çok yararlı olduğu gözlemlenen kurs ve eğitim programları düzenli bir şekilde devam ettirilmektedir.

Dış Temsilciliklerde görevli Meslek Memurları arasında tüm Dünya'da uygulanmakta olan Rotasyon Sistemi bu yıl içerisinde KKTC Dışişleri Bakanlığı bünyesinde de ilk kez uygulanmış ve 4 yıllık dış görev süresi sona eren 6 Meslek Memuru Merkez'e çağrılarak, yerlerine başkaları gönderilmiştir. Bakanlık Rotasyon Sistemini Temsilciler dahil tüm meslek memurlarına uygulamak kararlılığı içerisinde olup, Rotasyon Sisteminin gerekli ve yararlı bir yöntem olduğu görüşündedir.

Bakanlığın personel ve altyapı sistemini daha da geliştirmek, daha etkili bir biçimde faaliyet göstermesini sağlamak amacıyla yürütülen yeni Teşkilât Yasası çalışmaları son aşamada olup, pek yakında Bakanlar Kurulu'na sunulacaktır. Yeni Teşkilât Yasası'nın onaylanması halinde, Dışişleri Bakanlığı'nın çok daha dinamik bir işleve sahip olması ve Bakanlığa tevdi edilen görevlerin daha etkili bir şekilde yürütülmesi beklenmektedir.

Sayın Başkan,
Sayın Milletvekilleri,

Dünya'da ve uluslararası ilişkilerde son 1 yıl içerisinde meydana gelen hızlı gelişmeler gözönünde bulundurulduğunda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin dış politikasında ne denli tutarlı ve dengeli bir yol izlediği ortaya çıkmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde, Doğu Bloku'nda ve Balkanlar'da meydana gelen son gelişmeler, bağımsızlık, demokratikleşme ve özgürlük hareketleri, Halkların kendi kaderlerini özgürce belirleme hakkına ve egemenlik kavramına atfedilen önemi daha da pekiştirmiş bulunmaktadır.

Dışişleri Bakanlığı, uluslararası sistemdeki hızlı gelişmeleri de yakından izleyerek, Kıbrıs Türk Halkı'nın haklı davasını Dış Dünya'ya anlatmak, genç Devletimizin tanıtımını yapmak ve daha geniş çevrelerce tanınmasını temin etmek amacıyla çalışmalarını sürdürmektedir.

Bakanlığın son 1 yıl içerisinde İslâm Konferansı Örgütü ile yoğunlaştırdığı yakın temas ve ilişkiler, Devletimizin İslâm ülkeleri tarafından daha olumlu algılanmasına ve haklı davamıza daha fazla sempati ile bakılmasına varan müsbet bir seyir izlemiştir.

İstanbul'da yapılan İslâm Konferansı Örgütü 20. Dışişleri Bakanları Toplantısında kabul edilen kararda ve yayınlanan Nihai Bildiride Kıbrıs Türk Halkı'nın haklı davası leyhine yer alan ifadeler, bunun açık göstergesidir.

KKTC'nin halen gözlemci statüsüyle üye olduğu İslâm Konferansı Örgütü ile aramızdaki ilişkileri, Örgüte üye olan ülkelerle karşılıklı yararı gözeterek geliştirmek ve tam üyeliğe giden yolu açmak, başlıca hedeflerimiz arasındadır.

İslâm Konferansı Örgütü'ne bağlı Ekonomik ve Ticari İşbirliği Daimi Komitesi (ISEDAK), Enformasyon ve Kültür İşleri Komitesi (COMIAC) ve Teknoloji ve Sanayi Komitesi (COMSTECH) ile olan ilişkilerimiz de gayet olumlu bir şekilde gelişmektedir. Gerek bu Komiteler, gerekse diğer işlemlere ait Bakanlar düzeyindeki toplantılara ilgili Bakan arkadaşlarımız da iştirak etmektedirler. Bu ve buna benzer toplantılar neticesinde alınan olumlu sonuçlar, Devletimizin varlığını duyurma ve haklı davamıza dışta geniş destek bulma gayretlerimiz açısından sevindiricidir.

İslâm Konferansı Örgütü Toplantılarında KKTC ve Kıbrıs Türk Halkı lehine alınan kararlar, haklı davamızın kardeş İslâm Ülkeleri arasında her geçen gün daha iyi anlaşılakta olduğunu teyid eden gelişmelerdir.

Sayın Başkan,
Değerli Milletvekilleri,

Rum tarafının Avrupa Topluluğu'na tek yanlı müracaatı, Topluluk'la ilişkilerimizi bir dönüm noktasına getirmiştir. Rum tarafının AT'a müracaatına zamanında gerektiği şekilde tepki gösterilmiştir ve halen de gösterilmeye devam edilmektedir. Bu konuda başta Avrupa Topluluğuna üye ülkeler olmak üzere BM Genel Sekreterliği ve diğer kuruluşlar nezdinde son derece ciddi girişimlerimiz olmuştur.

Avrupa Topluluğu ile birtakım sorunlarımızın olduğu bir gerçektir. Bizim Topluluk'tan beklediğimiz, Kıbrıs'ta nihai bir çözümü hedefleyen görüşmeler süreci devam ettiği cihetle, her iki Halk'a da eşit muamele edilmesidir. Topluluk, BM Güvenlik Konseyi'nin her iki Halkın eşitliğini de vurgulayan 649 sayılı kararına saygı gösteren bir yaklaşım içerisinde olmalıdır. Bunun aksi bir davranış, barış çabalarını yokuşa sürmekle kalmayıp, Topluluğun savunduğu temel insan hak ve hürriyetlerini hiçe sayan bir yaklaşım oluşturacak ve Avrupa Topluluğu'nun kendi temel ilkeleriyle çelişkiye düşmesine yol açacaktır.

Avrupa Topluluğu ile olan ilişkilerimizde çok hassas bir dengenin gözetilmesi kaçınılmazdır. Bizi GKRY'ne tabi gösterecek hertürlü hareket ve davranıştan, bedeli ne olursa olsun kaçınmamız gerektiğini hepimizin onaylayacağına inanıyorum.

Tüm olumsuzluklara rağmen Topluluk ile aramızdaki ilişkileri müsbet bir zemine oturtmak için çabalarımız halihazırda devam etmekte olup, bundan sonra da sürdürülecektir.

Sayın Başkan,
Sayın Milletvekilleri,

Şimdi de kısaca Balkanlardaki ve Sovyetler Birliği'ndeki son gelişmeler ve buradaki Türk Cumhuriyetlerine yönelik politikamızla ilgili bilgi arz etmek istiyorum.

Bilindiği gibi Azerbaycan Cumhuriyeti daha yıllar önce ilân ettiği ancak baskıcı ve totaliter rejim tarafından dondurulmuş bulunan bağımsızlığını geçtiğimiz aylarda yeniden ilân etmiş bulunmaktadır. KKTC, Anavatan Türkiye'den sonra kardeş Azerbaycan Cumhuriyeti'ni resmen tanıyan ikinci Devlet olmuştur. Hükümetimiz, Azerbaycan'ı tanımakla Kıbrıs Türk Halkı'nın kardeş Azerbaycan Halkı'na yönelik içten duygularına tercüman olduğu inancındadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak Azerbaycan Cumhuriyeti'ni resmen tanımakla, Sovyetler Birliği'nde bağımsızlıklarını ilân etmeye başlayan öteki Türk Cumhuriyetleri ile de sıcak ilişkiler kurma azmi ve kararlılığı içerisinde olduğumuzu vurgulamış bulunmaktayız.

Kardeş Türk Cumhuriyetleri'ne yönelik dış politikamız, aramızda zaten varolan ve tarihi gerçeklere dayanan kültürel, dini ve sosyal ilişkilerimizi ekonomik ve ticari alanlara da kaydırarak daha da pekiştirme amacını taşımaktadır.

Azərbaycan'a bağlı Nahcivan Özerk Cumhuriyeti'nin KKTC'ni resmen tanıdığı hepimizin malumudur.

Hükümetimiz, Ermenistan'la olan sorunları nedeniyle iletişim ve ulaştırma açısından güçlükler içerisinde bulunan kardeş Nahcivan Halkı'na KKTC Kızılay Derneği aracılığıyla ilk etapta 1 TIR dolusu gıda maddesi göndermiş bulunmaktadır.

Öte yandan Yugoslavya'daki iç savaş sırasında örnek bir direniş sergileyen Hırvatistan Halkı'na da, KKTC olarak geçtiğimiz aylarda ilaç, battaniye ve gıda yardımı gönderdiğimiz hatırlanacaktır.

Netice itibarıyla özgürlük ve bağımsızlığın değerini çok iyi bilen, bu değerleri korumak ve Kıbrıs'ta Rumlar'a eşit düzeyde insanca yaşamak için dirayetli bir direniş örneği veren Kıbrıs Türk Halkı, aynı değerler için mücadele veren kardeş Halklar'ın her zaman yanında ve destekçisi olduğunu bu davranışlarıyla göstermiş bulunmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın Kıbrıs sorunundaki son gelişmeler hakkında daha önce Yüce Meclis'e açıklamalarda bulunduğu malumunuzdur. Bu gelişmelerden sonra Cumhuriyet Meclisimiz bünyesinde Kıbrıs sorununu incelemekle görevlendirilen 'Özel bir Komite teşkil edildiği ve bu Komite'nin Raporunu tamamlayarak Yüce Meclis'e sunduğu da ayrıca bilinmektedir.

Hal böyle iken, Rum tarafının Kıbrıs Türk Halkı'nın self-determinasyon ve egemenlik hakkı üzerinde polemik yaratmaya kalkışması, görüşme sürecini baltalama girişiminden başka birşey değildir.

Kıbrıs Türk'ü bağımsızlığını ve egemenliğini korumak için uzun yıllar kan ve can pahasına mücadele etmiş, tüm insanlık dışı saldırılara karşı göğüs gererek bu haklarını öteden beri savunmuş onurlu bir Halk'tır.

Özet olarak, Kıbrıs Türk Halkı'nın egemenliği hiç kimsenin inkar edemeyeceği şekilde mevcut olup KKTC olgusu bunun en bariz ifadesidir ve silâh zoruyla gasbettikleri sahte "Kıbrıs Hükümeti" görüntüsü ardında Rumların kendi egemenliklerini Kuzey Kıbrıs'a yaymalarına kesinlikle izin verilmeyecektir.

Kıbrıs sorununun çözüme kavuşturulması konusunda öteden beri uzlaşmaz bir tutum izleyen Rum yönetiminin 'savunma amaçlı' olduğu gerekçesiyle yoğun bir şekilde sürdürdüğü silâhlanma çabaları devam etmektedir.

Vasiliu Yönetimi, Rum Yönetimi Bütçesinden silâhlanmaya ayırdığı payı her geçen yıl daha da artırmaktadır. Başta Rum Yönetimi Başkanı Vasiliu olmak üzere, Rum Savunma Bakanı Alenoftis, Başpiskopos Hrisostomos ve diğer Rum yetkililerin savaş çıkırtkanlığı konusunda yaptıkları açıklama ve girişimler, Kıbrıs sorunu hakkındaki Rum mentalitesinin değişmediğini açıkça göstermektedir. Bizzat Rum Yönetimi Başkanı Vasiliu'nun askeri üniformalar içerisinde Rum Milli Muhafız Ordusu'nu denetleme gösterileri, adil bir Federal çözümü gerçekte arzulamadıklarını en iyi şekilde kanıtlamaktadır.

Rum Yönetiminin bu silâhlanma çabaları, tarafımızdan dikkatle izlenmekte ve gerekli önlemler alınmaktadır. Bu arada başta BM olmak üzere, ilgili ülkeler ve uluslararası kuruluşlar nezdinde Dışişleri Bakanlığı gerekli girişimlerde bulunarak, Rum tarafının silâhlanma çabalarına dikkat çekerek, Rum Yönetiminin bu davranışlarıyla gerçek bir barışı arzulamadığını vurgulamaktadır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Anavatan Türkiye ile ilişkileri karşılıklı işbirliği, dostluk, güven ve saygıya dayalı bir şekilde sürdürülmektedir.

Anavatan Türkiye'deki siyasi partilerin, iktidarda yada muhalefette olsun, ulusal Kıbrıs davamıza gösterdiği duyarlılığı burada bir kez daha şükran duygularıyla ifade etmek istiyorum. Kıbrıs sorununun Büyük Türk Milleti'ne mal olmuş milli bir dava olduğunu ve Türkiye'nin gerek siyasal gerekse ekonomik sorunlarımıza büyük bir duyarlılıkla eğilerek Kıbrıs Türk Halkı'na her zaman yardımcı olduğunu müşahade etmek, Anavatanımıza olan sonsuz güvenimizi her geçen gün daha da pekiştirmektedir.

Daha önceki Türkiye Hükümetleriyle olduğu gibi, 20 Ekim 1991 seçimlerinden sonra işbaşına gelen Süleyman Demirel Hükümetiyle de yakın işbirliği çerçevesindeki ilişkilerimizi en iyi şekilde sürdürmek kararlılığı içerisindeyiz.

Kıbrıs Türkü özgürlüğü, bağımsızlığı ve egemenliği için yıllar süren onurlu bir direniş sergilemiş, belli bir zaman süreci içerisinde Devlet olma aşamalarını geride bırakarak özgür iradesini kullanmak suretiyle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti 'ni kurmuştur.

Hedefimiz her geçen gün Devletimizi daha güçlü kılmak, uluslararası camiada Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini hak ettiği yere getirmektir.

Dışişleri Bakanlığı bu onurlu mücadelede üzerine düşen görevleri geçmişte olduğu gibi gelecekte de lâıyıkıyla yerine getirmek azim ve kararlılığı içerisinde elinden gelen gayreti göstermeye devam edecektir.

Teşekkür eder, Yüce Meclise saygılarımı sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Buyurun Sayın Başbakanım. Buyurun efendim.

BAŞBAKAN DR. DERVİŞ EROĞLU - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün konuşan milletvekili arkadaşlarımız özellikle üç dört başlık altında sıralayabileceğimiz düzen içerisinde konuşmalarını sürdürmüşlerdir. En fazla üzerinde durulan demokrasi konusudur. Seçim Yasası konusu gündeme gelmiştir. Anayasa değişikliği ve Meclisimizin İçtüzük değişikliği gündeme gelmiştir. Benim bu noktada bir önerim olacak. Özellikle her şeyden önce konuya Anayasa değişikliği ile başlamak gerekir.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) -Kabul ediyoruz biz onu.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ve tabii ki Meclis çalışmalarını düzenleyen İçtüzükle işe başlamak gerekir. Mecliste grubu, daha doğrusu Mecliste temsil edilen partilerin önerecekleri kişilerle oluşturulacak bir komitede Anayasa değişikliği, Meclis İçtüzüğü değişikliği ele alınabilir ve daha sonra Meclis kararı yetki olarak Meclisin gündeminden değerlendirebilir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Tamam biz onu kabul ediyoruz.

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Fevkalade.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Şimdi Anavatanımızın hükümetlerinin müdahalesini davet etmek için Türkiye'de bulunuyorlar. Tabii bir yanlış anlama veya kendi yayın organlarında belki bir yanlış haber iletmeden dolayı...

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Demokrasi anlayışı da o kadardır Sayın Başbakan.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ana muhalefet partisi olarak kendilerinin kabul ettiğini bugün Yeni Düzen Gazetesinde okurduk. Akşam TRT ekranında böyle bir beyan oldu mu olmadı mı bilmiyorum.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Olmadı olmadı.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Olmadı. Demek ki belki kendi kendilerine gelin güveyi olmuşlardır.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - İkinci defadır bu.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Halâ 1990 senelerinde Pazar gününün Pazartesine geçemediler ki kendilerini ana muhalefet partisi görüyorlar. Bu noktada Sayın...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ama zaten CTP seçimde değildi ki .

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - 90 seçimlerinde. Doğru tabii. Aslında bu gerçeği anlatmak lâzım. Gerçi Anavatanımızdaki hükümet yetkilileri de bu gerçeğinin bilincindedirler. Çünkü Sayın Kotak'ın da işaret ettiği gibi Sayın CTP Başkanı ve TKP Başkanı yalan söylemektedirler. Çünkü 1990 seçimlerinde CTP ve TKP Sayın Kotak'ın işaret ettiği gibi seçimde değildiler.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ben ülkemizde demokrasi olmadığına inanmadığımı bir kere daha tekrarlamak mecburiyetindeyim. Özellikle Sayın Ergün Vehbi'nin dün ve bugün bu Meclis kürsüsünden söylediği şekilde Ulusal Birlik Partisi iktidarı demokrasi vitrinini kırmıştır sözlerini tekrar benimsemediğimi söylemek istiyorum. Çünkü Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde Sayın Ergün Vehbi'nin görüşüne ve Meclis dışı muhalefetin iddialarına rağmen demokrasi vardır, demokrasi en güzel bir şekilde bu ülkede sergilenmektedir. Yalnız Cumhuriyetçi Türk Partisi ile Toplumcu Kurtuluş Partisinin Mecliste olmayışı ile bu ülkenin demokrasisi veya demokrasi anlayışı değişmemiştir. Aslında demokrasimizi zedeleyen, zedeleme gayreti içerisinde olan ve dünyaya Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde demokrasi yoktur mesajları veren bu Meclis dışında kalan muhalefettir. BRT'yi de eleştirmiş olmalarına rağmen size saat 13.00'de, 13,30'da almış olduğum bir haberi de iletmekte yarar var. Sayın Öskur Özgür ve ekibi ile şu anda Ankara'da. Giderken biz Ankara'ya gidiyoruz diye BRT'ye bir haber geçmemiştir. Ama bugün öğleyin Türkiye Cumhuriyeti Dışişleri Bakanı ile görüştüğümüzden bir saat sonra Güneydeki radyo görüşmeleri naklen vermiştir.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI DR. ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden) - Naklen?

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet. Bir saat içerisinde Güneye mesaj geçmiştir ve Güney radyosu CBC maalesef bu haberi vermiştir. Maalesef demeye gerek yok çünkü bunlar alıştığımız hususlar, bilinen gerçekler. Ama yine de bu Mecliste konuşurken bunu görmekten ve duymaktan üzülüyorum. Şimdi bize demokrasi ülkemizde yoktur diyenler bu ülkeye dış karışmacılığı getirdiler deyip bizi itham edenler şu anda Ankara'da hükümetimizi, Meclisimizi ve genç devletimizi şikâyet etmektedirler. Bu Anavatanımızda olsa, çünkü dış karışmacılık derken onlar hep Anavatanı işaret etmişlerdi.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Yani bu defa karışmasını istediler.

Seçimde onların Demokratik Mücadele Partisi...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ve oy oranları da belli değil.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Oy oranları da belli değildir.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Oy oranı da %45'diye tutturdular. Ben o %45'in şimdi 20'lerden yukarı olmadığını rahatlıkla söyleyebilirim. O %45'ten Yeni Doğu ayrılmıştır, o %45'ten Hür Demokrat Partisi doğmuştur, Sosyal Demokrat Partisi doğmuştur. Ve bir de onların bu demokrasiye karşı tavırlarından kendilerini terk edenler vardır. Meclisi dünyanın hiçbir yerinde görülmedik bir şekilde boykot etmelerinden ötürü kendilerini bırakan üyeleri vardır. Dolayısıyla %45'i telafuz etmesi, gelen yabancı basın temsilcilerine ve Avrupa'ya gittileri zaman Avrupa Parlamentosu üyelerine bizi şikâyet ederken %45 Meclis dışındadır deyişleriyalandır, tekrar altını çizerek söylüyorum. Gerçek dışıdır ve gerçek dışı beyenlarla ülkemizi jurnallamakta, ülkemiz aleyhine Avrupa'da bir propaganda başlatmak için teşvikler yapmaktadırlar. Bu zannedersen bu ülkeye hizmet değil, bu ülkeye zarar vermektir. Maksatları da zaten ilânına inanmadıkları bu devleti yaralamaktır. Dün de söyledim, İnsan Hakları Komisyonuna Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti ve Hükümeti başta Hasan Erakarca mı? Başyazarları olmakta, şikâyet etmişlerdir. Dolayısıyla bu hususu, daha doğrusu bu davranışlar açısından olan kendi devletini şikâyet etmeye tevessül eden kişilerin elbette bu memleket hayırına düşünce taşımadıklarını söylerken vicdan huzuru içindeyim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı çevreler Kıbrıs'ta iki ayrı devlet olmasının Türkiye'ye zarar verebileceğini söyleyerek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine karşı çıktıklarını gerekçe bulmaya çalışmaktadırlar. Söylenen şu; eğer Kuzey'de bir devlet, Güney'de bir Rum devleti olursa Türkiye'nin Güney'ine Yunanistan inmiş olurmuş. Bu da Türkiye'ye zarar verir. Benim inancım, partimin inancına ve Hükümetimin inancına göre zaten Türkiyenin batısı hatta güneye kadar Meys Adası'na kadar Rumların bazı adaları silahlandırmıştır ve şu anda Güney'de ayrı bir devlet Kuzey'de ayrı devlet statüsü vardır ve daha önce 1960 Anayasasına göre kurulmuş Kıbrıs Cumhuriyeti varken Güney'de Yunanistan askeri unsurları zaten vardır ve ileride bulunacak bir federal cumhuriyetle de Güney'de Güney, Kuzey ayrıldığına göre Yunanistanın askeri birliklerinin olmayacağını garantisini kimse veremez. Zaten Türkiye eğer Yunanistan tarafından vurulacaksa da herhalde Kıbrıs'tan vurulmayacaktır, Ege Adaları'ndan ve Yunanistandan vurulacaktır. Dolayısıyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti gerçeğini kabul etmeyenlerin ileri sürdüğü bu gerekçe bence son derece anlamsız ve bizim inancımıza göre başlaması muhtemel görüşmeler, eğer istediğimiz kıstaslar içerisinde devam etmezse, beklentilerimize cevap vermeyecek bir sonuç çıkacak doğrultuda olacaksa, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ve Güney'de bir Rum Devleti hala da yaşayabilir ve bundan Türkiyemiz de hiçbir zarar görmez. Ama biz Hükümet olarak Türkiyenin menfaatlerini de kendi menfaatlerimiz gibi ön planda tuttuğumuz için, görüşmelerin devamından çyana olduğumuzu her vesile ile ortaya koyduk. Yalnız görüşmeler devam ederken sonucu Kıbrıs Türkünün onaylamayacağı bir sonuc olmamalıdır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti insanının benimsemeyeceği bir çözüm elbette bu Yüce Meclis tarafından da reddedilecektir. Self-determination hakkı kullanılacak, halkımız tarafından da reddedilecektir. Sayın Ergün Vehbi'nin işaret ettiği gibi self-determination hakkı halkların, toplumların her zaman olması gerekmektedir. Kıbrıs Türkünün de dün olduğu gibi bugün de self-determination hakkı vardır ve bu self-determination hakkını istediği zaman kullanmaktadır, kullanması gerekliliği karşısında da bu Meclisten Halk Oylaması Yasası geçmiştir.

Yine egemenlik konusu tabii ki biz hükümetimizin taviz vermeyeceği konulardan birisidir. Dün dış politikamızı anlatmaya çalıştım. Sulandırılmamış iki halklılıktan, iki devletlikten self-determinasyon hakkımızdan, egemenlik hakkımızdan Türkiye'nin etkin ve fiili garantisinden, siyasal eşitliğinden taviz vermeyeceğimizi açık ve net bir şekilde söylemiştik, tekrarlamakta yarar olduğu için tekrarladım. Ayrıca toprak tavizi Kıbrıs Türkünün benimseyeceği bir olay değildir. Bizimle görüşme masasına geleceklerse toprak tavizi isteklerinde Amerika Birleşik Devletlerine güvenererek davransalar da vazgeçmelerini öneririm. Çünkü toprak tavizi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Amerika'dan bakıldığı zaman önemli görünmeyebilir. Ama bu ülkede yaşayan insan için her %1 toprağın 90 km²'den fazla olduğu dikkate alınırca fevkalade önem arz etmektedir. Bu nedenle toprak tavizinin olamayacağı gerçeğini bütün dünya ve özellikle güney komşularımız kabullenmelidir. Yine kendi Meclislerinden Eylül veya Ekim ayında geçirmiş oldukları bir karar vardır. Göçmenler yerlerine, mallarına, mülklerine dönmeden Kıbrıs konusunun halledilemeyeceğini karara bağlamışlardır. Böyle bir düşünce içerisindeyseler yine görüşmelerden bir sonuç çıkmayacağını ben bugünden ilân ediyorum. Çünkü bizim düşüncemiz herkes yerli yerinde, hudutların ötesinde, dostluk ilişkileri kurabilirler, barış sağlayabilirler ama bir arada iç içe yaşamaları mümkün değildir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dış temsilciliklerimiz eleştirilmiştir. Burda haklı eleştiriler olduğunu söyleyebilirim. Çünkü dış temsilciliklerimizi biraz da mali imkânsızlıklar ve kadro yetersizliğinden dolayı istediğimiz gibi donatmış değiliz. Bu samimi itirafı yapmakta yarar görüyorum. Bir de dış dünyaya açılmakta mali mükellefiyeti çok büyük boyutlara ulaşacağı düşüncesi ile istediğimiz propagandayı yapamadığımız gibi dış dünyaya da istediğimiz gibi açılmadık, hatta tanıtma olsun, Dışişleri Bakanlığı olsun istenen düzeyde çalışmalarını sürdürmüş değildir. Yalnız birkaç ülkede lobi, lobiciliği başlattık devam ettiriyoruz. Ama bir takdir edersiniz ki bir Yunan lobisi

gibi göçmüş lobiye görmek mümkün değil bugünkü şartlarda. Anavatanımızla işbirliği halinde hatta geçmiş hükümete yapmış olduğumuz bir öneriyi yeni hükümete de tekrarlayarak bu konuda işbirliği ve mali destek isteyeceğimizi de tekrarlıyorum. Bizim kurulmuş olan Türk devletleri ile ilişkilerimiz dün söylediğim gibi en ileri boyutlara ulaştırılma düşüncesi ile faaliyetler başlatılmıştır. Ama Sayın Kotak'ın sorduğu gibi biz Azerbaycan'ı tanıdık onlar bizi tanımadı mı? E niye tanımadı sorusuna vereceğim yanıt, biz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti olarak bağımsızlığımızı ilân edeli aradan çok zaman geçmiştir. Artık bizim ayaklarımız yere basmıştır. Onlar henüz bağımsızlığı ilan...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Ben sormadım yalnız o soruyu.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Belki Ergün Vehbi'ydi. Yanlış şey edebilirim. Henüz Azerbaycan bağımsızlığın ilânının heyecanı içerisinde bir ermeni proplemi ile karşı karşıya. Ve bugün bazı gazetelerde yazıldığı gibi gazetelerde yazıldığı gibi Kızıl Ordu tarafından bombalanmaya başlamış bazı köyleri. Dolayısıyla Azerbaycan'ın henüz geleceği, ne olacağı belli değil gibi bu cümleyi ancak kullanabilirim. Temennimiz ilân etmiş olduğu bağımsızlığın bütün dünya devletleri tarafından tanınmasıdır. Burda bile dünya ayrımcılık yapıyor. Ukrayna halk oylamasından bağımsızlık ilânının çıkardığı henüz Meclisinden bağımsızlık kararı almadan Polonya, Macaristan zira yanılmıyorsam, birkaç devlet tanımaya başladı.

GÜNER GÖKTÜĞ (Lefkoşa) (Yerinden) - Almanya tanıdı.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Almanya tanıdı. Azerbaycan bağımsızlığını ilân etti. Türkiye'nin dışta hiçbir ülkeden hareket yok. Bu da dünyanın çifte standart uyguladığını göstermektedir. Müslüman ve türklere karşı başka, hristiyan kendilerine benzeyenlere karşı başka kıstaslar uyguluyorlar. Bu da işte insan haklarını insanın, insan hakları savunuculuğu ortaya günde-me geldiği zaman meydanları işgal eden Avrupa ülkelerinin ikili, çift taraflı uygulamalarıdır.

Ama inanıyoruz ki yakın bir gelecekte dünya bu gerçekleri kabullenmek mecburiyetinde kalacaktır. Nasıl Yugoslavya'daki gerçeği ağır, ağır Avrupa'da bazı ülkeler kabullenmesi ve tanımak için hazırlığa başlamışlarsa, elbette Sovyetler Birliğindeki Türk devletlerini de tanıyacak ve tanınmaz Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de tanıma noktasına gelir .Çünkü bazı arkadaşlar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin ilân edildi ama henüz tanıtılmadı ve bunun sorumlusu Ulusal Birlik Partisi Hükümetleridir dedi Sayın Ergün Vehbi. E, Sayın değerli arkadaşlar; bunun sorumlusu zannederseniz biz değiliz Sayın Ergün Vehbi. Bu lâfları söylerken gerçekleri gayet iyi bilmektedir. Bir kere bağımsızlığımızı ilân ettiğimiz zaman bizi tanımak için iki devlet, yardıma muhtaç iki devlet Amerika'nın baskısı ile tanımaktan vazgeçtiği gibi, bir tanesinin dışişleri bakanı istifa ettirilmiştir. Bengaldeş'in Dışişleri Bakanı istifa etmek mecburiyetinde bırakılmıştır. Birinci nokta Amerika Birleşik Devletlerinin daha sonradan Kıbrıs konusuna müdahil olmaya çalışan Avrupa Topluluğunun baskıları ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanınması engellenmektedir. Tabii bir engel de hala daha toplum liderleri olarak konuyu görüşmek, tabii toplum liderleri olarak konuyu görüşürken de yine Birleşmiş Milletlerin baskısı ile bunun yapıldığını söylemekte yarar vardır.

Yine değerli arkadaşlar; Sayın Ergün Vehbi profesyonel askerlik konusuna değindi. Profesyonel askerlik Türkiye'de gündemde. Efendim?

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) -Ben söylemedim Sayın Kotak söyledi.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) , Ben söyledim.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Siz mi söylediniz. Elbetteki ileriki günlerde en idiali bu olacak ama siz bütçeyi eleştirirken, bu bütçe dar bir bütçedir dediniz, bu dar bütçeye yeni yükümler getirmeyi de önerirsiniz. E, nasıl ayakta duracağız veya bütçe...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Türkiye'den sarkaca o imkân.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) , Ha Türkiye maddi imkânları verirse mümkündür. Değerli arkadaşlar;tabii Sayın Kotak 'ın bir güzel önerisi daha olmuştur. Yatırımların ihalesi Kıbrıs'ta olsun şeklinde. Benim Sayın Turgut Özal'la Başbakanlığı döneminde yapmış olduğum işbirliği Protokolunun bir maddesi de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin yatırımları için ayrılan paranın Yılbaşında Merkez Bankasındaki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hesabına yatırılması idi. Ama maalesef o maddesi işletilmedi işletilemedi ve yeni Hükümete de tabii ki aynı önerilerde bulunacağız ve inanıyorum ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bu tip ihalelerin yapılması hem balzı söylentilerin engellenmesi de hem de Hükümetin dolaylı olarak yıpratılmalsını engellemekte, hem de kendi iş adamımızı ve tabii ki buraya teşkil ettirilmiş Türkiye'deki iş adamları da ihalelere katılması mümkün olacaktır. Ama bugünkü durumda bazı sizin zamanınızdan da biliyorsunuz Ankara mahreşli, Lefkoşa mahreşli yatırımlar diye ayrılmakta idi. Ankara mahreşliler Ankara'da, Lefkoşa mahreşliler Kıbrısta ihaleye çıkarılmaktadır.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Lefkoşa mahreşli kalmamıştır. Sayın Başbakan.

DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - E, günden güne rakam düşmüştür doğrudur. Bir diğer konu benim üzerimde durduğum, Dışişleri Bakanlığı üzerinde pek durmadım. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin almış olduğu 716 sayılı karardır. Bu 716 sayılı karar bizim ve Anavatanımız tarafından benimsenmemiş bir karardır çün kü bu kararda benim her zaman vurguladığım gibi şantaj varkdir. İki ülke daha doğrusu iki toplum insanların ifadelerine göre masa başında Genel Sekreterin önerileri doğrultusunda bir anlaşma imza atmazsak konu Güvenlik Konseyine havale edilecek, Güvenlik Konseyinde Birleşmiş Milletler Genel Sekreterinin önerileri doğrultusunda bir çözüm bulma yetkisi verilecek. Bu zannedersen büyük bir şantajdır ve buradaki toplumların varlığını dikkate almayan

Ozellikle bizim varlığımızı inkâr eden bir yaklaşımdır, bir anlayıştır. Bu da tabii ki halkımız tarafından Hükümetimiz ve Meclisimiz tarafından kabul edilecek bir karar değildir. Nitekim ilk bundan gerekli tepkiler hem Meclisimiz çünkü hem Hükümetimiz, hem de siyasi, bazı siyasi partilerimiz tarafından yapılmıştır. Bazı siyasi partilerimiz de Sayın Cumhurbaşkanımız bu kararla suçlandığı için bayram etmiştir. Onun da altını çizerek söylemekte yarar vardır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Ergün Vehbi konuşmasında Ulusal Birlik Partisinin Meclisten geçirmiş olduğu Seçim Yasasının halkı cepeleştirdiğini söylemiştir. Buna inanmadığımı, bunun doğru olmadığını söylemek istiyorum. Çünkü ilk cepeleşme hareketi 1987 yılında o zaman Mecliste olan CTP, TKP ve Mecliste olmayan AHP tarafından yapılmıştır. Demokratik birlik kurmak üzere görüşmeler yapılmıştır. İlk ilânı rahmetli Naci Talat tarafından Erenköy'de yapılmıştır. Sonra Atatürk Meydanında siyasi parti başkanları, siyasi partilerin genel sekreterleri bir de miting şeklinde toplantı yapmışlardır. O gün takdimi de Ferdi Sabit yapmaktaydı. Bu da video kasetlerinde vardır. İsteyen arkadaş varsa gösterebiliriz. Yani benim özetle kimseyi suçlamak...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - DHP'ydi.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - DHP, yok.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - DHP'ydi.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - İrsen'le beraberiniz.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Hayır efendim.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - İrsen de beraber yürüdü
seninle.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - E yürüdü ama ayrı
partiydi.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - E olabilir. E ben...

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Cepeleşmeyi üç parti yapmıştı. İnkâr etmiyoruz.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet ben kimseyi suçlamak için söylemiyorum. Ama Ergün Vehbi'nin sözlerine cevap vermek için bunu hatırlattım. İki de birde Ulusal Birlik Partisi Seçim Yasası ile ülkede cepheleşmeyi ortaya çıkarmıştır diyor. Bunun doğru olmadığını, bu antremanların çok sene önce yapıldığını hatırlatmak istiyorum.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Şey aynı parti değil.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Efendim?

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Aynı parti değil.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - E belki de Ergün Vehbi bunu söyleyim diye ...

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Şimdi çağ atladı.

MUSTAFA KARPASLI (Gazi Mağusa) (Yerinden) Sataşmayın.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Bir diğer konu ana muhalefet kimdir?

ERGÜN VEHBİ (Yerinden) (Devamla) - O cepeleşme muafak olamadıydı Sayın Başbakan. Siz muafak oldunuz birleştik.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Niyettir mesele. Mühim olan niyettir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Ana muhalefet Ozker Özgür.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Şimdi bana göre ve tabii size göre de Ana Muhalefet Partisi Mecliste olan partilerden birisine verilir. Bu ünvan Mecliste olan partilerden birisine verilir. Şimdi CTP Ana Muhalefet Partisi idi. 1990 seçimlerine kadar. 1990 seçimlerinden sonra...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Bir daha canlanmamak üzere.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Adı boykotçuluğa çıktığına göre ve Meclis dışında kaldığına göre...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Yerinden) (Devamla) - Bir daha canlanmamak üzere.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - 90'a da girmedi.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - 90'a girdi, 91'e girmedi.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Hayır 90'a da girmedi Sayın Başbakan. Tabii boykot etti. CTP de TKP'de.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Ha ben de zaten girdi demedim. 90'a kadar, 1990 seçimlerine kadar Ana Muhalefet Partisi idi.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Bunlar hep boykotçu.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Boykotçu.

DR. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) (Devamla) - Bunlar demokrasiyi boykot ettiler.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Hade gene.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet. Şimdi tabii ki Mecliste mi karar vereceğiz, bana göre şu anda iki milletvekiline sahip iki parti vardır. Bunu yine bir diyalog içerisinde, bir diyalog içerisinde çözebiliriz.

AHMET SEVİNÇ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Rotasyon yaptı.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Rotasyon mu olur? 1991 seçimlerinde hangi parti daha çok oy aldı ona göre mi yapılır? Bizim için yani iktidar partisi için bu fark etmez. Mühim olan diğer partileri birbirine düşürmeden bu konuyu halledememelidir.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - %14 oy aldık biz.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Siz %14, onlar?

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Onlar az aldı.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet. O şekilde benim önerdiğim iki kural olmaz herhalde.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Yok sorun değil efendim. Zaten dert değil bizim için.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Osker Özgür taşısın o ünvanı.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Şimdi biz Mecliste ana muhalefeti uyaramadığımızı göre dışarıda Osker Özgür buna sahip çıkmaktadır.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - E işte helal olsun.

DR. DERVİŞ EROĞLU (Devamla) - Evet. Sayın Kenan Akın ayrıldı burdan ama bizim hep vatan milletten bahsettiğimizi söyledik. Herhalde Hükümet olarak vatandan bahsedeceğiz milletten de bahsedeceğiz. Onun gibi herhalde ayrımcılıktan, ayrımcılık yapmıyoruz. Biz filanın partisi demiyoruz. Biz Ulusal Birlik Partisi diyoruz. Şimdi konuşmasını yaptı, ayrıldığına göre daha fazla laf söylemeye gerek yoktur.

Evet, ben özetle bunları söylemek ve sözlerimin başında ortaya koyduğum önerileri de sizin bilginize getirmek için söz aldım.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Basına ilettik zaten Anayasa tamam.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- Anayasa ve içtüzük. Tabii burda hissi davranmamak lâzım. Diyalog içerisinde birbirimizin görüşlerine saygı göstererek...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)-Elbette Türkiye'ye paralel.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla): Ortak bir yol bulacağız.

Uluslararası kuruluşlara üye olmadık dedi Sayın Kotak. Doğrudur. Uluslararası kuruluşlara üye olmak için gayretlerimiz hep reddedilmiştir. Sayın Kotak'ın bahsettiği New York gezisinde ben de vardım. Sabah bir odaya girdik, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti parlamenterleri olarak üye olduk, 10'ar veya 20'ser Dolar da verdik.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla)- 10 Dolar.

Dr. DERVİŞ EROĞLU (Devamla)- 10'ar Dolar verdik. Akşama bizi ayemekli içkili toplantıya da davetler kutlamak için. Ertesi gün de bize otelimize dolarları gönderdiler, üyelikten sildiler. Çünkü siz Kıbrıs'ta Kıbrıs Cumhuriyetinin milletvekilleri değil, ayrı bir, tanımadığımız bir devletin milletvekillersiniz diyerekten reddedildik. Kibar kibar reddedildik, paramızı da verdiler. Dolayısıyla her kuruluşa üye olma gayretimiz bu gibi neticelere uğramaktadır. Ama yılmadan bu konuları sürdürmek ve bugün Kıbrıs davasında aşağı yukarı görüş birliği içerisinde olan Meclisteki partilerin bu savaşı müşterek vermeleri gerekmektedir. Bunun birlik ve beraberliğimiz sürdürüldüğü,

dış dünyaya karşı değişik sesler verenleri de yine diyalog içerisinde ve belki gerçekleri, onların yansıtmadığı gerçekleri, ya mektup yazdıkları adreslere yansıtmamızda anlatmak mümkün olacaktır. Bunu bir kere daha vurgulamakta yarar görüyorum. Şu anda Meclis dışında kalan CTP ve TKP birçok adreslere, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetini tanımak istemeyen, tanımayacağını da açık bir dille ifade eden merkezlere mesajlar göndermekte, mektuplar yazmakta, ülkede baskı, terör olduğunu, demokrasi kalmadığını duyurmaktadırlar ve bizi isyankâr bir toplum olarak takdim etmektedirler. İşte en canlı misali İnsan Hakları Komisyonuna başvurularını şikâyet ettirmeleridir. Daha bunun yanında birçok ispatlar yapılabilir. Öyleyse bu Mecliste bu devlete sahip çıkan, bu Meclis çatısı altında milli görüşte birleşme gayreti içerisinde olan partilerin dışı karşı da aynı sesi vermesi, bozmaya çalıştıkları hususları doğrultmamız, yanlış verdikleri bilgileri doğrultmamız gerekmektedir. Bu düşünceler içerisinde hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ederim Sayın Başbakan.

Sayın milletvekilleri; söz alan bazı milletvekili arkadaşlarımız Meclisi ilgilendiren bazı konulara değinmişlerdir. Ben de çok özet olarak bazı konulara değinmek isterim.

Sayın Kotak; Meclis içtüzüğü ve parlamenterlerin dış temasları ile ilgili olarak bazı şeyler söylemişlerdir.

Sayın Ergün Vehbi Meclisin basın etkinlikleri, Meclisimizle Türkiye Cumhuriyeti ve Avrupa Parlamentoları arasındaki ilişkiler.

3. Dışişleri Bakanlığıyla Meclisimiz arasındaki koordinasyon konularına değinmişlerdir.

Sayın Akın ...

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan; rica ederim lütfen.

BAŞKAN- Özettir efendim, özettir. Benim fazla...

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Usul hakkında. Eğer konuşmacılara cevap verecekseniz kürsüye inmeniz gerekiyor.

BAŞKAN- Hayır hayır, sadece not ettim. Cevap vermiyorum, not ettiğimi söyleyeceğim. Cevap vermiyorum.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla)- Cevapsa kürsüden olması lâzım.

BAŞKAN- Değil.

Sayın Akın; milletvekillerinin özlük haklarıyla ilgili, ayrıca Meclisin etkinliklerinin yansıtılmadığı konularında ayrıntılı bir şekilde bilgi vermişlerdir. Bu konularla ilgili olarak Meclisce ciddi bir şekilde ilgileneceğimizi ve gerekli çalışmalarını yapacağımızı bilgilerinize getiririm. Saygılar sunarım.

Bu kadar sayın şey, yani bu kadar. Evet.

MUSTAFA ERBİLEN (Lefkoşa)(Yerinden)- Çok önemli birşeye değindiniz.

BAŞKAN- Maaşlarla ilgili olan konuları da not ettik.Not ettik.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Not ettik ne? Bir sonuca varacağız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhurbaşkanlığı Bütçesiyle ilgili görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 02, Cumhuriyet Meclisi Bütçesini görüşüyoruz. Ödenekleri okuyun lütfen.

KÂTİP - Program 02, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Meclisi, Alt Program 01 Cumhuriyet Meclisi Genel Sekreterliği personel giderleri 2,876,875,000. Cari giderler 1,149,500,000. Yatırımlar 1,500,000,000. Transferler 50,000,000. Alt Program 5,576,375,000. Program toplamı 5,576,375,000.

BAŞKAN - Söz isteyen var mı efendim? Yoktur. Sayın milletvekilleri Cumhuriyet Meclisi Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Efendim oybirliği ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi program 03, Başbakanlık Bütçesini görüşüyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 03 KKTC Başbakanlığı. Alt program 01 Yönetim Hizmetleri. Personel giderleri 1,436,544,000. Cari giderler 2,778,500,000. Yatırımlar yok. Transferler yok. Alt program toplamı 4,215,044,000.

Alt program 02 Bakanlar Kurulu Genel Sekreterliği. Personel giderleri 423,826,000. Cari giderler 43,800,000. Yatırımlar yok. Transferler yok. Alt program toplamı 467,626,000.

Alt Program 03, Devlet Plânlama Örgütü. Personel giderleri 1,832,695,000. Cari giderler 251,000,000. Yatırımlar 225,000,000. Transferler yok. Alt program toplamı 2,308,695,000.

Alt program 04-05 Personel Dairesi. Personel giderleri 7,436,194,000. Cari giderler 794,040,000. Yatırımlar yok. Transferler yok. Alt program 8,230,234,000.

Alt program 06 Devlet Basımevi. Personel giderleri 1,703,658,000. Cari giderler 252,850,000. Yatırımlar yok. Transferler 170,000,000. Alt program toplamı 2,126,508,000.

Alt Program 07, Kooperatif İşleri Dairesi, personel giderleri 3,229,939,000. Cari giderler 154,500,000. Yatırımlar 50,000,000. Transferler yok. Alt program toplamı 3,434,439,000.

Alt program 08-09 Tanıtma Dairesi. Personel giderleri 1,280,885,000. Cari giderler 601,500,000. Yatırımlar 4,000,000,000. Transferler yok. Alt program 5,882,385,000. Program toplamı 26,664,931,000.

BAŞKAN - Söz isteyen var mı efendim? Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Başbakanlık Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu Bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi Program 04, Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesini görüşüyoruz. Ödenekleri okuyunuz lütfen.

KÂTİP - Program 04 Dışişleri ve Savunma Bakanlığı. Alt program 01-02 Yönetim hizmetleri. Personel giderleri 584,403,000. Cari giderler 1,208,760,000. Yatırımlar 1,000,000,000. Transferler 3,000,000. Alt program 2,796,163,000.

Alt program 03, Dışişleri Dairesi. Personel giderleri 2,233,920,000. Cari giderler 12,500,000. Yatırımlar yok. Transferler yok. Alt program 2,246,420,000.

Alt program 04 Ankara Büyükelçiliği. Personel giderleri 506,286,000. Cari giderler 392,000,000. Yatırımlar 35,000,000. Transferler 1,200,000. Alt program toplamı 934,486,000.

Alt Program 05: Londra Temsilciliği, Personel Giderleri 2,938,626,000, Cari Giderler 1,445,621,000, Yatırımlar Yok, Transferler 7,900,000, Alt Program Toplamı: 4,392,147,000.

Alp Program 06: New York Temsilciliği, Personel Giderleri 896,866,000, Cari Giderler 724,520,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 1,621,386,000.

Alt Program 07: Brüksel Temsilciliği, Personel Giderleri 779,796,000, Cari Giderler 713,700,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 1,493,496,000.

Alt Program 08: İstanbul Başkonsolosluğu, Personel Giderleri 233,877,000, Cari Giderler 200,057,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı 433,934,000.

Alt Program 09: Mersin Konsolosluğu. Personel Giderleri 108,799,000, Cari Giderler 53,850,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 162,649,000.

Alt Program 10: Washington Temsilciliği. Personel Giderleri 739,045,000, Cari Giderler 691,416,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 1,430,461,000.

Alt Program 11: İslamabad Temsilciliği. Personel Giderleri 257,209,000, Cari Giderler 359,910,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı 617,119,000.

Alt Program 12: İzmir Konsolosluğu. Personel Giderleri 68,166,000, Cari Giderler 84,500,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı 152,666,000.

Alt Program 13: Abu-Dabi Temsilciliği. Personel Giderleri 400,369,000, Cari Giderler 553,599,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı 953,968,000.

Alt Program 14: Yeni Açılacak Dış Temsilcilikler, Personel Giderleri 500,000,000, Cari Giderler 600,000,000, Yatırımlar 150,000,000, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 1,250,000,000.

Alt Program 15: Enformasyon Dairesi, Personel Giderleri 1,195,990,000, Cari Giderler 472,800,000, Yatırımlar Yok, Transferler Yok, Alt Program Toplamı: 1,668,790,000, Program Toplamı: 20,153,685,000.

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi üzerinde söz isteyen var mıdır?... Yoktur.

Sayın milletvekilleri; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesi üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi bu bütçeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bugünkü görüşmeler tamamlanmıştır. Bütçe görüşmelerine program gereğince 9 Aralık 1991, Pazartesi günü saat 10.00'da devam edilecektir.

GÜNDEM:

1. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları.
2. Özel Gündem.
  1. Program 06 İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.
  2. Program 07 Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığı Bütçesinin görüşülmesi.

Birleşimi burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

(Kapanış saati: 16.45)

DONEM: II

YIL: 2

CUMHURİYET MECLİSİ

11'inci Birleşim
6 Eylül 1991, Cuma
Saat: 10.00

GÜNDEM: :

I. BAŞKANI İÇİN GENEL KURULU SUNUŞLARI.

II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER:

(1) 1992 Mali Yılı Bütçe Yasa Tasarısının (Y.T.No:130/2/91)
Saptanan Program Çerçevesinde Görüşülmesi.

- 1) Program 01; Cumhurbaşkanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.
- 2) Program 02; Cumhuriyet Meclisi Bütçesinin Görüşülmesi.
- 3) Program 03; Başbakanlık Bütçesinin Görüşülmesi.
- 4) Program 04; Dışişleri ve Savunma Bakanlığı Bütçesinin Görüşülmesi.

991/...